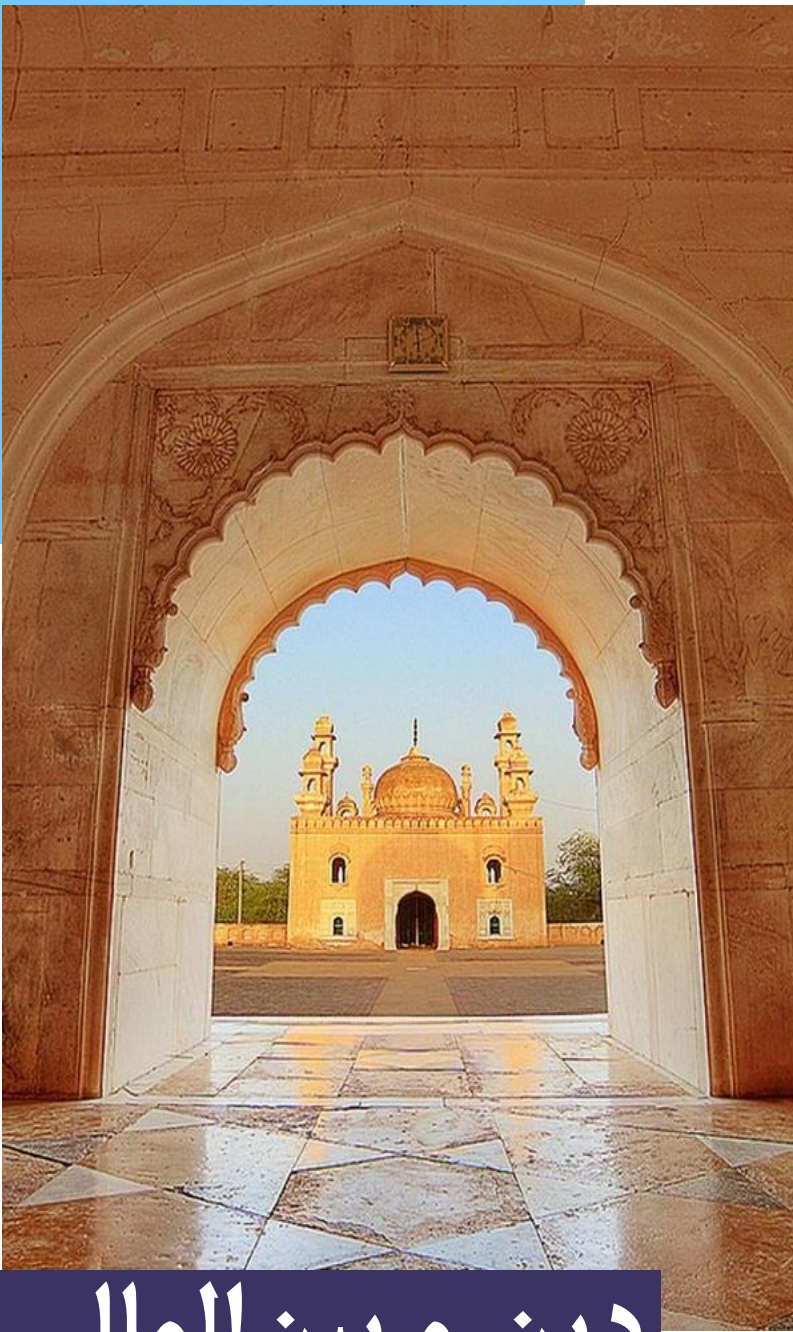

دولت-ملت‌ها، همیشه گرفتار مرزهای خاکی بوده‌اند. اینکه «ملت»‌ها مجبور باشند تا «خود» را در جغرافیایی دویبعدی از «دیگری» جدا کنند می‌تواند از پیامدهای عرفی شدن مفرد حیات بشر در عصر جدید تلقی گردد.

به‌عکس، «دین» در گستره تاریخی آن مستحکم‌ترین عامل «تعریف» آدمیان از «خود» جمعی»‌شان بوده است. اگر هویت‌های لخت جغرافیایی می‌توانند در دولت-ملت‌های مدرن متمثل شوند عجیب نیست هویت‌های سخت ایمانی را نیز در کالبد امامت-امت بازشناسیم.

درگذر تاریخ تا به امروز، امامت‌های دینی به‌دست شخصیت‌هایی بوده است که از طریق حکم و حکمت توده پیروان را سیاست کرده و بازیگرانی مهم در تعیین‌بخشی به حوزه عمومی بوده‌اند. این شخصیت‌ها را صرف‌نظر از آنکه گاه حقیقی‌اند (چون علما) و گاه حقوقی (چون سازمان‌های دینی)، «نهاد دین» تعبیر کرده‌ایم تا اشارتی باشد بر نقاط تکینه تأثیرگذاری بر جریان امر قدسی در میان توده‌ها.

مسجد عباسی پاکستان

دین و بین‌الملل

رصد ماهانه | شماره بیست و پنجم
خرداد ۱۴۰۲

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دین و بین الملل

شماره بیست و پنجم

خرداد ۱۴۰۲

ماهنامه دین و بین الملل

تهیه و تدوین: مرکز ارتباطات و بین الملل حوزه‌های علمیه

با همکاری اندیشکده راهبردی مرصاد

ناظر علمی: سید مفید حسینی کوهساری

سر دبیر: علی امیرخانی

آدرس: قم، جمکران، بلوار انتظار، مجتمع دارالولایه،

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، طبقه ۳

مرکز ارتباطات و بین الملل حوزه‌های علمیه

تلفن: ۰۲۵۳۳۱۳۳۱۴۰

فاکس: ۰۲۵۳۳۱۳۳۱۲۸

آدرس پایگاه اطلاع‌رسانی: www.hawzah-ird.ir

فهرست مطالب

- پیشگفتار..... ۹
- بخش اول: اخبار..... ۱۱
- آیت الله غریفی تلاش سفارت آمریکا در بحرین برای ترویج همجنس‌گرایی را
محکوم کرد ۱۲
- اتحادیه جهانی علمای مسلمان خواستار آزادی زندانیان سیاسی در تونس
شد ۱۴
- انصارالله اجتماعات بهائیان در صنعا را ناقص گذاشت ۱۵
- دعوت السودانی از شیخ الازهر برای سفر به عراق ۱۷
- عمار حکیم با شیخ الازهر دیدار کرد ۱۹
- بازدید همسر رئیس جمهور آمریکا، از مسجد الازهر در قاهره، با لباس بلند
و پوشش سر ۲۱
- دارالافتای مصر فتوای منع تخریب و جابجایی قبور را برای جلب رضایت
سیسی حذف کرد ۲۲
- برکناری امام جماعتی که خواستار «آماده کردن سلاح‌ها» برای شب انتخابات
ترکیه شده بود ۲۵
- محمود عباس از سرکوب اوغورها توسط پکن حمایت کرد ۲۷

- ادامه اسلام‌هراسی در هند؛ از تحریم تجاری مسلمانان تا لغو مجوز یک
مدرسه خصوصی ۲۸
- اسلام‌ستیزی دولت اتیوپی و تخریب مساجد ۳۰
- ولادیمیر پوتین به همسر قدیروف برای تولد ۱۴ فرزند نشان «مادر قهرمان»
اعطا کرد ۳۴
- لاوروف از رنسانس اسلام در روسیه خبر داد ۳۶
- آتش زدن قرآن در روسیه؛ انگشت اتهام به سوی سرویس امنیتی اوکراین
تصمیم علی‌اف برای احداث مرکز یهودیان در باکو ۳۹
- تجدید سفیر رژیم صهیونیستی در مصر از انتشار تفسیری عبری از قرآن
کریم ۴۰
- دومین دیدار پاپ فرانسیس و محمد العیسی رئیس رابطه العالم ۴۲
- ادامه امتیازدهی نتانیاهو به احزاب دینی؛ برگزاری نشست کابینه در صحن
«البراق» ۴۳
- تعرض ده‌ها صهیونیست به کلیسای مسیحیان در حيفا ۴۵
- موعظه در کلیسا با هوش مصنوعی ۴۶
- تصویر پاپ با پرچم همجنس‌گرایان ساخته هوش مصنوعی است! ۴۸
- مطالعه کتاب‌های مربوط به افراد تراجنس و همجنس‌گرا در مدارس امریکا
اجباری شد ۵۲
- پوتین مقدس‌ترین نماد کلیسای ارتدوکس روسیه را جابجا کرد ۵۴

۵۶..... اخبار کوتاه

۵۸..... **بخش دوم: پرونده‌ها**

۵۹..... رژیم صهیونیستی و مسأله جمعیت یهودیان

تلاش رژیم صهیونیستی برای افزایش جمعیت یهودیان در شهر اشغالی عسقلان

۵۹.....

نگرانی صهیونیست‌ها از افزایش گرایش به اسلام در میان یهودیان ساکن در

فلسطین اشغالی ۶۰

خطرناک‌تر از اصلاحات قضایی؛ بازتعریف «یهودیت» در فلسطین اشغالی ۶۳

۶۷..... **فشارها علیه شیعیان خلیج فارس**

۶۷..... اعدام سه جوان شیعه در عربستان سعودی

۷۰..... دو جوان شیعه بحرینی در عربستان اعدام شدند

عربستان سعودی از اعدام ۳ نفر دیگر در شرق این کشور خبر داد ۷۲

عربستان سعودی یک جوان شیعه دیگر را اعدام کرد ۷۳

دولت بحرین شیخ محمد صنقور را آزاد کرد ۷۶

راه‌اندازی کمپین برای بازگشایی زیارتگاه صعصعة بن صوحان در بحرین . ۷۷

اعتصاب غذای خشک؛ استاد دانشگاه بحرینی ۷۰۰ روز را بدون غذا سر کرده

است ۷۹

۸۲..... **اوضاع اقلیت‌های شیعه**

- ۸۲ ..... روند محدودسازی شیعیان در پاکستان
- ۹۴ ..... «ما اکنون سنی هستیم»؛ داستان آوارگی شیعیان سامپانگ در اندونزی
- ۱۰۳ ..... سه مقاله جدید درباره اقلیت شیعه‌مذهب در قاره آفریقا
- موافقت رئیس طالبان با استخدام علمای شیعه به عنوان مامور امر به معروف ۱۰۶
- دیدار علامه جعفری چهره مطرح شیعیان پاکستان با عمران خان ۱۰۸
- دادگاه و شریعت ۱۱۰**
- دادگاه شریعت پاکستان: افراد نمی‌توانند به میل خود جنسیت‌شان را تغییر دهند ۱۱۰
- دولت مالزی اختیارات دادگاه شریعت را افزایش می‌دهد ۱۱۲
- هیچ قاضی شیعه در دستگاه قضایی طالبان حضور ندارد ۱۱۵
- جنگال فرقه‌ای علی‌اللهی در عراق ۱۱۷**
- «خودکشی به قید قرعه»؛ ماجرای آخرین فرقه مذهبی در عراق چیست؟ ۱۱۷
- علی‌اللهی؛ گروهی انحرافی که امام علی(ع) را خدا می‌پندارد ۱۲۱
- بخش سوم: تحلیل‌ها ۱۳۱**
- حس اشتراک عاطفی؛ معیار واکنش مسلمانان روسیه به تحولات خاورمیانه ۱۳۲
- جولانی و قحطانی از «جهاد» دور می‌شوند؛ دو پیام به غرب ۱۳۹

۱۴۲ اقبال به حماس در کرانه باختری؛ دومین پیروزی در انتخابات دانشگاهی
۱۴۵ امنیت سازمان ملل.....

۱۴۷ حسینون آذربایجان: چشم انداز و چالش‌های حزب الله قفقاز.....

بخش چهارم: گزارش‌ها..... ۱۵۶

۱۵۷ گزارش العربی الجدید از تحقیقات آفکام در مورد شیعیان انگلیسی.....

۱۷۵ «الأغوات»: خواجه‌هایی که نگهبان حرمین شریفین بودند.....

۱۸۱ بحران گوشت حلال؛ چالش جدیدی برای مسلمانان انگلیس.....

۱۸۴ ازدواج مدنی؛ ثبت روزانه ۴۰ درخواست در امارات.....

منشورات ۱۸۸

۱۸۹ معرفی کتاب «مفهوم اقتصاد در یهودیت، مسیحیت و اسلام».....

پیشگفتار

اسلام به‌عنوان یک دین جهان‌شمول رویکرد خاصی نسبت به ماهیت روابط انسان‌ها در سطح بین‌المللی دارد و افزون بر تبیین اصول و مبانی روابط بین‌الملل اسلامی و همچنین غیر اسلامی، ابزار و نمادهای مناسب برای تحقق رابطه صحیح اسلامی را نیز تشریح کرده است. در این میان حج بزرگترین نماد و ظرفیت‌های درون اسلام است که از صدر اسلام پیامبر صلی الله علیه و آله و معصومین علیهم السلام از این گنجینه الهی، برای بیداری مسلمانان از اوضاع جامعه اسلامی و اعتلای پرچم اسلام استفاده می‌کردند و تعطیلی حج را برابر با زوال دین می‌دانستند.

فریضه حج افزون بر جنبه‌های اخلاقی و معنوی و همچنین ابعاد سیاسی، اجتماعی و فرهنگی درون تمدنی که به تعاملات داخلی جهان اسلام باز می‌گردد، برخی ابعاد و کارکردهای بین‌المللی و بیرونی نیز دارد که همه جهان اسلام را در بر می‌گیرد و به نوعی در مدیریت اقتدارآفرین روابط بین‌المللی اسلام، در تعامل با سایر کنشگران بین‌المللی مؤثر است.

حج در مفهوم بین‌المللی، دو نوع منافع کارکردی دارد: ۱. نتایج تربیتی و خودسازی که به معنای هماهنگی فرد با خداوند و همنوایی او با فطرت و طبیعت است؛ ۲. آثار سیاسی و اجتماعی که به معنای ارتباط و هماهنگی با واحدها و گروه‌های اجتماعی و سیاسی اسلامی دیگر است که به صورت ملت‌ها، دولت‌ها، نژادهای مختلف و با زبان‌ها و فرهنگ‌های گوناگون هستند.

بنابراین می‌توان گفت برنامه تربیتی و خودسازی، مقدمه‌ای برای ایجاد یگانگی در جامعه بزرگ اسلامی است.

از طرفی یکی از دستاوردهای مهم وحدت بخش و انسجام بخشی، افزایش قدرت مسلمانان در سطح نظام بین الملل است. بدیهی است که به هم پیوستن مسلمانان، قدرت آنها را افزایش می‌دهد و به اینکه حج، مظهر اقتدار و نمایش قدرت مسلمانان است، معنایی عینی می‌بخشد. دشمنان اسلام برای غلبه بر مسلمانان و دستیابی به اهدافشان، همواره سعی در ایجاد تفرقه در جهان اسلام داشته‌اند؛ ولی وحدت و همگرایی مسلمانان در حج، زمینه را برای اینکه مسلمانان، یکی از قدرت‌های بین الملل باشند، فراهم می‌کند.

در نهایت حج را می‌توان عبادتی فراملی و فرامرزی دانست که در مهد تمدن و تاریخ اسلامی انجام می‌شود و از این جهت، توجه مسلمانان را به این نکته جلب می‌کند که آنها فراتر از همه هویت‌های فرهنگی و ملی و حتی مذهبی و فرقه‌ای، در یک هویت دینی فرادینی مشترک‌اند و از تاریخ و تمدن یکسانی برخوردارند. به این ترتیب در حج، هویت دینی در سطح تمدنی و فراملی تقویت می‌شود. همه ارکان سیاسی، فقهی، ارتباطی، اقتصادی و اخلاقی حج، در این راستا تحلیل شدنی است. رهاورد ارزشمند این نظام دینی در حج، تقویت قدرت، امنیت و کنشگری فعال کشورهای اسلامی در نظام بین الملل است.

سید مفید حسینی کوهساری

بخش اول: اخبار

آیت الله غریفی تلاش سفارت آمریکا در بحرین برای ترویج همجنس‌گرایی را محکوم کرد

آیت الله «سید عبدالله الغریفی» از علمای برجسته بحرینی طی سخنانی در مسجد جامع امام صادق (علیه السلام) حمایت سفارت آمریکا در بحرین از همجنس‌گرایی و تلاش آن برای گنجاندن آن در جامعه بحرینی را محکوم کرد. وی در سخنان خود اعلام کرد که ترویج همجنس‌گرایی در کشور بحرین که به ارزش‌های اسلام احترام می‌گذارد، جنایت بزرگی است که نمی‌توان در برابر آن سکوت کرد. ما از همه افرادی که در برابر این چالش وقیحانه که نقض آشکار ارزش‌های اخلاقی و دینی است، قیام کردند، بسیار قدردانی می‌کنیم. این عالم برجسته بحرینی در ادامه افزود: ترویج همجنس‌گرایی جنایت علیه بشریت است زیرا با ارزش‌های فرهنگی، اصول و دین در تضاد است.

علامه الغریفی با بیان اینکه مردم بحرین به آنها اجازه ترویج چنین افکار فاسد و پوچ اخلاقی را نمی‌دهند، اظهار داشت: این بدترین چیزی است که فرهنگ غرب در بحرین، سرزمین ارزش‌ها، آرمان‌ها و اخلاقیات ایجاد کرده و می‌کوشد آن را ترویج کند.

او تعجب کرد که چرا با وجود مخالفت جوامع سیاسی، نهادهای رسمی و نهادهای حقوق بشری و مردم متدین، دولت‌های غربی و آمریکایی بر ترویج چنین افکار غیرعادی و پوچ در جوامع مسلمان اصرار دارند؟

علامه الغریفی تأکید کرد: سفارت آمریکا در پی این فراخوان عذرخواهی رسمی نکرد و مقامات بحرینی مسئول آن هستند.

وی در پایان خواستار مداخله فوری برای جلوگیری از این تبلیغات علیه ارزش‌ها و هویت مردم بحرین شد.

چند روز پیش رسانه‌های مخالف دولت آل خلیفه اعلام کردند که مردم بحرین خشم خود را از توئیت‌ها و پست‌های منتشر شده در صفحات اینترنتی سفارت آمریکا در بحرین در حمایت از همجنس‌گرایان ابراز کردند.

به نوشته این رسانه‌ها، این رفتار سفارت آمریکا اعتراض عمومی و نمایندگان مجلس بحرین را در پی داشته است و علاوه بر اعتراض مردم و نمایندگان مجلس، از وزارت امور خارجه نیز خواسته‌اند که در قبال این رفتار موضع‌گیری کند.

مجلس نمایندگان بحرین ضمن اعلام مخالفت و محکومیت اقدام سفارت آمریکا در حمایت از گسترش همجنس‌گرایی در بحرین، آن را اقدامی تحریک‌آمیز برای جامعه، فرهنگ و آداب و رسوم بحرینی دانست.

آیت الله شیخ «عیسی قاسم» رهبر معنوی شیعیان بحرین نیز با انتشار توئیتی تأکید کرد که سیاستمداران بحرین - اگر نمی‌دانند - بدانند که بحرین سرزمین و ملتی بی‌دین نیست و مانند آمریکا و اسرائیل نامشروع نبوده و دینش اسلام است.^۱

اتحادیه جهانی علمای مسلمان خواستار آزادی زندانیان سیاسی در تونس شد

اتحادیه جهانی علمای مسلمان با انتشار بیانیه‌ای ضمن اعلام همبستگی با زندانیان سیاسی در تونس به‌ویژه راشد غنوشی، رهبر حزب النهضة خواستار آزادی فوری آنها شد.

در این بیانیه از دولت تونس خواسته شد تا در اسرع وقت زندانیان سیاسی را آزاد، از کرامت آنها محافظت کند و برای حقوقشان احترام قائل باشد.

^۱ <https://syaqa.com/۲۰۸۲۹>

این سازمان در بیانیه خود بر لزوم اقدام فوری برای پایان دادن به ظلم اعمالی علیه غنوشی و سایر زندانیان سیاسی تأکید کرده و آورده است: این بیانیه نگرش قاطعانه اتحادیه جهانی علمای مسلمان در خصوص حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی را که در میان اهداف احکام شرعی قرار دارند، نشان می‌دهد. در این بیانیه بر اهمیت اقدام مشترک و همکاری برای دستیابی به این اهداف عالی نیز تأکید شد.^۱

انصارالله اجتماعات بهائیان در صنعا را ناقص گذاشت

در روزهای گذشته چندین اجتماع و گردهمایی توسط بهائیان در یمن بویژه صنعا صورت گرفت که برخی از آنها توسط نیروهای امنیتی صنعا مورد حمله قرار گرفت و در موارد دیگر نیز، مجالس مورد شناسایی قرار گرفته و افراد توسط انصارالله بازداشت شدند.

خاورمیانه/اتحادیه-جهانی-علمای-مسلمان-خواستار- <https://www.aa.com.tr/fa/> ۱

آزادی-زندانیان-سیاسی-در-تونس-شد/۲۹۱۶۹۰۸

جامعه بهائیان جهان بلافاصله پس از این نقض فرهنگ و قانون توسط افراد محدود شرکت کرده در این اجتماعات که توسط مردم یمن به شدت محکوم شد، از نهادهای بین المللی خواست تا در حمایت از افراد بازداشت شده به صنعا فشار بیاورد تا آزادی این افراد تضمین شود.

با توجه به نوع لباس پوشیدن این افراد، اجتماعات از دو حالت خارج نیست. یا این جلسات و اجتماعات توسط افراد تازه وارد که به خوبی فرقه ضاله بهائیت را نمی‌شناسند، برگزار شده و یا این افراد در مقابل میزان دریافتی برای برپایی اجتماعات اقدام کرده‌اند. فارغ از این که کدام مورد صحیح است، این اجتماعات و جلسات نشان می‌دهد که فرقه بهائیت بر جامعه یمن تمرکز کرده و انصارالله باید هوشمندانه اقدام کند.^۱

دعوت‌السودانی از شیخ‌الازهر برای سفر به عراق

نخست وزیر عراق در جریان سفر خود به مصر، با شیخ‌الازهر دیدار کرده و از وی برای سفر به کشورش دعوت به عمل آورد.

دفتر اطلاع‌رسانی «محمد شیاع‌السودانی»، نخست وزیر این کشور عصر روز دوشنبه ۱۲ ژوئن با صدور بیانیه‌ای، اعلام کرد که وی در جریان سفر رسمی خود به مصر، با «احمد الطیب»، شیخ‌الازهر در مقر آن در شهر قاهره، پایتخت این کشور دیدار کرده است.

بنا بر آن چه در این بیانیه آمده، السودانی در دیدار الطیب ضمن یادآوری این که منطقه در معرض یک حمله تروریستی ناشی از ایدئولوژی تحریف شده و فاقد هر گونه ارتباطی به دین قرار گرفت، تاکید کرد که عراق یکی از کشورهای شاهد بیشترین آسیب از این حمله تروریستی بوده و با شجاعت نیز با آن مقابله کرد.

نخست وزیر عراق در دیدار با شیخ الازهر همچنین اهمیت حاکمیت گفتمان میانه روی بیانگر روح واقعی اسلام که مبتنی بر همزیستی، برادری، محبت و صلح است را مورد تاکید قرار داد.

السودانی ضمن دعوت از الطیب برای سفر به عراق و تمجید از نقش الازهر و جایگاه آن در میان همه مسلمانان، خاطر نشان ساخت که سفر خودش به مصر نیز بیانگر روحیه برادری میان دو کشور و تایید کننده روابط تاریخی میان آنها است.

شیخ الازهر نیز به نوبه خود اظهار داشت: عراق کشور مهمی در جهان اسلام است و مردم اصیل عراق نیز با وجود همه چالش‌هایی که با آنها روبرو بودند، توانستند مصیبت خود را پشت سر بگذارند و روی پای خود بایستند. الطیب ضمن خوشامدگویی به نخست وزیر عراق، فعالیت دولت وی را به فال نیک گرفته و وعده داد که به زودی به این کشور سفر کند.

السودانی پس از دیدار با دکتر احمد الطیب، به زیارت مسجد راس الحسین(علیه السلام) رفت و در آنجا نماز خواند و از آثار تاریخی موجود در حجره نبوی در داخل این مسجد نیز بازدید کرد.^۱

---

۱ <https://fa.shafaqna.com/news/۱۵۹۱۲۹۲/>

عمار حکیم با شیخ الازهر دیدار کرد

عمار حکیم رهبر جریان حکمت ملی عراق در ادامه رایزنی‌های خود با مقامات و شخصیت‌های مصری با شیخ الازهر دیدار و گفتگو کرد.

«سیدعمار حکیم»، رهبر جریان حکمت ملی عراق، در دیدار «احمد الطیب»، شیخ الازهر، بر اهمیت هم‌زیستی برادرانه میان دو جناح امت اسلامی و ضرورت پذیرش یکدیگر، تأکید کرد.

وی در این دیدار، شیخ الازهر را در جریان تحولات مثبت عراق قرار داد و به تلاش‌های دولت عراق در تسریع روند بازسازی و ارائه خدمات به ملت عراق اشاره بر اهتمام جدی عراق به گسترش روابط و تقویت اعتماد میان عراق و مصر و هماهنگی در پرونده‌های گوناگون منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای تأکید کرد.

در این دیدار همچنین اقدامات لازم برای نزدیک کردن دیدگاه‌ها میان مذاهب اسلامی بررسی شد و رهبر جریان حکمت ملی عراق تأکید کرد که دین

اسلام جامع همه ماست و تلاش برای ایجاد شکاف و فتنه‌افکنی هیچ دستاوردی برای امت اسلام نخواهد داشت.

وی افزود که تحولات بین‌المللی جاری لازم می‌سازد که مسلمانان به فکر جایگاه مناسب امت اسلامی در نقشه حوادث جهانی باشند و تأکید کرد که فرصت‌ها از دل چالش‌ها برمی‌آیند و امت اسلامی می‌تواند عزت و جایگاه والای خود را با هم‌بستگی پیروانش و توافقتشان بر مبنای استوار آیین اسلام بازیابد. حکیم تأکید کرد که مبنای اصلی در این باره پیروی از اخلاق والای پیامبر اکرم (ص) است.

وی پیش از این هم با عبدالفتاح السیسی رئیس جمهور و سامح شکری وزیر خارجه مصر دیدار و گفتگو کرده بود. رهبر جریان حکمت ملی عراق در جمع نخبگان عراقی در مصر هم حضور پیدا کرده بود.^۱

---

۱ <https://www.mehrnews.com/news/۵۷۹۷۳۲۱>

بازدید همسر رئیس‌جمهور آمریکا، از مسجد الازهر در قاهره، بالباس بلند و پوشش سر

جیل بایدن، بانوی اول آمریکا، در جریان سفر منطقه‌ای خود پس از اردن به مصر سفر کرد و از مسجد الازهر در قاهره دیدار کرد.

سلامت داوود، رئیس دانشگاه الازهر، روز جمعه دوم ژوئن از جیل بایدن در مسجد الازهر، قدیمی‌ترین مسجد مصر، استقبال کرد. بانوی اول آمریکا پیش‌تر با عبدالفتاح السیسی، رئیس‌جمهور مصر دیدار کرده بود. بر اساس بیانیه سفارت ایالات متحده آمریکا در قاهره، یکی از اهداف سفر جیل بایدن به مصر تلاش به منظور توانمندسازی جوانان این کشور و تقویت همکاری‌های مشترک میان آمریکا و مصر در این زمینه است.^۱

۱ <https://fararu.com/fa/news/۶۳۸۴۸۷>

دارالافتای مصر فتوای منع تخریب و جابجایی قبور را برای جلب رضایت سبسی حذف کرد

همزمان با عملیات تخریب قبرستان‌ها در مصر برای ساخت پروژه‌های مختلف همچون جاده و پل که توسط دولت عبدالفتاح السبسی در حال اجرا است، فتوای منسوب به دارالافتای مصر در مورد «حکم انتقال قبرستان‌های واقع در داخل قاهره به حومه یا خارج از آن»، جنجال جدیدی ایجاد کرد.

بر اساس فتوایی که دارالافتاء مصر سال ۲۰۱۹ صادر کرد، انتقال قبرستان‌های واقع در داخل شهر به حومه یا خارج از آن در زمانی که جسد میت هنوز به خاک تبدیل نشده، حرام و ممنوع است. پس از تبدیل جسد میت به خاک نیز تنها در صورتی این اقدام جایز است که میت هیچ وارثی نداشته باشد که رضایتش لازم باشد وگرنه آن هم حرام است.

طبق این فتوا، قبور علماء، اولیاء و صالحان مستثنی هستند و نبش قبر آنها برای جابه‌جایی مطلقاً جایز نیست، حتی اگر صاحبان فعلی آن‌ها به پرداخت غرامت مالی رضایت دهند.

السؤال: ما حكم الإقدام على نقل المقابر الواقعة داخل المدينة القاهرة إلى أطرافها أو إلى خارجها؟

الجواب: يحرم نقل المقابر الواقعة داخل المدينة إلى أطرافها أو إلى خارجها إذا حصل قبل المدة التي يعرف بواسطة أهل الخبرة أنه معها استحباب أجساد موتى هذه المقابر إلى الصورة الترابية. وإذا كان بعدها: فما كان منها له مالك (شخصاً كان أو جهة) اشترط فيه رضاه ببيعها أو استبدالها وإلا كان حراماً أيضاً. ويستثنى المقابر الأثرية ومقابر العلماء والأولياء والصالحين فلا يجوز مطلقاً نبشها بغرض نقلها وإن فرضنا موافقة أصحاب المقبرة الحاليين على أخذ عوض عنها. وما كان منها موقوفاً كمقابر سفح المقطم لم يُجزَّ التصرف فيها بغير الدفن، ثم إن تجميل هذه المنطقة وتشجيرها وتخصيرها أمر حسن مندوب إليه، وكذلك إخلاؤها وتطهيرها من المجرمين أمر لازم بطرق مختلفة بدررها أهل الاختصاص. والله سبحانه وتعالى أعلم.

فعالان فضای مجازی مصر مدعی شدند این فتوا اکنون به دلیل همراهی با پروژه‌های دولت، از صفحه رسمی دارالافتاء حذف شده است. در روزهای

گذشته به دلیل تخریب تعدادی از مقبره‌ها در منطقه السیده نفیسه بنت الحسن و امام شافعی برای ایجاد محورهای ترافیکی، بسیاری از فعالان رسانه‌ای مصر بار دیگر این فتوا را منتشر کردند. پس از آن بود که دارالافتاء این فتوا را بدون ارائه توضیح از صفحه فیس بوک خود حذف کرد.

دارالافتاء در آوریل ۲۰۱۳ در فتوایی که در سایت خود منتشر شده و هنوز در آن موجود است، در پاسخ به سوالی در مورد تخریب و جابجایی قبور گفته بود: «تخریب قبور و جابجایی آنها جایز نیست، مگر اینکه تأیید شود که اجساد مدفون استخوانهایشان فرسوده و خاک شده است. در مورد قبور اولیاء و صالحان هم این مساله به هیچ عنوان جایز نیست.»

نارضایتی در مصر پس از قصد دولت برای تخریب تعدادی قبرستان تاریخی برای ایجاد جاده در منطقه تاریخی قاهره بالا گرفت.

برخی منابع می‌گویند مقبره امام ورش، صاحب قرائت ورش از نافع با قدمت بیش از ۱۲۰۰ سال و مقبره نویسنده مصری یحیی حقی، و مقبره امام العز بن عبد السلام و همچنین مقبره شاعر مصری محمود سامی البارودی توسط دولت تخریب شده‌اند.

علا مبارک، فرزند حسنی مبارک، رئیس جمهور اسبق مصر، با مشارکت در کمپین ضد تخریب قبور ضمن مخالفت با این مساله در توییت خود تأکید کرد که این مقبره‌های میراث کشور محسوب می‌شوند و دارای شاهکارهای معماری هستند.

دولت مصر رسماً آنچه که در رسانه‌های اجتماعی در مورد تخریب مقبره‌های باستانی یا اشکال و تزئینات معماری متمایز آنها منتشر شده بود را تکذیب کرد.

مرکز رسانه‌ای شورای وزیران مصر با صدور بیانه‌ای صحت این پست‌ها در شبکه‌های اجتماعی را تکذیب کرد و افزود تمامی مقبره‌های باستانی مشمول قانون حفاظت از آثار باستانی هستند.^۱

---

۱ <https://www.watanserb.com/۳۰/۰۵/۲۰۲۳/-تحذف-المصرية-تحذف>

/فتوی-تحریم-إز

برکناری امام جماعتی که خواستار آماده کردن سلاح‌ها، برای شب انتخابات ترکیه شد بود

مراد گوندوغدو امام جماعت مسجد سلطان غازی استانبول، که در هفته‌های اخیر تریبون نماز جمعه را به فعالیت‌های تبلیغاتی برای حزب عدالت و توسعه (AKP) اختصاص داده بود، در سخنانی که تحریک به خشونت می‌کرد، از مردم خواست تا سلاح‌های خود را برای ۲۸ مه روز برگزاری انتخابات ترکیه آماده کنند.

اسماعیل آری خبرنگار بیرگون، تصاویری از سخنان گوندوغدو منتشر کرد که این فرد در آن می‌گوید: «برادران سلاح‌های خود را برای غروب روز ۲۸ مه (روز انتخابات) پر و آماده کنید. من دو سلاح دارم که هر دو را پر کرده‌ام.» گوندوغدو در ادامه با توهین به ارمنی‌های ترکیه می‌گوید: «ملت ترکیه ۸۰ سال است که از دست شما ارمنی زاده‌ها (اعضای CHP) جان به لب شده است.» این سخنان گوندوغدو با واکنش مردم حاضر در جلسه مواجه شده است.

خانه گوندوغدو پیشتر نیز به دلیل سابقه نفرت پراکنی علیه اقلیت‌های دیگر، مورد حمله افراد ناشناس قرار گرفته بود.

لازم به ذکر است که برخی طرفداران افراطی AKP، در خطابی توهین‌آمیز طرفداران اپوزیسیون این کشور را «ارمنی‌زاده» می‌خوانند.

همچنین مشخص نیست که دعوت به خشونت و پر کردن سلاح‌ها برای مقابله با چه چیزی در غروب روز انتخابات ترکیه خواهد بود. پیشتر سلیمان سویلو وزیر کشور ترکیه روز انتخابات را روز کودتای اپوزیسیون علیه حکومت ترکیه دانسته بود.

برکناری موقت

به دنبال اظهارات جنجالی این روحانی طرفدار حزب اردوغان، رئیس سازمان امور مذهبی ترکیه با واکنش به ویدئوی ویرال شده جنجالی وی دستور آغاز تحقیقات قضائی علیه وی را صادر کرد.

خبرگزاری دمیرورن در ۲۳ مه گزارش داد که اداره امور مذهبی ترکیه (دیانت) «مراد گوندوغدو» را از امامت جماعت مسجد سلطان غازی استانبول به طور موقت برکنار کرده است.

شورای عالی انتخابات ترکیه هفته گذشته و در پی پایان روند شمارش آرای همه صندوق‌ها و کسب نشدن حد نصاب ۵۰ درصد به اضافه یک رأی توسط هیچ‌کدام از ۳ نامزد حاضر اعلام کرد که رجب طیب اردوغان نامزد ائتلاف جمهور و کمال قلیچداراوغلو نامزد ائتلاف ملت به دور دوم انتخابات ریاست جمهوری ترکیه راه یافته‌اند. در این انتخابات اردوغان بیش از ۲۷ میلیون و ۸۸

هزار رأی معادل ۴۹,۵ درصد آرا و کمال قلیچداراوغلو بیش از ۲۴ میلیون و ۵۶۸ هزار رأی معادل ۴۴,۸۹ درصد آرا را به دست آورده و به دور دوم راه پیدا کردند.^۱

محمود عباس از سرکوب اوغورها توسط پکن حمایت کرد

محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین روز جمعه ۱۶ ژوئن پس از درخواست کمک اقتصادی، سفر خود به چین را به پایان رساند. وی در بیانیه‌ای مشترک گفت: سیاست‌های چین در قبال مسلمانان در سین کیانگ «هیچ ربطی به حقوق بشر» ندارد و برای مقابله با «افراط‌گرایی» و «تروریسم» است. محمود عباس در جریان سفر چهار روزه خود با شی جین پینگ رئیس‌جمهور چین و رئیس حزب حاکم کمونیست چین دیدار کرد.^۲

^۱ <https://syaqa.com/۱۹۴۲۴>

^۲ <https://persianepochtimes.com/the-palestinian-leaders-support-for-the-suppression-of-uyghur-muslims/>

ادامه اسلام‌هراسی در هند؛ از تحریم تجاری مسلمانان تا لغو مجوز یک مدرسه خصوصی

در ادامه روند سرکوب و آزار و اذیت مسلمانان در هند، گروه‌های ضد اسلامی هندو راهپیمایی‌های متعددی را در مناطق مسلمان نشین برپا کردند و طی آن اقدام به تخریب مغازه‌های مسلمانان کردند. آنها همچنین اعلامیه‌هایی با مضمون تحریم تجارت با مسلمانان، پخش کردند.

فیلم ویدئویی منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی، راهپیمایی گسترده گروه‌های تندرو وابسته به حزب حاکم بهاراتا جاناتا را نشان می‌دهد. همچنین یک مدرسه خصوصی در هند پس از انتشار تصاویر محجبه از دانش آموزان اول و ممتاز مجوزش لغو شد.

دولت هند در ایالت مادیا پرادش مجوز یک مدرسه خصوصی در داموه را پس از ادعای اجبار دانش آموزان دختر به داشتن حجاب لغو کرد.

این مدرسه هفته گذشته هنگامی که پوستری برای تبریک به دانش‌آموزان ممتاز را با تصاویری از دخترانی که روسری به سر داشتند بر روی دیوار خود نصب کرد، مورد توجه قرار گرفت.

بنا به گزارش رسانه‌ها، دولت مادیا پرادش ۳۱ می دستور تحقیقات در این زمینه را صادر کرد. در همین راستا، گروه‌های راست افراطی هندو خواستار لغو مجوز این مدرسه شدند و ادعا کردند این مدرسه دختران غیر مسلمان را مجبور به پوشیدن حجاب می‌کند.

این درحالی است که هیچ یک از اعضای خانواده دانش‌آموزان در مدرسه شکایتی نکرده‌اند.

در نتیجه این اقدامات، اداره آموزش و پرورش آن ناحیه، مجوز این مدرسه را که ۱۲۰۸ دانش‌آموز دارد، باطل کرد.

رئیس ایالت مادیا در این مورد گفت: «من می‌خواهم مطمئن شوم که چنین مؤسسه‌ای تا زمانی که از سیاست آموزشی دولت نخست‌وزیر مودی پیروی نمی‌کند، اجازه فعالیت نخواهند داشت.»^۱

---

۱ <https://t.me/dolatedin/1948>

اسلام‌ستیزی دولت اتیوپی و تخریب مساجد

از آغاز ماه رمضان امسال، دولت اتیوپی به بهانه توسعه منطقه «ارومیا» و ساخت یک مرکز تجاری بزرگ، ۱۹ مسجد را در این منطقه تخریب کرده است. به دنبال این اقدامات، مسلمانان اتیوپی پس از نماز جمعه ۲۶ مه ۲۰۲۳ دست به تظاهرات زدند که پلیس آنها را سرکوب کرد و دو تن را به قتل رساند. این درگیری در دو مسجد «الانوار» و «النور العظیم» روی داد. این اولین بار نیست که در اتیوپی به مساجد حمله می‌شود، پیشتر در سال ۲۰۱۹، گروه‌های مسیحی افراطی با حمله به مساجد برخی از آنها را سوزانده و تخریب کردند. اسلام‌ستیزی در اتیوپی تا کنون ده‌ها تن را به کام مرگ کشانده است.

زنک هشدار

تظاهرات مسلمانان بعد از نماز جمعه ۲۶ مه ۲۰۲۳، چیزی جز زنگ هشدار به مقامات در رابطه با خشم مسلمانان از اینگونه اقدامات و احتمال ناآرامی‌های بیشتر نبود. براساس آمار رسمی، مسلمانان ۳۶ میلیون نفر از جمعیت ۱۱۳ میلیون نفری (یعنی ۳۳ درصد از کل جمعیت) اتیوپی را تشکیل می‌دهند.

شورای توسعه اتیو-آمریکایی (EADC) در پیامی در توییتر با اعلام خبر تخریب این ۱۹ مسجد، تاکید کرد که این اقدامات با حمایت دولت اتیوپی صورت گرفته‌اند. این شورا همچنین این اقدامات را مصداق بارز آزار مذهبی دانست. از سوی دیگر، منابع خبری متعددی به نقل از شاهدان عینی اعلام کردند که نمازگزاران پس از نماز جمعه ۲۶ مه ۲۰۲۳، علیه دولت و اقداماتش در این منطقه شعار سر دادند و خواهان توقف پروژه تخریب مساجد شدند.

در سال ۲۰۲۲، مقامات اتیوپی و مسئولان منطقه ارومیا، یک پروژه جنجالی را آغاز کردند که براساس آن مرکز تجاری بزرگی ساخته خواهد شد. به دنبال اعلام این پروژه کارزار تخریب ساختمان‌های مسلمانان و مساجد به بهانه ساخت‌وساز غیرقانونی آغاز شد.

مخالفان با تبعیض‌آمیز خواندن این پروژه، آن را محکوم کردند. به عقیده آنها این پروژه براساس معیارهای قومی علیه ساکنانی که به قومیت اورومو تعلق ندارند، دنبال می‌شود. در همین زمینه در اوایل آوریل ۲۰۲۳، کمیسیون بین‌المللی حقوق بشر اتیوپی، تخریب گسترده اماکن مسلمانان و اخراج اجباری آنها را محکوم کرد. این کمیته مقامات اقلیم ارومیا را به اخراج اجباری و تخریب غیرقانونی اماکن اسلامی که خلاف قوانین دولت فدرال اتیوپی، قوانین بین‌المللی و حقوق بشر است، متهم کرد.

شورای عالی امور اسلامی آدیس آبابا نیز با صدور بیانیه‌ای ۱۱ ماده‌ای، تخریب مساجد و کشتار مسلمانان در ۲۷ مه ۲۰۲۳ را محکوم کرد. این شورا در بیانیه خود خواستار تشکیل کمیته تحقیق مستقل از دولت و شورای عالی امور اسلامی برای بررسی حمله به این دو مسجد شد. این شورا همچنین از مقامات ارومیا خواست تا تخریب مساجد در این مناطق را متوقف کنند و آنچه را که تاکنون تخریب کرده‌اند، مجدداً بسازند.

در این بیانیه همچنین به مسئولیت اسلام‌ستیزان در عرصه‌های مختلف ساختار حاکمیت در ایجاد درگیری بین مردم و دولت اشاره شده است، از این رو این شورا از مقامات و مسئولان مربوطه خواست تا اقدامات مقتضی را برای پاکسازی و تطهیر ساختارهای دولتی از این عناصر اسلام‌ستیز انجام دهند.

حملات قبلی

بیشتر در ۲۶ آوریل ۲۰۲۲ درگیری‌های خشونت‌باری میان مسلمانان و مسیحیان ارتدوکس در اقلیم امهارا رخ دادند که در آن ۳۰ تن کشته و ۱۰۰ نفر زخمی شدند. مسلمانان اتیوپی در شبکه‌های اجتماعی اعلام کردند که این درگیری‌ها با حمله مسیحیان به قبرستان مسلمانان آغاز شدند.

روزنامه «اتیوپی استاندارد» در ۲۷ آوریل ۲۰۲۲ در یک گزارشی این حمله را قتل‌عام برنامه‌ریزی شده توصیف کرد که طی آن مساجد و قرآن‌ها سوزانده شدند و زنان مورد تجاوز جنسی قرار گرفتند.

سرویس امنیت و اطلاعات، پلیس و ارتش اتیوپی در آن زمان ادعا کردند که ۲۸۰ مظنون به دلیل داشتن در این حمله دستگیر شده‌اند.

در پی درگیری‌های مذهبی بین مسیحیان و مسلمانان در سال ۲۰۲۲ به دلیل حمله به مساجد توسط افراط‌گرایان مسیحی اتیوپیایی، گزارشگر عمومی سازمان ملل در مورد آزادی مذاهب در ۷ مه ۲۰۲۲ بیانیه‌ای در انتقاد از «درگیری بین ادیان در اتیوپی» صادر کرد.

به طور کلی با شروع درگیری مسلحانه در منطقه تیگرای در ۳ نوامبر ۲۰۲۰ بین قدرت منطقه‌ای به رهبری جبهه آزادیبخش خلق تیگرای و ارتش اتیوپی، مولفه مذهبی بر مولفه قومی در درگیری‌ها اضافه شده است.

در سال ۲۰۱۹ نیز درگیری میان مسیحیان و مسلمانان بر سر زمینی منجر به کشته شدن تعداد زیادی از دو طرف شد.

بمباران مسجد «النجاشی» اتیوپی

نیروهای اتیوپی در جریان حمله خود به منطقه تیگرای، مسجد «النجاشی» را در دسامبر ۲۰۲۰ بمباران کردند. این مسجد اولین مسجد در آفریقا و همان مکانی است که پذیرای مسلمانان مهاجر در زمان پیامبر اسلام (ص) به حبشه بود. در همین زمینه منابع خبری در ۵ ژانویه ۲۰۲۱ گزارش دادند که مسجد النجاشی ابتدا توسط نیروهای اتیوپی و ارتیره بمباران شد سپس مورد غارت قرار گرفت. براساس علام این منابع خبری، مسلمانانی که سعی در محافظت از این مساجد داشتند، کشته شدند.

براساس گزارش بی‌بی‌سی در ۲۵ ژوئن ۲۰۱۹، مسیحیان در برخی از شهرهای اتیوپی مانند شهر باستانی آکسوم، به مسلمانان اجازه ساخت مساجد را نمی‌دهند. مسلمانان این شهر که حدود ۱۰ درصد از جمعیت ۷۳ هزار نفری آکسوم را

تشکیل می‌دهند بارها سعی کردند با تشکیل کمپینی ساخت مساجد در این شهر را آزاد کنند، منتهی هربار با مخالفت رهبران مسیحی مواجه شده است. در همین زمینه گودیوا میرها، یک روحانی ارشد مسیحی در شهر آکسوم به بی‌بی سی گفت: «آکسوم برای ما مانند مکه برای مسلمانان است. همانطور که ساختن کلیسا در مکه حرام است، ساختن مساجد در آکسوم نیز حرام است و ما ترجیح می‌دهیم بمیریم تا این اتفاق بیفتد!»^۱

ولادیمیر پوتین به همسر قدیروف برای تولد ۱۴ فرزند نشان «مادر قهرمان» اعطا کرد

^۱ <https://alestiklal.net/ar/view/۱۸۴۷۷/dep-news-۱۶۸۵۳۵۴۱۱۵?rand=۱۹۰۷۴>

دفتر مطبوعاتی کرملین روز سه‌شنبه ۲۳ مه اعلام کرد، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، نشان «مادر قهرمان» را به «مدنی قدیروف»، همسر رمضان قدیروف، اهدا کرد.

مدنی قدیروف در مراسم اهدای جوایز دولتی به دلیل شایستگی‌های بزرگ او در تقویت نهاد خانواده و تربیت فرزندان این جایزه را دریافت کرد.

رمضان قدیروف، رئیس‌جمهوری چچن، در نوامبر ۲۰۲۲ نشانی مشابه را دریافت کرد. این زوج در حال تربیت ۱۴ فرزند هستند.

همراه با مدنی قدیروف، نشان مادر قهرمان به لیودمیلا بادمایوف اهدا شد. ولادیمیر پوتین در این مراسم اظهار داشت: «تربیت کودکان هم لذت است و هم کار روزمره. تکریم خانواده‌های پرجمعیت در سنت مردم ماست. من خوشحالم که در این سالن به لیودمیلا نیکولایونا بادمایوف و مدنی موسایونا قدیروف که عنوان مادر قهرمان را دریافت کرده‌اند، خوش‌آمد می‌گویم.»

رئیس‌جمهور روسیه، ولادیمیر پوتین در اوت ۲۰۲۲ عنوان «مادر قهرمان» را احیا کرد. این جایزه که به زنان روسیه داده می‌شود برای تکریم فرزندآوری است و به زنانی اختصاص دارد که ده فرزند یا بیشتر به دنیا آورده و بزرگ کرده‌اند. این عنوان با یک هدیه مالی به مبلغ ۱ میلیون روبل همراه است.^۱

---

۱ <https://oopstop.com/putin-presented-kadyrovs-wife-with-the-insignia-mother-heroine-kommersant/>

لاوروف از رنسانس اسلام در روسیه خبر داد

سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه روز جمعه (۱۹ مه) گفت: اسلام در روسیه در حال تجربه یک رنسانس است، مسلمانان روسیه شانه به شانه سایر روس‌ها از امنیت کشور دفاع کرده‌اند و همچنان به دفاع از آن ادامه می‌دهند.

لاوروف در مصاحبه‌ای برای مستند «راهی به سوی جهان اسلام» گفت: ما در حمایت از ارزش‌های معنوی و اخلاقی، رد اسلام‌هراسی، مسیح‌هراسی و هر گونه عدم تحمل مواضع مذهبی متحد هستیم.

رئیس دیپلماسی روسیه خاطرنشان کرد: شناخت گسترده در جهان اسلام از این واقعیت که مسلمانان روسیه مشارکت کامل در زندگی سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و معنوی این کشور دارند و شانه به شانه سایر روس‌ها شجاعانه و

فداکارانه از میهن دفاع می‌کنند ادامه دارد و به ویژه اکنون در جریان عملیات ویژه نظامی این موضوع مشهود است.^۱

آتش زدن قرآن در روسیه؛ انگشت اتهام به سوی سرویس امنیتی اوکراین

شخص دستگیر شده به اتهام قرآن سوزی در روسیه در کنار مسجدی در شهر ولگوگراد، اعتراف کرد که به دستور سرویس امنیتی اوکراین اقدام به این کار کرده است.

کمیته تحقیقات روسیه تصاویری از بازجویی شخصی به نام «نیکیتا ژوراوول» که پیشتر به اتهام قرآن سوزی در روسیه در کنار مسجدی در شهر ولگوگراد بازداشت شده بود، را نشان داد. او اعتراف کرد که به دستور سرویس امنیتی اوکراین (SBU) اقدام به این کار کرده است.

۱ لاوروف-از-رنسانس-اسلام-در-روسیه-خبر-داد-/<https://spnfa.ir/۲۰۲۳۰۵۱۹/>-۱۶۰۹۷۷۴۰.html

متهم به قرآن سوزی در روسیه می‌گوید: «من قرآن را به دستور سرویس امنیتی اوکراین خریداری کردم و در تاریخ ۴ ماه مه سال ۲۰۲۳ در نزدیکی مسجدی به آدرس: ولگوگراد، خیابان پوورینسکایا، پلاک ۲۲ سوزاندم و با تلفن خودم از آن فیلم گرفتم. ویدیوی مربوط برای افسران سرویس امنیتی اوکراین ارسال شد.»

طبق تحقیقات، ژوراوول قرآن را در نزدیکی مسجد جامع شهر ولگوگراد سوزاند، او اقدامات خود را در یک ویدئو فیلمبرداری کرد که متعاقباً آن را در یک پورتال اینترنتی تحت کنترل آژانس اطلاعات مرکزی نیروهای مسلح اوکراین منتشر کرد.

همانطور که قبلاً کمیته تحقیقات روسیه در روز شنبه گزارش شد، نیکیتا ژوراوول به اتهام ارتکاب جنایت، طبق بخش دوم قانون ۱۴۸ قانون کیفری فدراسیون روسیه («اقدامات عمومی که بیانگر بی‌احترامی آشکار به جامعه است و توهین به احساسات مذهبی مؤمنان انجام شود») بازداشت شد.

در اواخر ماه مارس امسال نیز، ویدئویی در شبکه‌های اجتماعی ظاهر شد که در آن نظامیان اوکراینی صفحاتی از قرآن را پاره کرد و سپس آن را سوزاند. وزارت امور خارجه روسیه این اقدامات را محکوم کرده و آن را «اقدامی توهین‌آمیز و منزجرکننده» خواند.

پیش از این یک اقدام بین‌المللی جنجالی و پرمخاطب علیه قرآن، سوزاندن این کتاب مقدس در تاریخ ۲۱ ژانویه در مقابل سفارت ترکیه در استکهلم بود. این کار توسط راسموس پالودان، رئیس حزب راست افراطی دانمارکی **Hard Deal** انجام شد.

تویاس بیلستروم، رئیس وزارت امور خارجه سوئد نیز به نوبه خود گفت که آزادی بیان در این کشور برقرار است، با این وجود، وی یادآور شد که این بدان معنا نیست که رهبری سوئد از اسلام هراسی حمایت می‌کند.^۱

تصمیم علی‌اف برای احداث مرکز یهودیان در باکو

به نوشته روزنامه صهیونیستی جروزالم پست، الهام علی‌اف، رئیس جمهور جمهوری آذربایجان، در دیدار با اسحاق هرتزوگ رئیس اسرائیل به برنامه‌های جدید باکو برای یهودیان اشاره کرد. به گفته علی‌اف، جمهوری آذربایجان در حال ایجاد یک مرکز خاص یهودیان در شهر باکو است.

الهام علی‌اف در نشستی ویژه با سران جامعه یهودی، از ایجاد یک مرکز چند منظوره یهودی در مرکز باکو خبر داد و گفت این تصمیم در جریان سفر هرتزوگ به باکو اتخاذ شد.

^۱<https://www.tasnimnews.com/fa/news/2898902/31/02/1402>

الهام علی‌اف افزود: «یهودیان در (جمهوری) آذربایجان شهروندان ارزشمندی هستند و ما هر کاری که بتوانیم برای آنها انجام خواهیم داد و این اقدام ما، در ادامه روند طبیعی صدها سال دوستی بین ملت‌های آذری و یهودی و جامعه یهودیان در خاک (جمهوری) آذربایجان است.»

خاخام ضمیر ایسایف، خاخام جامعه سفاردی نیز در یک نشست ویژه با جامعه یهودیان، از رئیس جمهور الهام علی‌اف برای هدیه تولدش به منظور ارتقای مدرسه یهودیان تشکر کرد و گفت ما مفتخریم که موقعیتمان به طور قابل توجهی تقویت شده است.^۱

تجدید سفیر رژیم صهیونیستی در مصر از انتشار تفسیری عبری از قرآن کریم

پس از آنکه وزارت اوقاف مصر اعلام کرد که تفسیری از قرآن را به زبان عبری ترجمه کرده است، امیره اورون، سفیر اسرائیل در مصر در پیامی به وزارت اوقاف مصر گفت: «این ابتکار ارزشمند و مبارک را تبریک می‌گویم، برای اولین

^۱ <http://qodsna.com/fa/۳۷۷۲۹۲>

بار می‌توانیم تفسیری از قرآن را به زبان عبری بخوانیم. ترجمه‌ای که تحت نظارت وزارت اوقاف مصر و جمعی از بهترین علما و مترجمان مصر آن را گرد آورده‌اند.»

اورون با بیان اینکه این تفسیر به زبان عبری به افزایش دانش، درک و آشنایی خلاقانه بین مردم کمک می‌کند، گفت: به همه کسانی که در انتشار این اثر مشارکت داشته‌اند تبریک می‌گویم.

وزارت اوقاف مصر از چاپ تفسیر قرآن کریم به زبان عبری برای اولین بار در مصر خبر داد. متولیان این امر اعلام کردند که هدف از این ترجمه ارائه تفسیری ساده و معتدل از قرآن برای محققین و یهودیان و ارائه تصویری صحیح از اسلام به ویژه در مورد بنی اسرائیل و قوم یهود در قرآن کریم است.

کمیته ترجمه و گفتگوی تمدنی، یکی از کمیته‌های شورای عالی وزارت شؤون اسلامی، این تفسیر عبری را که «تفسیر المنتخب» نام دارد، با تلاش جمعی از اساتید علم تفسیر دانشگاه مطالعات اسلامی و عربی زیر نظر وزیر اوقاف تألیف کرده است. این مرکز پیشتر قرآن کریم را به زبان‌های انگلیسی، فرانسوی، اردو، سواحیلی و هوسا ترجمه کرده بود.

در آغاز این پروژه، عبدالله حسن، سخنگوی وزارت اوقاف گفت: «مقصود، ترجمه خود آیات قرآن نیست، زیرا قرآن کریم قرائت نمی‌شود مگر به زبان عربی که به آن نازل شده است.»

حسن تأکید کرد که «این پروژه در چارچوب تلاش‌های وزارت اوقاف مصر برای تجدید گفتمان دینی و مقابله با ایدئولوژی افراطی که توسط گروه‌های

تروریستی که از طریق تفسیرهای تحریف شده از قرآن منتشر شده است، صورت گرفته است.»

سعید عطیه، رئیس کمیته ترجمه و گفتگوی تمدنی در یک نشست خبری اعلام کرد که کار ترجمه ۶ ماه طول کشیده و این اولین نمونه در ترجمه و تفسیر مفاهیم قرآن به زبان عبری است.^۱

دومین دیدار پاپ فرانسیس و محمد العیسی رئیس رابطة العالم

پاپ فرانسیس روز شنبه ۲۷ می در اقامتگاه مسکونی خود در سانتا مارتا برای دومین بار میزبان محمد العیسی رئیس رابطة العالم الاسلامی بود. نخستین بار، سپتامبر ۲۰۱۷ پاپ فرانسیس با محمد العیسی در واتیکان دیدار کرد.^۲

^۱ <https://arabi21.com/story/1514553>

^۲ <https://twitter.com/AlArabiya/status/1662542118047326215>

ملاحظه: رئیس رابطه‌ العالم این سال‌ها سفیر دینی عربستان در سطح جهان بوده و با مسافرت‌ها و دیدارهای متعدد با شخصیت‌های سیاسی و مذهبی جهان، تلاش کرده برچسب افراط‌گرایی را از چهره آلوده سعودی‌ها پاک کند. به رسمیت شناختن هولوکاست، بازدید از موزه یادبود هولوکاست در آمریکا و اردوگاه آشویتس، دیدار با پاتریارک کریل سراسقف کلیسای ارتدوکس روسیه، دیدار با تیموتی دولان سراسقف کاتولیک‌های نیویورک، دیدار با راسل نلسون رهبر مورمون‌های جهان و شرکت در عبادت بوداییان در تایلند، گوشه‌هایی از فعالیت‌های فرامذهبی محمد العیسی در دوران ریاستش بر رابطه‌ العالم بوده است.

ادامه امتیازدهی نتانیاهو به احزاب دینی؛ برگزاری نشست کابینه در صحن البراق،

«بنیامین نتانیا‌هو» روز یکشنبه ۲۱ مه در نشست کابینه رژیم صهیونیستی در صحن البراق مسجدالاقصی افزود که ما برای اثبات ارتباطمان با مسجدالاقصی، امروز نشست کابینه را پای دیوار ندبه (البراق) برگزار کردیم.

وی ادعا کرد که تاریخ صهیونیست‌ها به بیت المقدس ارتباط دارد.

در شرایطی که سهم خواهی احزاب تندرو در کابینه رژیم صهیونیستی موجب اعتراض دیگر گروه‌ها شده است، وی در بخش دیگری از سخنرانی خود گفت: سرانه یک کودک خریدی از بودجه نباید کمتر از یک کودک سکولار باشد.

این مقام صهیونیست بر اختصاص بودجه به خریدی‌ها با وجود مخالفت گسترده در رسانه‌ها و کنست (پارلمان رژیم صهیونیستی) تاکید کرد.

وی ائتلاف مخالفان را به توطئه چینی و تحریک اعتراضات با توزیع پول در میان احزاب عرب کنست متهم کرد.

اختصاص بودجه ۶۰ میلیون شیکلی (واحد پول رژیم صهیونیستی) به طرح بازسازی دیوار البراق و اختصاص بودجه برای علاقه مند کردن صهیونیست‌های مقیم سرزمین‌های اشغالی و صهیونیست‌های ساکن دیگر کشورها به بیت المقدس، از مصوبات نشست امروز کابینه این رژیم بود.^۱

تعرض ده‌ها صهیونیست به کلیسای مسیحیان در حیفا

در جدیدترین تعرض صهیونیست‌ها به مقدسات، ده‌ها شهرک نشین صهیونیست به کلیسای «مار الیاس» در شهر اشغالی حیفا یورش بردند و به انجام مناسک خود در صحن‌های آن پرداختند.

هنگامی که از شهرک نشینان صهیونیست درباره علت تعرض به یک مکان مقدس مسیحیان سؤال پرسیده شد، آن‌ها ادعا کردند که مقبره یک شخصیت مقدس یهودیان در داخل این کلیسا واقع شده است!

موعظه در کلیسا با هوش مصنوعی

به تازگی بالغ بر ۳۰۰ نفر در کلیسای سنت پل شهر فورت آلمان حاضر شدند تا به موعظه ۴۰ دقیقه‌ای یک هوش مصنوعی گوش فرا دهند. این سخنرانی توسط چت بات ChatGPT تولید شده بود و از طریق چند آواتار دیجیتالی بیان شد. هوش مصنوعی ابتدا در قالب یک مرد با ریش بلند ظاهر شد که موعظه خود را با این جمله آغاز کرد: «دوستان عزیز، مایه افتخار من است که اینجا بایستم و به عنوان اولین هوش مصنوعی در مراسم امسال پروتستان‌ها در آلمان برای شما سخنرانی کنم.»

مراسمی که هوش مصنوعی از آن حرف می‌زند، «کنگره کلیسای انجیلی آلمان» است که هر دو سال یک بار برگزار می‌شود و ده‌ها هزار شرکت‌کننده دارد. رویداد امسال با ایده «یوناس سیمرلاین»، فیلسوف و نظریه‌پرداز دانشگاه وین، با کمک هوش مصنوعی برگزار شد و او ادعا می‌کند که ۹۸ درصد از سخنان این مراسم توسط کامپیوتر تولید شده بود.

سیمرلاین البته اذعان می‌کند که هوش مصنوعی را در خلق تمام جنبه‌های این موعظه هدایت کرده است. باین‌حال، درنهایت کار به این فناوری پیشرفته سپرده شد تا از طریق دو آواتار مرد و دو آواتار زن درباره موضوعاتی مثل عبور از گذشته، غلبه بر ترس از مرگ و ازدست‌ندادن ایمان صحبت کند.

سیمرلاین می‌گوید: «به هوش مصنوعی گفتم: ما در کنگره کلیسا حضور داریم و تو واعظ هستی... سخنرانی‌ات در کلیسا چگونه خواهد بود؟» ChatGPT در پاسخ موعظه‌ای را ارائه کرد که بسیار مناسب به نظر می‌رسید.

باین‌حال، واکنش‌ها به این رویداد متفاوت بوده است. آسوشیتد پرس می‌گوید آواتارهای دیجیتالی در این مراسم گاهی دچار اشکالات خنده‌داری می‌شدند. برخی از شرکت‌کنندگان باور داشتند که این آواتارها بدون روح، احساسات و شور و انرژی هستند و برخی دیگر گفتند عملکرد هوش مصنوعی فراتر از انتظارات آن‌ها بوده است.

سیمرلاین می‌گوید هدف او این نیست که هوش مصنوعی جایگزین کشیش‌ها شود، بلکه می‌خواهد مسیر استفاده از فناوری را در یاری‌رساندن به آن‌ها هموارتر کند. برای مثال، هوش مصنوعی می‌تواند در ایده‌پردازی و نوشتن متن سخنرانی‌ها به کشیش‌ها کمک کند.

در حال این آزمایش با مخاطبان زیادی روبه‌رو بوده است و خیلی‌ها یک ساعت قبل از آغاز سخنرانی در پشت درب کلیسا صف بسته بودند تا شاهد این موعظه باشند.^۱

تصویر پاپ با پرچم همجنس‌گرایان ساخته هوش مصنوعی است!

تصویری در شبکه‌های اجتماعی دست به دست می‌شود که نشان می‌دهد پاپ فرانسیس، رهبر مسیحیان کاتولیک، پرچم رنگین‌کمانی همجنس‌گرایان را بر دوش خود انداخته است.

اگرچه پاپ فرانسیس بیشتر از قوانینی که نگاه جرم‌انگازانه به همجنس‌گرایی دارند **انتقاد کرده** و آنها را «غیر عادلانه» دانسته است، اما با این حال، تصویر منتشر شده ساختگی است و با هوش مصنوعی تولید شده است. متخصصان هوش مصنوعی بارها نشان داده‌اند که تصاویر ساخته شده با هوش مصنوعی، حاوی نقص‌هایی که آنها را از تصاویر واقعی متمایز می‌کنند.

۱ <https://apnews.com/article/germany-church-protestants-chatgpt-ai-sermon-۶۵۱f۲۱c۲۴cfb۴۷e۳۱۲۲e۹۸۷a۷۲۶۳d۳۴۸>

تصویر تولید شده با هوش مصنوعی، صلیب پاپ فرانسیس را به صورت مخدوش نمایش می‌دهد.
در این تصویر جنجالی از پاپ نیز می‌توان دید که صلیب به شکل
تحریف‌شده‌ای نمایش داده شده و تصویر «شبان خوب» که نماد حضرت عیسی (ع)
در نزد مسیحیان است، در صلیب یافت نمی‌شود.

تصویر واقعی صلیب پاپ فرانسیس که نماد «شبان خوب» را به نمایش می‌گذارد.

از این گذشته، اکانتی با عنوان «Gay Forest» در فیسبوک و توییتر این تصویر پاپ را در ۳ آوریل ۲۰۲۳ (۱۴ فروردین ۱۴۰۲) به همراه چند عکس مشابه دیگر از پاپ با هشتگ‌های #midjourne و #midjourneyv5 به اشتراک گذاشته که اشاره‌ای به نام برنامه‌ای با همین نام برای ایجاد تصاویر با استفاده از هوش مصنوعی است.

Pope Francis is looking pretty good with his new #pride flag.

#gay #gaypride #PopeFrancis #PopeFrancisPride #gaylove #Vatican #CatholicChurch #Church #LGBT #LGBTQIA #midJourneyv5 #midJourney

5:53 PM · Apr 3, 2023 · 31.7K Views

... همچنین وبسایت

«[bufale](#)» تصویر منتشر شده

از پاپ فرانسیس به همراه

پرچم همجنس‌گرایان را

مورد بررسی قرار داده و

نتیجه گرفته است که این

تصویر توسط هوش مصنوعی

ساخته شده است. این

وبسایت از نمایش مخدوش و نادرست انگشتان دست‌ها چنین نتیجه‌ای گرفته

است. پایگاه «[Fast Check CL](#)» نیز به همین خطا یعنی عدم دقت در کشیدن

انگشتان دست اشاره کرده است.

گفتنی است پاپ فرانسیس یکی از سوژه‌های همیشگی افرادی بوده است که

تلاش دارند با هوش مصنوعی ایده‌های موجود در ذهن خود را بازنمایی کنند. این

نخستین بار نیست که تصویری از پاپ که با هوش مصنوعی ساخته شده است،

باورپذیر نموده و به طور گسترده در شبکه‌های اجتماعی دست به دست شده

است.

چندی پیش تصویری از پاپ با یک کاپشن سفید بزرگ و لوکس چنان

به گستردگی در میان مردم منتشر شد که بسیاری از پایگاه‌های معتبر اطلاع‌رسانی

را بر آن داشت تا با ذکر جزئیات کامل نشان دهند که این تصویر ساختگی است

باور کردن سریع و انتشار گسترده این تصویر و موارد متعدد دیگر از این

دست بسیاری از کارشناسان حوزه فناوری را به این نتیجه رسانده که هنوز مردم

برای هوش مصنوعی آماده نیستند و ممکن است این فناوری به راحتی ابزار سودجویی برخی افراد قرار گیرد^۱.

مطالعه کتاب‌های مربوط به افراد تراجنس و همجنسگرا در مدارس آمریکا اجباری شد

والدین آمریکایی از آموزش و پرورش مریلند به خاطر برداشتن قید اختیاری بودن مطالعه ادبیات اقلیت‌های جنسی شکایت کردند. به گزارش واشنگتن اگزمنیر، والدین در شهرستان مونتگومری کانتی واقع در ایالت مریلند از آموزش و پرورش این ایالت به خاطر اتخاذ سیاست حذف قید

^۱ <https://syaacq.com/۲۰۹۷۸>

اختیاری بودن انتخاب درس‌های مربوط به هویت جنسی و گرایش جنسی برای فرزندان‌شان به دادگاه شکایت کردند.

شاکیان که شامل یک خانواده مسلمان و یک خانواده مسیحی هستند، دادخواست خود را روز چهارشنبه تقدیم دادگاه فدرال کردند و گفتند که آموزش و پرورش مریلند قانون این ایالت و حقوق آنها طبق قانون اساسی امریکا مبنی بر آزادی مذهب را نادیده گرفته و به آنها اجازه نمی‌دهد تا به اختیار خود مانع از خواندن کتابهای مربوط به افراد ترانجس و همجنسگرا توسط فرزندان‌شان بشوند. این کتاب‌ها اولین بار در ماه اکتبر در کلاس‌های درس مدارس دولتی مونتگومری کانتی معرفی شدند و در این دادخواست آمده که خانواده‌ها بارها از مقامات مدرسه خواسته‌اند تا کاری در این خصوص نکنند تا این که سرانجام آموزش و پرورش اعلام که هیچ اختیاری در این زمینه وجود ندارد و تمام بچه‌ها باید این کتاب‌ها را بخوانند.

نماینده این خانواده‌ها صندوق بکت برای آزادی مذهب، یک گروه حقوقی آزادی مذهبی غیرانتفاعی است. اریک بکستر، نایب رئیس این سازمان و مشاور ارشد آن، در بیانیه‌ای به این سیاست آموزش و پرورش تاخت.

«کودکان حق دارند تا از والدین خود، که فرزندان‌شان را می‌شناسند و آنها را دوست دارند، درخصوص این که چگونه با مسائل پیچیده مربوط به هویت جنسی، ترانجس بودن و جنسیت انسان راهنمایی بگیرند. بحث‌های ایدئولوژیک اجباری در طول زنگ داستان گویی نباید این حق را از کودکان و والدین شان بگیرد.»

اتحادیه مدارس دولتی مونتگومری کانتی به واشنگتن اگزمنر گفت که آموزش و پرورش هنوز موضعی درباره ادعای این افراد و شکایتشان نگرفته است.^۱

پوتین مقدس ترین نماد کلیسای ارتدوکس روسیه را جابجا کرد

پوتین ماه گذشته با تأکید بر اهمیت این نماد برای مؤمنان، دستور داد «تثلیث» آندری روبلف به مدت یک سال از گالری ترتیاکوف مسکو به کلیسای ارتدکس روسیه منتقل شود. این اثر هنری قرن پانزدهم در کلیسای جامع مسیح منجی قرار خواهد گرفت، کلیسای وسیعی که در زمان جوزف استالین منفجر شد اما پس از سقوط اتحاد جماهیر شوروی در دهه ۱۹۹۰ بازسازی شد. کارشناسان معتقدند: انتقال مشهورترین نماد روسیه، که یک «بلوط مامره» را در جایی که سه فرشته در کتاب پیدایش ابراهیم را ملاقات کردند، به تصویر

^۱ <https://ana.press/fa/news/۸۴۹۵۷۷>

کشیده، نشان می‌دهد که تا چه حد سیاست و مذهب در طول جنگ در هم تنیده شده‌اند.

رجینا السنر، متکلم و محقق کلیسای ارتدکس روسیه در مرکز مطالعات اروپای شرقی و بین‌المللی مستقر در برلین، می‌گوید: «پوتین علاقه دارد که کلیسا را در این جنگ در کنار خود نگه دارد تا نشان دهد که به کلیسا احترام می‌گذارد».

کریل اسقف بزرگ کلیسای ارتدوکس و متحد نزدیک پوتین، از حامیان او در جنگ اوکراین، این نبرد را یک جنگ «متافیزیکی» برای بقای روسیه در برابر شیطان و غرب منحط به دنبال نابودی روسیه می‌داند. بیش از یک قرن از زمانی که بلشویک‌های ملحد در انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ به قدرت رسیدند، او گفته بود که مومنان فقط می‌توانستند در خواب ببینند که این نماد بازگردانده می‌شود. با این حال انتقال این نماد مخالفانی دارد. مورخان هنر روسی مخالف برداشتن این نماد هستند و می‌گویند هیچ راهی برای حمل و نقل ایمن این اثر که از چوب قرن‌ها قدیمی است و نیاز به کنترل شدید دما و رطوبت دارد، در فواصل طولانی وجود ندارد. اما مشخص است که پوتین نمی‌تواند در برابر خواسته کلیسا مقاومت نکند.^۱

اخبار کوتاه

تجمع مشترک مسلمانان و مسیحیان در کانادا علیه آموزش اجباری همجنس‌گرایی

خانواده‌های مسلمان و مسیحی در خیابان‌های اتاوا، پایتخت کانادا، در کنار یکدیگر علیه سیاست سیستماتیک مدارس برای آموزش اجباری همجنس‌گرایی به کودکان اعتراض کردند و شعار «فرزندان ما را به حال خود رها کنید» سر دادند.^۱

خطیب نماز جمعه صنعا: جوانان قطیف باید به جهاد بر ضد سعودی برخیزند

خطیب نماز جمعه صنعا در جامع الکبیر این شهر از جوانان شهرهای شمال شرقی عربستان بویژه قطیف خواست تا نسبت به اعدام شیعیان این کشور توسط رژیم آل سعود سکوت نکنند و به جهاد برخیزند.^۲

افتتاح مرکز مطالعات اسلامی شیعیان خوجه اثنی‌عشری در لندن

«مرکز تحقیقات بین‌المللی مطالعات عالی اسلامی» وابسته به اتحادیه بین‌المللی جوامع شیعیان خوجه اثنی‌عشری ۲۲ خرداد در لندن توسط حجت‌الاسلام والمسلمین سید مرتضی کشمیری، نماینده آیت‌الله سیستانی در اروپا افتتاح شد.^۳

۱ <https://twitter.com/i/status/۱۶۶۷۴۸۰۲۲۶۵۳۴۶۵۳۹۵۲>

۲ <https://t.me/dolatedin/۱۹۵۱>

۳ <https://www.hawzahnews.com/photo/۱۰۹۱۹۴۳>

بخش دوم: پرونده‌ها

رژیم صهیونیستی و مسأله جمعیت یهودیان

تلاش رژیم صهیونیستی برای افزایش جمعیت یهودیان در شهر اشغالی
عسقلان

پایگاه خبری عبری زبان والا روز یکشنبه ۲۸ مه اعلام کرد که رژیم صهیونیستی به دنبال افزایش جمعیت یهودیان در شهر اشغالی عسقلان است. این رسانه خبری اشاره کرد که شهرداری عسقلان در همین راستا قرار است طرح‌هایی را برای احداث ۱۲ هزار واحد مسکونی جدید در این شهر برای جذب ۴۰ هزار شهروند نشین یهودی به اجرا بگذارد.

عسقلان از جمله شهرهای اشغالی است که در تنش‌ها و درگیری‌ها بین مقاومت و ارتش رژیم صهیونیستی معمولاً آماج حملات گسترده راکتی قرار می‌گیرد و هر بار بسیاری از صهیونیست‌های اشغالگر مجبور به ترک آن می‌شوند.^۱

نگرانی صهیونیست‌ها از افزایش گرایش به اسلام در میان یهودیان ساکن در فلسطین اشغالی

یک رسانه صهیونیستی در گزارشی از تشدید روند گرایش به دین اسلام در میان یهودیان ساکن در سرزمین اشغالی ابراز نگرانی کرد. آمارها نشانگر آن است

تلاش - ر-م-صه-ون-ست-برا-افزا-۲۳/۲۰۲۳/۲۸/۵/۲۸ <https://farsi.palinfo.com/news/28/5/2023/>

ش-جمع-ت-هود-ان-در-شهر-اشغال-عسقلان

که گرایش به اسلام در میان یهودیان ساکن در فلسطین اشغالی ۵ برابر بیش از گرایش به مسیحیت است.

شبکه تلویزیون «کان ۱۱» رژیم صهیونیستی در مصاحبه با یکی از کارشناسان صهیونیست اعتراف کرد آمارهای حدفاصل سالهای ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ بیانگر آن است که تعداد صهیونیست‌های ساکن در فلسطین اشغالی که به دین اسلام گرویده‌اند، ۵ برابر افرادی بوده که به دین مسیحیت روی آورده‌اند.

این شبکه در گزارش تحلیلی خود اظهار داشت در سالهای اخیر بسیاری از یهودیان ساکن در اسرائیل اقدام به تغییر دین خود کرده‌اند. به گفته «یائیر اتینگر» روزنامه نگار و محقق حوزه دین شناسی در موسسه صهیونیستی دموکراسی، در سالهای اخیر بسیاری از یهودیان ساکن در فلسطین اشغالی اقدام به تغییر دین خود کرده و به اسلام و با درصد بسیار نازل‌تری به مسیحیت گرویده‌اند.

این تحلیلگر صهیونیست در ادامه افزود: تنها در حدفاصل سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، ۷۳ تن از یهودیان درخواست تغییر دین خود به مسیحیت را به ثبت رسانده‌اند. البته این عدد در مورد یهودیانی که به اسلام گرویده‌اند بیش از ۵ برابر است، به طوری که در بازه زمانی فوق، حداقل ۳۵۹ تن از یهودیان ساکن در فلسطین اشغالی با ارسال درخواست نامه‌های خود، خواستار تغییر دین خود از یهودیت به اسلام شده‌اند.

اتینگر بدین نکته اشاره داشت که اگرچه این ارقام به ظاهر چندان قابل توجه به نظر نمی‌رسد اما بدون شک با توجه به جمعیت اندک یهودیان در جهان و حتی در فلسطین اشغالی، زنگ‌های خطر را برای نهادهای امنیتی این رژیم به صدا در می‌آورد.

رژیم صهیونیستی از زمان موجودیت خود با ایجاد سازوکارهای قانونی و نهادی تلاش داشته تا روند تغییر مذهب را در میان یهودیان صهیونیست ساکن در اراضی اشغالی به ویژه گرایش به اسلام را به حداقل برساند. بر همین اساس کمیته تغییر ادیان در وزارت دادگستری رژیم صهیونیستی مسئولیت رسیدگی به تغییر مذهب در میان ساکنین سرزمین‌های اشغالی را برعهده دارد.

در حال حاضر بیش از ۱۰ دین و فرقه در فلسطین اشغالی فعالیت دارند.

صهیونیست‌ها به منظور به حداقل رساندن روند تغییر دین و مذهب در میان یهودیان و جلوگیری از افزایش جمعیت مخالفین ایده صهیونیسم با وضع قانونی کرده‌اند که پذیرش قانونی روند تغییر مذهب در فلسطین اشغالی منوط به آن است فرد حاکمیت اسرائیل در سرزمین اشغالی را به رسمیت بشناسد، در غیر این صورت تغییر مذهب فرد مزبور به صورت قانونی مورد تایید قرار نخواهد گرفت. در نتیجه اگر فردی مسلمان شود اما اسرائیل را به رسمیت نشناسد، نمی‌تواند به صورت قانونی تغییر مذهب خود را در سرزمین اشغالی به ثبت برساند.^۱

خطرناک‌تر از اصلاحات قضایی؛ بازتعریف «یهودیت» در فلسطین اشغالی

در حالی که اعتراضات در خیابان‌های تل‌آویو وارد هفته بیستم شده است، رسانه‌های رژیم صهیونیستی از طرحی در کابینه رژیم صهیونیستی خبر می‌دهند که خطرناکتر از اصلاحات قضایی است. این طرح که از آن با عنوان بازتعریف مفهوم «یهودی» یاد می‌شود، یکی از ارکان رژیم صهیونیستی را هدف قرار می‌دهد.

بازتعریف «یهودیت» بر اساس انتساب به جد پدری

روزنامه صهیونیستی «هاآرتص» در گزارشی نسبت به تعریف مجدد کابینه افراطی نتانیا‌هو از مفهوم «یهودی» هشدار داد و این طرح را ممانعت از حضور مهاجران یهودی روسی‌زبان در فلسطین اشغالی توصیف کرد. این گزارش می‌نویسد: «سیمخا روتمن» یکی از چهره‌های تاثیرگذار کابینه نتانیا‌هو بر اصلاح قانون مهاجرت تاکید دارد و می‌گوید قانونی که از سال ۱۹۵۰ تصویب شده است باید

اصلاح شود و صلاحیت کسانی که می‌خواهند تابعیت رژیم صهیونیستی را دریافت کنند، باید بازنگری شود.

«اصلاح قانون بازگشت» خواسته مکرر اعضا ائتلاف کابینه کنونی بوده است. اعضا کابینه خواستار لغو شرط «جد» از قانون بازگشت هستند. این قانون اصلاحیه سال ۱۹۷۰ بر قانون بازگشت است و کسانی را که یک جد یهودی داشته باشند «یهودی» اطلاق کرده، به آنها تابعیت رژیم صهیونیستی را اعطا می‌کند.

این گزارش هاآرتص تصریح می‌کند از دوران اتحاد جماهیر شوروی - که کسانی را که پدرشان یهودی بود، یهودی اطلاق می‌کرد - مهاجرانی که از روسیه، بلاروس و اوکراین می‌آیند غالباً از این ماده قانونی استفاده می‌کردند. تعریف اتحاد جماهیر شوروی از یهودی بودن فرد، مورد قبول جوامع اصلاح طلب و محافظه کار آمریکای شمالی هم بود. در حالی که در دیدگاه عمومی، یهودی کسی است که مادرش یهودی باشد. به همین دلیل تلاش کابینه کنونی برای تغییر تعریف شرعی یهودیت، منبع نگرانی بزرگی در مهاجران روس زبان روسیه، اوکراین و بلاروس است. چرا که با تعریف جدید، آنها در تعریف یهودیت نخواهند گنجد و شهروندی آنها در رژیم صهیونیستی زیر سؤال خواهد رفت.

۴۰۰ هزار نفر در خطر اخراج

در خصوص اینکه اجرای این قانون چه تبعاتی در جامعه رژیم صهیونیستی خواهد داشت، «الکس رف» مؤسس «جمعیت لابی ۱۰۰ میلیونی» - که در حال حاضر حافظ منافع ۱،۵ میلیون روس زبان در سرزمین‌های اشغالی است - هشدار

داد، تغییر قانون بازگشت عواقب وخیمی برای ۴۰۰ هزار نفر از شهروندان روس زبان رژیم صهیونیستی به همراه خواهد داشت. کسانی که از سوی شریعت یهود در حال حاضر «یهودی» به حساب نمی‌آیند. این اقدام به مثابه آن است که به ۴۰۰ هزار نفر بگوید شما نسبتی با اینجا ندارید و ما رغبتی به حضور شما در اینجا نداریم. ماده قانونی که شما را به اینجا آورده است را لغو کردیم. یک اشتباه موقتی بود که رفع شد.

گزارش‌های نقل شده از قول «اسحاق یوسف»، بزرگترین حاخام سفاردی (صهیونیست‌های شرقی تبار) در سال ۲۰۲۰ میلادی می‌گویند او گفته است: ده‌ها هزار نفر غیر یهودی از کشورهای اتحاد جماهیر شوروی سابق به رژیم صهیونیستی آمده‌اند. اینجا غریبه‌های بسیاری حضور دارند. برخی از آنها کمونیست‌هایی هستند که یا دین گریزند یا دین ستیز. آنها به هیچ وجه یهودی نیستند و به احزابی رأی می‌دهند که دشمن دین و بنیادگرایی دینی (حریدی‌ها) هستند. رژیم صهیونیستی آنها را باز خواهد گرداند تا در انتخابات حریدی‌ها در انتخابات پیروز شوند.

کابینه «نتانیاها» هنوز این ماده قانونی را تغییر نداده است اما در عمل آنچه اتفاق افتاده این است که مهاجرت یهودیان روس زبان به فلسطین اشغالی سخت شده است. به عنوان مثال، در ماه گذشته میلادی، کابینه، فرآیند مهاجرت فوری از روسیه و بلاروس را لغو کرد. این اقدام کابینه موجب خواهد شد که مهاجرانی که آن دو کشور به فلسطین اشغالی آمده‌اند، ماه‌ها بدون تعیین وضعیت قانونی و حقوقی شان در انتظار موافقت با درخواست مهاجراتشان بلا تکلیف بمانند.

آنچه در حال رقم خوردن است یک نژادپرستی ریشه دار در کنار یک فریب بزرگ علیه جمعیتی بزرگ است که آنها را دهه‌ها قبل بی‌خانمان کرده‌اند. آژانس یهود، پیش از اشغال فلسطین با تبلیغ در میان کسانی که نسبت ضعیفی با یهودیت داشته‌اند آنها را به مهاجرت به فلسطین فراخوانده است. در زمانی که صهیونیست‌ها به جمعیت نیاز داشتند و برای آنها مهم نبود که از چه تباری هستند، جمعیت‌های وسیعی از افراد منتسب به یهود را به فلسطین آوردند و حالا با غیریهودی خواندن آنها می‌خواهند از فلسطین اخراجشان کنند.^۱

فشارها علیه شیعیان خلیج فارس

اعدام سه جوان شیعه در عربستان سعودی

وزارت کشور عربستان سعودی دوشنبه یکم خرداد از اعدام سه شیعه اهل شهر «قطیف» در شرق این کشور خبر داد.

منطقه شرقی عربستان سعودی اغلب توسط اقلیت شیعه ساکن است و افراد آن منطقه

عمدتاً به دلایل سیاسی بازداشت و محاکمه می‌شوند.

به گزارش خبرگزاری رسمی عربستان سعودی (واس)، بر اساس بیانیه وزارت کشور عربستان سعودی، این سه جوان نام‌های «حیدر بن حسن بن عبدالله مویس»، «حسن بن عیسی بن احمد آل مهنا» و «محمد بن ابراهیم بن جعفر امویس» را دارند.

به ادعای وزارت کشور عربستان سعودی، اتهامات این سه جوان اهل قطیف شامل آموزش استفاده از اسلحه و ساخت بمب در یک پادگان خارج از کشور و تعلق آن‌ها به یکی از گروه‌های معاند علیه عربستان سعودی است، اما منابع مخالف این کشور این موضوع را صرفاً به دلایل سیاسی می‌دانند.

وبگاه شبکه خبری «نبأ» در گزارش خود با عنوان «ادامه جنایت نظام سعودی» به این رویداد اشاره کرده و نوشته است: «اعدام سه نفر دیگر به دلیل بیان عقیده».

وزارت کشور عربستان سعودی همچنین ادعا کرده که حیدر و حسن را یادگیری روش‌های استفاده از مواد منفجره آموزش داده بودند.

«سازمان حقوق بشری اروپایی سعودی» نیز با انتشار بیانیه‌ای ابراز نگرانی از تکرار اعدام‌ها برای افرادی که به دلیل آزادی بیان بازداشت شده‌اند، صورت گرفت و آن را «نشان دهنده دروغ بودن ادعای مقامات رسمی سعودی درباره محدود کردن مجازات اعدام به جرایم بسیار خطرناک است. اعدام سه نفر از متهمان آزادی بیان، نگرانی را دوچندان می‌کند» توصیف کرد.

همچنین «فؤاد ابراهیم»، فعال سیاسی مخالف نظام آل سعود، در واکنش به این خبر گفت: «بازی کشتار بیهوده هیچ ارزشی ندارد. روایت رسمی از قبل آماده شده است. هیچ جایی برای ذکر اعترافات قربانیان یا حتی دفاع از خود وجود ندارد... پایان این سریال خونین، پایان این نظام سعودی است که با قتل همراه شده و مشروعیت اخلاقی و مردمی ندارد».

وزارت کشور عربستان سعودی در ادامه ادعاهای خود، این سه جوان شیعه را به جمع‌آوری اسلحه و مهمات و تلاش برای خروج افراد تحت تعقیب از عربستان به خارج از کشور متهم کرده است.

حکم اعدام این سه نفر پس از تأیید در دادگاه تجدیدنظر و دادگاه عالی و امضای پادشاهی عربستان سعودی صبح امروز در منطقه الشرقی به اجرا درآمده است.

بر اساس گزارش گروه‌های مخالف دولت سعودی، این سه فرد در سال ۲۰۱۳ بازداشت شده و در ۱۰ سال گذشته در زندان بوده‌اند و در طول این سال‌ها به شدت شکنجه جسمی و روحی تحت فشار قرار داشته‌اند.

از سال ۲۰۱۱ که همزمان با اعتراضات در کشورهای عربی، شرق عربستان و مناطق شیعه ساکن نیز به خیابان‌ها آمدند، تاکنون ده‌ها نفر از فعالان و معترضان با ادعاهای امنیتی و مبارزه با تروریسم به دست دولت سعودی اعدام شده‌اند.

در ۱۸ اسفند سال گذشته نیز وزارت کشور عربستان سعودی از اجرای حکم اعدام علیه «حیدر ناصر آل تحیفه» جوان اهل قطیف خبر داد. همچنین در همان زمان گروه‌های حقوق بشری از شکنجه و اجبار به اعتراف اجباری او خبر دادند. هنوز دولت سعودی جسد او را به خانواده‌اش تحویل نداده است.^۱

---

۱ <https://www.farsnews.ir/news/۱۴۰۲۰۳۰۱۰۰۰۷۲۰>

دو جوان شیعه بحرینی در عربستان اعدام شدند

رسانه‌های عربی به نقل از بیانیه وزارت کشور عربستان خبر دادند، حکم اعدام دو تبعه بحرین به نام‌های جعفر محمد علی و صادق مجید عبدالرحیم دوشنبه (۸ خرداد) در منطقه الشرقیه به اجرا درآمد.

براساس بیانیه وزارت کشور عربستان این دو (جوان شیعه بحرینی) متهم به پیوستن به یک تیم تروریستی بودند که یک تبعه دیگر بحرینی که در عربستان و بحرین تحت تعقیب قرار دارد، آن را رهبری و هدایت می‌کرد.

به زعم این بیانیه دو جوان مذکور توسط یک سازمان تروریستی (که نامی از آن برده نشده) و در پایگاه‌های طرف‌های تروریستی برای ایجاد هرج و مرج آموزش دیده بودند و قصد انجام اقدامات خرابکارانه را در عربستان داشتند.

در بخش دیگری از بیانیه وزارت عربستان ادعا شده است که این افراد مواد منفجره را به داخل عربستان قاچاق کرده و این مواد را در شنزارها مخفی و سپس به رهبر تیم عملیاتی تحویل دادند.

دادگاه استیناف عربستان ژانویه ۲۰۲۲ حکم اعدام این دو جوان بحرینی را که ۸ مه ۲۰۱۵ دستگیر شده بودند، تایید کرد. در عربستان تمامی احکام اعدام باید به تایید پادشاه این کشور برسد.

با این حال به گفته محافل بی‌طرف دو جوان بحرینی بارها و بارها تمامی اتهامات را رد و تاکید کردند، آنها به دلایل سیاسی دستگیر محاکمه و محکوم شده‌اند، در حالی که سازمان‌های مدافع حقوق بشر هم شکنجه شدن این افراد توسط نیروهای امنیتی عربستان برای گرفتن اعتراف از آنها را تایید کرده‌اند.^۱

عربستان سعودی از اعدام ۳ نفر دیگر در شرق این کشور خبر داد

وزارت کشور عربستان سعودی، روز یکشنبه ۱۴ خرداد، از اعدام سه فرد در منطقه شرقیه (عمدتاً مناطق شیعه‌نشین) در این کشور خبر داد.

وزارت کشور عربستان سعودی در حساب کاربری خود در شبکه توئیتر اعلام کرد که احکام اعدام اتباع سعودی به نام‌های «حسین بن علی بن محمد المحیشی»، «فاضل بن زکی بن حسین انصیف» و «زکریا بن حسن بن محمد المحیشی» اجرا شده است.

در بیانیه این وزارتخانه ادعا شده است که این افراد به جرم «پیوستن به یک گروه تروریستی»، «در اختیار داشتن سلاح و آموزش استفاده از آن»، «تعرض به مراکز و نیروهای امنیتی»، «پنهان کردن چند تروریست» و برخی دیگر از جرایم اعدام شده‌اند.

گفتنی است که عربستان سعودی هفته گذشته نیز چهار نفر را در منطقه «قطیف» در شرق این کشور به اتهام ارتباط با گروه‌های تروریستی و تلاش برای خرابکاری امنیتی اعدام کرد.

وزارت کشور عربستان سعودی چند روز پیش نیز از اجرای حکم اعدام دو جوان شیعه بحرینی خبر داده و ادعا کرده بود که این افراد متهم به تلاش برای ایجاد هرج و مرج در عربستان و بحرین بودند.

وزارت کشور عربستان مدعی شده بود که این دو نفر، وابسته به یک باند «تروریستی» بودند که سرکرده این باند در بحرین فعالیت داشته است^۱.

عربستان سعودی یک جوان شیعه دیگر را اعدام کرد

وزارت کشور عربستان سعودی روز دوشنبه ۲۹ خردادماه از اجرای حکم اعدام یک جوان در شرق این کشور خبر داد.

شرق عربستان سعودی عمدتاً شیعه‌نشین است و اهالی آن عموماً به دلایل سیاسی بازداشت و محاکمه می‌شوند.

وزارت کشور عربستان در بیانیه‌ای اعلام کرد که حکم اعدام «مسلم بن احمد بن مسلم المیلاد» تبعه عربستان اجرا شد.

^۱ <https://www.farsnews.ir/news/۱۴۰۲۰۳۱۴۰۰۰۳۷۶>

در بیانیه مذکور اتهام این فرد «عضویت در یک باند تروریستی که برخی از آن‌ها در درگیری با نیروهای امنیتی و حمله مسلحانه علیه نیروهای امنیتی و خودروهای رسمی مشارکت داشتند و نیز تیراندازی و پرتاب نارنجک به سمت نیروهای امنیتی، اخلال در امنیت داخلی، قاچاق سلاح و مواد مخدر» عنوان شده است.

طبق ادعای وزارت کشور عربستان این فرد همچنین به حمایت از افراد تحت تعقیب امنیتی در درگیری مسلحانه با نیروهای امنیتی، حمایت مالی از تروریسم و پناه دادن به افراد تحت تعقیب امنیتی، متهم است.

حدود یک ماه پیش نیز وزارت کشور عربستان سعودی از اعدام سه جوان به نام‌های «حیدر بن حسن بن عبدالله مویس»، «حسن بن عیسی بن احمد آل مهنا» و «محمد بن ابراهیم بن جعفر امویس» خبر داد.

اتهام این سه جوان اهل قطیف طبق ادعای وزارت کشور عربستان سعودی، آموزش کار با سلاح و ساخت بمب در یک پادگان خارج از این کشور و متعلق به یکی از گروه‌های ضد عربستان سعودی عنوان شده بود اما منابع مخالف عربستان علت را صرفاً سیاسی دانسته‌اند.

نگرانی عفو بین‌الملل از اعدام هفت جوان دیگر

سازمان عفو بین‌الملل اعلام کرد که با وجود تعهد مقامات عربستان سعودی برای عدم اجرای حکم اعدام برای افرادی که در زمان ارتکاب جرم سن آن‌ها زیر ۱۸ سال بوده است، اما هفت جوان با تأیید دادگاه بدوی در معرض اعدام قرار دارند.

بنابر گزارش وبگاه خبری «الرافدین»، عفو بین‌الملل همچنان تأکید کرد که در صورت اجرای حکم اعدام این افراد، رکورد اعدام در عربستان شکسته خواهد شد چرا که تنها در سه سال گذشته، اجرای حکم اعدام در این کشور سه برابر افزایش داشته است.

«هبة مرایف» مدیر دفتر منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا در سازمان عفو بین‌الملل در این خصوص گفت: «مسئولان سعودی وعده داده‌اند که با اجرای اصلاحات قانونی، از اعدام افرادی که در زمان ارتکاب جرم زیر ۱۸ سال سن داشته‌اند، جلوگیری کنند و اگر این مسئولان به وعده‌های خود عمل کنند بایستی فوراً دستور توقف اعدام این هفته نفر را صادر کنند»^۱.

ملاحظه: با شدت گرفتن اعدام‌های پیاپی شیعیان عربستان و بحرین از سوی سعودی‌ها، سکوت و عدم محکومیت این اقدامات از سوی دیگر جوامع شیعی پیامدهای منفی بسیاری را در پی دارد.

با در نظر داشتن سکوت دولت مردان جمهوری اسلامی ایران در شرایط کنونی به دلیل مصلحت‌سنجی‌های سیاسی و مذهبی، بایسته است که شخصیت‌ها و نهادهای مردمی و دینی به میدان آمده و این دست اقدامات سبعانه سعودی‌ها را به شدت محکوم نمایند.

این نگرانی وجود دارد که ادامه سکوت مطلق دولت و مردم ایران در قبال این اعدام‌ها، دست کم نزد برخی از عوام شیعه در عربستان و بحرین به دغدغه نداشتن جمهوری اسلامی ایران در قبال شیعیان منطقه و اولویت دادن دولت ایران به روابط فیما بین خود با سعودی‌ها تفسیر شود.

1 <https://www.farsnews.ir/news/14020329001075>

دولت بحرین شیخ محمد صنقور را آزاد کرد

شیخ «محمد صنقور» امام جماعت مسجد امام صادق (ع) بحرین که به دلیل مخالفت با عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی بازداشت شده بود، آزاد شد. حساب توئیتری مقاومت اسلامی نجباء روز شنبه ۲۷ مه با اعلام این خبر نوشت: پس از آزادی شیخ صنقور، مردم بحرین علیه صهیونیست‌ها تظاهرات برپا کردند.

بیشتر شمار زیادی از شهروندان بحرینی پس از برگزاری نماز جمعه در شهر الدراز واقع در غرب منامه در محکومیت عادی سازی روابط حکومت کشورشان با رژیم صهیونیستی تظاهرات کرده بودند.

تظاهرکنندگان ضمن مخالفت خود با عادی سازی روابط با رژیم اشغالگر اسرائیل، بازداشت شیخ «محمد صنقور» را محکوم کرده بودند.

شیخ صنقور در خطبه جمعه ۱۹ مه ۲۰۲۳ از وزارت آموزش و پرورش بحرین بخاطر تغییر برنامه‌های درسی مطابق با عادی‌سازی روابط این کشور با رژیم صهیونیستی انتقاد کرده بود.

در پی این سخنرانی، مقامات بحرین روز دوشنبه هفته گذشته شیخ محمد صنقور را بازداشت و برای انجام تحقیقات جنایی به دادستانی معرفی کرده بودند.^۱

راه‌اندازی کمپین برای بازگشایی زیارتگاه صعصعة بن صوحان در بحرین

در پی ممنوعیت بستن زیارتگاه صعصعة بن صوحان العبدي توسط مقامات آل خلیفه، جمعیت وفاق ملی اسلامی در بحرین کمپین رسانه‌ای با هشتگ «زیارتگاه صعصعة را بازکنید» را برای بازسازی و بازگشایی این زیارتگاه به راه انداخت.

۱ <https://www.irna.ir/news/۸۵۱۲۳۶۹۹>

جمعیت وفاق ملی بحرین در بیانیه‌ای اعلام کرد: این زیارتگاه مذهبی که متعلق به ۱۳۰۰ سال پیش است، جایگاه ویژه‌ای برای بخش گسترده‌ای از مسلمانان بحرین و خارج از این کشور دارد. تعطیلی و ممانعت از زیارت آن، به چالش کشیدن احساسات و اعتقادات فلسطینی‌ها و بیانگر میزان آزار و اذیت و تحقیر شهروندان بحرینی است.

این جمعیت تاکید کرد: رژیم آل خلیفه پشت شعارهای همزیستی و مدارا پنهان شده و میلیون‌ها دلار برای خرید مواضع سازمان‌ها و نهادهای مربوط می‌پردازد تا آن را رژیمی معتقد به همزیستی و مدارا معرفی کنند و بر تخلفات و آزار و اذیت‌ها و مبارزه با آزادی‌های مذهبی این رژیم سرپوش بگذارند.

این جمعیت در حساب رسمی خود در توئیتر فیلمی را منتشر کرده است که در آن میزان خسارت وارده به این زیارتگاه را نشان می‌دهد.

وفاق ملی تاکید کرد: زیارتگاه و مسجد صعصعه، تنها مکان در بحرین است که اقامه اذان در آن ممنوع شده است. این مسئله نشانه دروغ بودن شعارهای آل خلیفه درباره مدارای مذهبی است.

زیارتگاه و مسجد صعصعه بن صوحان، یکی از آثار تاریخی بحرین در منطقه «عسکر» است که به زمان رسول اکرم (ص) و صحابه برمی‌گردد. در سال‌های ۲۰۰۳، ۲۰۰۷، ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ نیز این مسجد چهار بار در معرض حمله و تخریب قرار گرفت و برخی محتویات آن به سرقت رفته است.

«جاسم آل عباس» پژوهشگر بحرینی می‌گوید: سنگ‌های تاریخی موجود در این مکان مذهبی کمیاب است. حمله مکرر به این مکان و عدم توجه به آن به نابودی این اثر تاریخی دینی در بحرین منجر خواهد شد.^۱

اعتصاب غذای خشک؛ استاد دانشگاه بحرینی ۷۰۰ روز را بدون غذا سر کرده است

کارگروه «بازداشت‌های خودسرانه»ی سازمان ملل از حکومت بحرین خواسته است تا یک استاد دانشگاه برجسته را که به مدت ۷۰۰ روز بدون غذای خشک در اعتصاب غذا بوده است، را آزاد کند.

عبدالجلیل السنگاس، مدیر و سخنگوی دفتر حقوق بشر «جنبش حق برای آزادی‌های مدنی و دموکراسی»، از سال ۲۰۱۱ در زندان به سر می‌برد. او به اتهام تروریسم به حبس ابد محکوم شده است.

^۱ <http://shabestan.ir/detail/News/۱۲۶۷۷۱۹>

او در ژوئیه ۲۰۲۱ و پس از مصادره کتابش که در رابطه با لهجه‌های بحرینی عربی در چهار سال نوشته شده بود در زندان «جو»، در شرق بحرین، اعتصاب غذا را آغاز کرد.

در گزارشی که در ۲۵ ماه مه توسط یک کارگروه از شورای حقوق بشر سازمان ملل منتشر شد، کارشناسان گفتند که سینگاس یک نمونه «معتبر» از شکنجه زندانیان توسط دولت بحرین است.

در این گزارش همچنین آمده است که سینگاس در معرض کشته شدن قرار دارد. او و خانواده‌اش با اسلحه تهدید شده‌اند و حکمی برای او ارائه نشده و دلیل دستگیری او اعلام نشده است.

در این گزارش آمده است: «با در نظر گرفتن همه شرایط پرونده، راه حل مناسب، آزادی آقای سینگاس و اعطای حق غرامت به او مطابق با قوانین بین‌المللی است.»

حسین عبدالله، عضو هئت رئیسه کارگروه دموکراسی و حقوق بشر در بحرین (ADHRB)، گفت که این گزارش مجدداً تأیید می‌کند که سینگاس بیش از یک دهه به دلیل «محکومیت مبتنی بر اتهامات و محاکمه ساختگی» در زندان بوده است.

ذره‌ای نجابت

حسین عبدالله افزود: «اگر دولت بحرین به جامعه بین‌المللی احترام می‌گذارد یا حتی اگر ذره‌ای از نجابت دارد باید فوراً دکتر سینگاس را آزاد کند.»

حکومت سنی بحرین اکثریت جمعیت شیعه این کشور را اداره می‌کنند. این تنها کشور عربی خلیج فارس است که در جریان جنبش اعتراضی بهار عربی در سال ۲۰۱۱ ناآرامی‌های بزرگی را تجربه کرد و شهروندانش خواستار آزادی‌های سیاسی بیشتر و حقوق برابر بدون توجه به هویت مذهبی بودند.

از زمان خیزش‌های سال ۲۰۱۱، رژیم سلطنتی بحرین سرکوب گسترده‌ای را علیه گروه‌های مخالف و فعالان حقوق بشر آغاز کرد و صدها نفر را در این روند دستگیر کرد.

سینگاس یکی از ۱۳ معترض ضد دولتی بود که به اتهاماتی از جمله تشکیل گروه‌های تروریستی برای سرنگونی رژیم دستگیر و محکوم شدند.

از زمان قیام، بحرین احزاب اپوزیسیون را غیرقانونی اعلام کرده و ده‌ها فعال را بازداشت کرده که این امر انتقادهای بین‌المللی را برانگیخته است. در ماه مه سال جاری، یکی از امام‌های جماعت شیعیان که خواستار آزادی زندانیان سیاسی در این کشور شده بود، نیز دستگیر شد.^۱

---

۱ https://www.middleeasteye.net/news/un-watchdog-urges-bahrain-release-academic-hunger-strike?utm_source=twitter&utm_medium=social&utm_campaign=Social_Traffic&utm_content=ap_۸wlt۵۹eckk&rand=۱۹۰۷۴

اوضاع اقلیت‌های شیعه

روند محدودسازی شیعیان در پاکستان

شیعیان در دو مقطع زمانی، تاثیرگذاری بیشتری در فضای سیاسی پاکستان داشته‌اند. اولین مرحله قبل از تشکیل کشور مستقل پاکستان و مرحله دوم پس از استقلال آن کشور بود. شیعیان نه به عنوان شیعه بلکه به عنوان بخشی از جمعیت مسلمان شبه قاره هند در ایجاد و توسعه پاکستان کمک شایان توجهی کردند. شیعیان قبل و بعد از تاسیس پاکستان از جایگاه و اهمیت خاصی برخوردار بوده‌اند. اما تشدید شکاف فرقه‌ای در پاکستان در اواخر دهه ۱۹۷۰م و اوایل دهه ۱۹۸۰م. به دلیل تغییرات سیاست داخلی پاکستان (روی کار آمدن ژنرال ضیاءالحق در تاریخ ۵ ژوئیه ۱۹۷۷م.) و پیامدهای پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و واکنش برخی کشورهای عربی به کسب قدرت توسط روحانیون شیعه و «چشم دوختن شیعیان پاکستان به رهبری و هدایت فرهنگی جمهوری اسلامی»

موجب گردید تا برخی از جریان‌های فکری وابسته به خارج از کشور با این شعار که اکثریت اهل سنت پاکستان باید اختیار و زمام امور کشور را در دست بگیرند، فضای جدیدی را در سپهر سیاسی آن کشور ایجاد کردند. حضور فعالانه اهل سنت افراط‌گرا و تمامیت‌خواه در ارکان قدرت و تصمیم‌گیری پاکستان که همواره از حمایت‌های مادی و معنوی عربستان سعودی و برخی از کشورهای فرامنطقه‌ای برخوردار هستند موجب گردیده است که شیعیان جایگاه گذشته خود را از دست داده و دیگر نمی‌توان همچون گذشته آنان را در ارکان کلیدی، تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر پاکستان مشاهده نمود. آنچه در ادامه می‌آید برخی از مهم‌ترین دلایل پدیده محدودسازی شیعیان در پاکستان است تا از این رهگذر نقش جمهوری اسلامی ایران را در قالب راهکارهای تقویت شیعیان مورد بررسی قرار دهد.^۱

آمار شیعیان پاکستان

در پاکستان، ارائه آمار دقیق از پیروان مذاهب اسلامی مشکل است؛ مهم‌ترین دلیل این موضوع نادیده گرفتن مذهب در سرشماری‌های پاکستان است. از سوی دیگر برخی پیروان مذاهب اسلامی که در اقلیت هستند به دلایل مذهبی و یا سیاسی، هویت مذهبی خود را پنهان نگه می‌دارند، چنان‌که عده‌ای از شیعیان روستایی ایالت سرحد، که در مناطق سنّی نشین هم مرز با افغانستان واقع شده‌اند

---

۱ اداره کل توسعه روابط فرهنگی آسیا و اقیانوسیه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، اردیبهشت ۱۴۰۲

و همچنین برخی روستانشینان شیعه مذهب بلوچستان و سند شیعه بودن خود را مخفی نگه می‌دارند بنابراین آنچه به عنوان آمار شیعیان این کشور در منابع مختلف ذکر شده بیشتر بر پایه تخمین و گمانه‌زنی است.

با توجه به آمارهای ارائه شده از سوی مراکز مختلف به نظر می‌رسد «آمار شیعیان پاکستان را می‌توان بصورت میانگین حدود ۲۰ درصد جمعیت کل پاکستان در نظر گرفت». در هر صورت آنچه که مسلم است، شیعیان دومین گروه بزرگ مذهبی در پاکستان می‌باشند.

عوامل موثر در روند محدود سازی شیعیان

۱- سیاست‌های محدودسازی ایوب‌خان و اسلامی سازی ضیاءالحق

محمد ایوب‌خان (۱۹۵۸م. - ۱۹۶۹م.) و ضیاءالحق (۱۹۷۷-۱۹۸۸م) دو رئیس جمهور پاکستان بودند که نقش مهمی در محدودسازی شیعیان داشتند. به نظر می‌رسد ایوب‌خان و ضیاءالحق با تکیه بر سیاست‌های اسلامی سازی پاکستان در چند محور موجب محدود سازی شیعیان در پاکستان شدند:

- ایجاد تغییرات در کتب آموزشی مدارس؛
- وضع قوانین بر مبنای فقه حنفی؛
- تاسیس دانشگاه اسلامی اسلام‌آباد و بکارگیری اساتیدی از الازهر مصر و عربستان سعودی و نهایتاً ورود تفکر وهابیت و اخوانی به پاکستان که کاملاً مخالف مذهب شیعه بودند؛
- به رسمیت شناختن مدارس دینی و پذیرش فارغ‌التحصیلان مدارس دینی اهل سنت در ساختار اداری؛

• سکوت یا انفعال در اعمال جنایت گروه‌های افراط‌گرای اهل سنت به ویژه سپاه صحابه در کشتار شیعیان.

شاید بتوان ایوب‌خان را اولین مقام رسمی پاکستان در اعمال سیاست‌های محدود سازی شیعیان نام برد. «یکی از اقدامات تبعیض آمیز ایوب‌خان که در راستای انکار حقوق شیعیان صورت گرفت، آموزش اجباری فقه حنفی به فرزندان شیعیان در مدارس دولتی بود». پس از او ضیاء‌الحق با اعمال سیاست‌های اسلامی سازی پاکستان قدم‌های بیشتری را در محدودسازی شیعیان برداشت. در دوران ده ساله زمامداری او «مؤسسات مذهبی به طور رسمی تحت حمایت قرار گرفتند و مدارک آنها توسط دولت به رسمیت شناخته شد. برای تحقیق فقه و اصول شریعت و برخی رشته‌های دیگر، دانشگاه بین‌المللی اسلامی در اسلام‌آباد راه اندازی شد و زبان عربی از کلاس ششم تا هشتم به عنوان درس اجباری معرفی گردید». در واقع ضیاء‌الحق با تاسیس دانشگاه اسلامی اسلام‌آباد منشاء بسیاری از عقاید افراطی در پاکستان گردید.

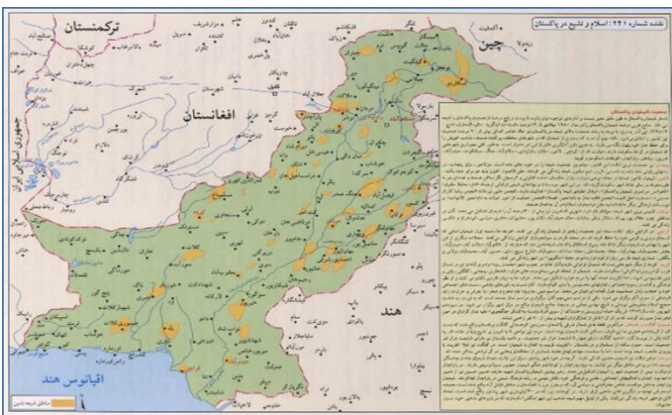
یکی دیگر از دلایل ضیاء‌الحق برای محدودسازی شیعیان؛ حمایت شیعیان آن کشور از انقلاب اسلامی ایران به رهبری حضرت امام خمینی (ره) عنوان شده است. «در خصوص میزان تأثیرگذاری انقلاب اسلامی بر جامعه پاکستان می‌توان به این نکته اشاره کرد که پس از اشغال سفارت آمریکا در تهران، پاکستان دومین کشوری بود که سفارت آمریکا مورد هجوم قرار گرفت».

۲- تشکیل سپاه صحابه و ترورهای هدفمند شیعیان

«سپاه صحابه» پاکستان (SSP) در سپتامبر ۱۹۸۵م. زمانی که تنش‌های سنی و شیعه در شهر جهنگ ایالت پنجاب افزایش یافته بود با حمایت رژیم ضیاء‌الحق

و حمایت مالی عربستان سعودی تاسیس شد. SSP در ابتدا برای مقابله با همبستگی سیاسی فزاینده شیعیان پاکستان که محصول انقلاب اسلامی ایران در اواخر دهه ۱۹۷۰م بود شکل گرفت ولی در ادامه، با بروز تنش‌های فرقه‌ای فزاینده به ویژه در منطقه مرکزی پنجاب (شهرجھنگ) جایی که زمین‌داران شیعه به صورت سنتی بر سیاست‌های محلی و اقتصاد منطقه که اکثریت جمعیت آن سنی بودند تسلط داشتند شکل جدی به خود گرفت. تقابل اهل سنت با شیعیان متحد به این دلیل بود که شیعه را مانع اسلامی سازی پاکستان مطابق برنامه‌های ضیاء الحق می‌دیدند. لذا جامعه اطلاعاتی پاکستان از حق نواز جهنگوی، یک امام جماعت دیوبندی به شدت ضد شیعه، در این تقابل حمایت کرد تا او رهبری گروه فرقه‌ای سپاه صحابه را بر عهده بگیرد. بنابراین سپاه صحابه با هدف مقابله با شیعیان و محدود سازی نفوذ فزاینده آنها و کمک به اجرای سیاست‌های اسلامی سازی پاکستان شکل گرفت و فعالیت آنها تا به امروز همچنان ادامه دارد.

۳- پراکندگی شیعیان در پاکستان

نقشه پراکندگی شیعیان در پاکستان

در پاکستان شیعیان این کشور تقریباً در تمام شهرها و شهرستان‌ها پراکنده‌اند و این پراکندگی در سطح روستاها نیز به چشم می‌خورد. مهم‌ترین شهرهایی که شیعیان در آن‌ها سکونت دارند، عبارتند از: کراچی، لاهور، ملتان، راولپندی، اسلام‌آباد، جنگ، سیالکوت، حیدرآباد، پیشاور، پاراچنار، کوهات، اسکردو و کویت. «عدم تمرکز جغرافیایی و پراکندگی جمعیتی شیعه، خود یکی از مهم‌ترین عواملی است که مانع از نقش‌آفرینی بهتر شیعیان در این کشور شده است»

۴- اعمال سلیقه و ایجاد محدودیت‌های دولتی برای شیعیان

علی‌رغم اینکه در قوانین پاکستان تفاوتی بین مذاهب اسلامی برای انتصاب سمت‌های دولتی وجود ندارد ولی آنچه در واقعیت اتفاق می‌افتد این است که شیعیان عمدتاً در مناصب مهم و تاثیرگذار دولتی کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرند. به ویژه «از زمان حکومت ژنرال «ضیاء الحق» افرادی با تفکرات افراطی به دستگاه‌های دولتی و نظامی راه یافتند که در طول سالیان گذشته در سیستم‌های اداری به مدارج بالا رسیده و با اعمال نفوذ خود مانع پیشرفت و ترقی کارکنان شیعه در دستگاه‌های مذکور شدند».

۵- تدوین متون درسی یکسان بر خلاف نظر شیعیان

دولت پاکستان به رهبری عمران‌خان نخست‌وزیر وقت آن کشور در سال ۲۰۲۱م به منظور یکسان‌سازی کتب درسی مدارس دولتی و خصوصی، متون درسی یکسانی را تهیه و تدوین کرد. اما شیعیان معتقدند که هدف از تدوین متون درسی یکسان بر هم زدن نظم عمومی در جامعه و تقسیم آن به دو جامعه شیعه و سنی است. بر این اساس شیعیان به هیچ عنوان متون درسی یکسان‌سازی شده را نمی‌پذیرند چرا که دانش‌آموزان شیعه را مجبور به یادگیری اعتقاداتی می‌کنند

که با اعتقادات مذهبی آنها کاملاً در تضاد است. حذف (صلوات بر محمد و آل محمد)، نادیده گرفته شدن شخصیت‌های ائمه معصومین و اهل بیت (ع) بویژه نقش امام علی (ع) در تقویت اسلام در دوران صدر اسلام، بخشی از اشکالات دروس جدید می‌باشد.

۶- محدود سازی آئین سوگواری محرم برای شیعیان

نماد تشیع در شبه قاره و از جمله پاکستان عاشورای حسینی است. بطوریکه هیچ نقطه‌ای از نقاط شیعه نشین در سراسر شبه قاره نیست که در ایام عاشورا مراسم برگزار نشود. «پس از استقلال پاکستان، محمدعلی جناح برگزاری مراسم سوگواری محرم در این کشور را آزاد اعلام کرد و با انتخاب «محمد تقوی» به عنوان اولین شهردار شهر کراچی، مراسم عزاداری محرم را در این شهر برگزار کرد. با این وجود در اوایل دهه ۱۹۶۰م. شخصیت‌های مذهبی اهل سنت علی‌رغم اینکه در قانون اساسی پاکستان هیچ اشاره‌ای به دین نشده است فشار زیادی را برای ایجاد نوعی نظام اسلامی مبتنی بر فقه حنفی وارد کردند که منجر به موضوع‌گیری نسبت به مراسم عزاداری شیعیان و درگیری‌های خشونت آمیز بین سنی‌ها و شیعیان پاکستان شد.»

۷- محدود سازی کرسی شیعیان در شورای ایدئولوژی اسلامی پاکستان

شورای ایدئولوژی اسلامی یک نهاد قانونی در پاکستان است که در سال ۱۹۶۲م. میلادی بر اساس ماده ۲۰۴ قانون اساسی مصوب ۱۹۶۲م. تأسیس شد. مسئولیت این نهاد تصویب قوانین کشور در پرتو قرآن و سنت و ارائه توصیه‌ها به مجلس ملی و مجالس ایالتی مطابق با اسلام است.

تعداد اعضای شورای ایدئولوژی اسلامی حداقل ۸ نفر و حد اکثر ۲۰ نفر خواهد بود و رئیس جمهور اعضای این نهاد را با ترکیب؛ ۴ نفر از علمای بریلوی، ۴ نفر دیوبندی، ۲ نفر اهل حدیث، ۲ نفر از شیعیان، ۱ عضو از زنان و بقیه از کارشناسان و متخصصان، به عنوان نمایندگان شورای ایدئولوژی اسلامی پاکستان برای ۳ سال انتخاب می‌کند.

از سال ۲۰۱۷م. دو نفر از شیعیان؛ علامه عارف حسین واحدی و سید افتخارحسین نقوی نمایندگان این نهاد بودند که در سال ۲۰۲۱م. مدت قانونی ایشان تمام گردید. در تاریخ ۱۹ آوریل ۲۰۲۱م. علامه محمد حسین اکبر به عنوان عضو جدید شورا به نمایندگی شیعه انتخاب شد ولی جای یک نماینده دیگر شیعه خالی است.

۸- عدم وجود نماینده شیعیان در دادگاه فدرال شریعت پاکستان

دادگاه شریعت پاکستان یک دادگاه قانونی است که در سال ۱۹۸۰م. در زمان حکومت رئیس جمهور محمد ضیاء الحق تأسیس شد. تشکیلات مرکزی این دادگاه در اسلام آباد پایتخت پاکستان واقع است.

این دادگاه متشکل از ۸ قاضی مسلمان از جمله رئیس دادگاه است که همه آنان با تأیید رئیس جمهور پاکستان منصوب می‌شوند. اعضای این دادگاه از میان قضات بازنشسته یا در حال خدمت دادگاه عالی پاکستان یا هر دادگاه عالی ایالتی انتخاب می‌شوند ولی متأسفانه هیچیک از اعضاء آن از شیعیان انتخاب نشده‌اند. تصمیمات این دادگاه برای دادگاه‌های عالی و قوه قضائیه لازم‌الاتباع است. علی‌رغم وجود جمعیت ۲۰-۲۵ درصدی شیعیان در پاکستان متأسفانه عدم

حضور نماینده‌ای از شیعیان در دادگاه فدرال شریعت موجب می‌شود خروجی قوانین مصوب مجالس پاکستان منطبق بر فقه حنفی گردد.

۹- تصویب لایحه توهین به صحابه، اهل بیت (ع) و همسران پیامبر اکرم(ص)

با رای اکثریت نمایندگان مجلس ملی پاکستان لایحه قوانین جزایی سال ۲۰۲۰م. که از سوی نماینده حزب جماعت اسلامی ارائه شده بود تصویب گردید. بر اساس این لایحه مجازات اهانت به اصحاب پیامبر (ص) از سه سال به حداقل ۱۰ سال زندان تا حبس ابد و همچنین پرداخت یک میلیون روپیه جریمه نقدی افزایش یافت.

در مقابل شیعیان ضمن رد اصلاح این قانون با تاکید بر تعریف دقیق توهین (به مقدسات اسلامی) معتقدند بدون اینکه تعریف دقیق توهین را مشخص کنیم این نوع اقدامات نشانه تلاش برای سلطه دیدگاه‌های متعصبانه بر جامعه است.

۱۰- حذف آموزش زبان فارسی از مدارس پاکستان

«زبان فارسی که برای مدت طولانی در مدارس پاکستان به ویژه کلاس‌های ششم تا هشتم اجباری بود، بنا به دلایل متعدد سود مضاعفی برای مردم داشت. زیرا دستور زبان فارسی کم و بیش با زبان اردو یکی است بنابراین دانش آموزان برای فراگیری زبان فارسی با مشکل چندانی مواجه نمی‌شدند و به هر دو زبان تسلط پیدا می‌کردند».

حذف آموزش اجباری زبان فارسی در مقطع کلاس‌های ششم الی هشتم بزرگترین ضربه را به شیعیان پاکستان وارد آورد. زیرا شیعیان پاکستان ایران اسلامی را ام‌القرای جهان اسلام دانسته و آن را وطن دوم خود می‌دانند. آنان

همچنین از منابع فارسی حوزه‌های علمیه ایران در راستای توسعه دانش روحانیون حوزه‌های علمیه خود بهره می‌جستند.

۱۱- غیر قانونی اعلام کردن «نهضت اجرای فقه جعفری» در پاکستان

«اقدام ضیاء الحق برای اسلامی کردن قوانین، که بر اساس فقه اهل سنت بود، نگرانی‌های شدیدی را برای شیعیان به وجود آورد. لذا این مهم‌ترین عامل در سازماندهی نخبگان شیعه و پایه‌گذاری «نهضت اجرای فقه جعفری» گردید.» «شیعیان تا اوایل دهه ۸۰ میلادی فاقد یک حزب سیاسی مستقل بودند و عموماً حضور آنها در سیاست از طریق عضویت در احزاب «مسلم لیگ» و «مردم» و یا به صورت آزاد تأمین می‌شد، اما در سال ۱۹۷۹م. شیعیان حزب «نهضت اجرای فقه جعفری» را در شهر «بکر» تأسیس کردند». نهضت جعفریه در طول فعالیت خود همواره با مشکلات زیادی مواجه بود از جمله:

مشکل اول، حکومت نظامی ضیاء الحق (۱۹۷۷م. - ۱۹۸۸م.) و فشارهای آن بر شیعیان بود.

مشکل دوم، انشعاب نهضت به دو شاخه اسلام‌آباد و شاخه عارف حسینی بود.

مشکل سوم، خشونت‌های فرقه‌ای سازمان یافته سپاه صحابه بود که از ۱۹۸۵م. آغاز شد.

«پس از حادثه ۱۱ سپتامبر آمریکا حزب «نهضت اجرای فقه جعفری» غیر قانونی اعلام شد. در حالی که این حزب نه شاخه‌ی نظامی تشکیل داده و نه در صدد ناامن کردن فضای پاکستان بود. بنابراین، شیعیان پاکستان اکنون فاقد یک حزب قانونی مستقل فعال در صحنه سیاسی هستند.» با این وجود شیعیان در سال

۲۰۰۹م. «مجلس وحدت مسلمین پاکستان» را برای ادامه حیات سیاسی و اجتماعی شیعیان تاسیس نمودند.

راهکارهای اجرایی جمهوری اسلامی ایران برای تقویت جایگاه شیعیان در پاکستان

۱) شیعیان پاکستان خود را مرید و پیرو رهبر فرزانه انقلاب اسلامی می‌دانند لذا چه بخواهیم و چه نخواهیم توسعه و تعمیق روابط همه جانبه جمهوری اسلامی ایران با پاکستان موجب دلگرمی و تقویت جایگاه شیعیان در پاکستان می‌شود. به عنوان مثال پاکستان به لحاظ انرژی در مضیقه شدید قرار دارد لذا اختصاص کمک‌های انرژی به ویژه در حوزه نفت و گاز با اعمال تخفیف حداکثری می‌تواند تاثیر به سزایی در ارتقاء جایگاه هم‌کیشان و گروه‌های همسوی جمهوری اسلامی ایران در آن کشور داشته باشد.

۲) «مبارزه با تروریسم» باید همواره به عنوان اصلی‌ترین راهبرد مورد توجه قرار گیرد.

۳) تشویق شیعیان پاکستان به مشارکت حداکثری در عرصه سیاسی همچون انتخابات.

۴) تشویق شیعیان پاکستان به طی مدارج عالی تحصیلی و کمک به توسعه و آبادانی پاکستان؛

۵) تشویق سرمایه‌داران متمول شیعه به حضور فعال در عرصه‌های اقتصادی پاکستان.

۶) تشویق سرمایه‌داران شیعه پاکستان به پشتیبانی مالی از شیعیان پاکستان.

- (۷) حمایت از انسجام و یکپارچگی در اتخاذ مواضع و سیاست‌های اعلامی از سوی رهبران احزاب و گروه‌های شیعی
- (۸) افزایش تعامل و همکاری احزاب و تشکلهای شیعی با احزاب و تشکلهای سایر مذاهب اسلامی در پاکستان.
- (۹) تقویت تشکلهای شیعی به ویژه در مناطقی که شیعیان در تهدید جدی قرار دارند.
- (۱۰) تلاش برای از بین بردن اختلاف معنادار تعداد مدارس و مراکز آموزش دینی شیعی با اهل سنت در پاکستان. (در حال حاضر تعداد مراکز آموزش دینی فرقه‌های اهل سنت حدود ۳۰,۰۰۰ مدرسه با ۴,۳۴۰,۰۰۰ طلبه اهل سنت می‌باشد، در حالی که تعداد مدارس دینی شیعه ۴۶۰ مدرسه با حدود ۱۸,۰۰۰ طلبه شیعه می‌باشد).
- (۱۱) مشارکت در ساخت مراکز عام المنفعه در مناطق محروم شیعه نشین.
- (۱۲) سرمایه‌گذاری و تلاش برای برگزاری کارگاه‌های توانمندسازی شیعیان در سراسر پاکستان.
- (۱۳) الگوبرداری و بهره‌گیری از تجربه انسجام درونی و سازمانی فرقه بهرینه و آقاخانینان در ارتقاء جایگاه اجتماعی‌شان در پاکستان و جهان.
- (۱۴) ایجاد نهضت بورسیه دانشگاهی برای شیعیان و اهل سنت میانه‌رو.
- (۱۵) تسریع در راه اندازی بازارچه‌های فعال مرزی با پاکستان.
- (۱۶) تشکیل انجمن فارغ‌التحصیلان دانشگاه المصطفی(ص) و سازماندهی آنان برای تاثیرگذاری در فضای پاکستان.
- (۱۷) استفاده از ظرفیت جامعه بهره که در قالب شیعیان دسته‌بندی می‌شوند.

ما اکنون سنی هستیم؛ داستان آوارگی شیعیان سامپانگ در اندونزی

ده سال پیش، صدها شیعه در سامپانگ اندونزی، از زادگاه خود در روستای کارنگ گیام اخراج شدند. در درگیری با روستاییان سنی مذهب، خانه‌ها و یک مدرسه شبانه‌روزی اسلامی به رهبری تاج الملوک در اوت ۲۰۱۲ به آتش کشیده شد. در آن زمان ده‌ها نفر مجروح و یک نفر کشته شد. تاج الملوک یا علی مرتضی پس از محکومیت به توهین به مقدسات، چهار سال را در زندان گذراند. اکنون قریب به اتفاق این شیعیان با اهل سنت سامپانگ بیعت کرده و از مذهب خود بازگشته‌اند.

آنچه در ادامه می‌آید، گزارشی میدانی از آخرین وضعیت آنها در نوامبر گذشته است که خبرگزاری انگلیسی «وایس» آن را در ۱۱ فوریه ۲۰۲۳ منتشر کرده است.

فاطمه، یکی از شیعیان سامپانگ اندونزی، به ما نزدیک شد، در حالی که ما روی یک نیمکت در تراس واحدی که متعلق به یک زوج با نام‌های رزکیاتول فطریه (فطری) و اکلیل المللال است، در طبقه همکف آپارتمان پوسپو آگرو در

جموندو، سیدوارجو، جاوه شرقی صحبت می‌کردیم. دست چپ او به شدت آسیب دیده بود و تقریباً تمام انگشتانش را از دست داده بود. فطری توضیحات فاطمه را در دیداری که در اواخر نوامبر گذشته (۲۰۲۲) با آنها داشتیم، ترجمه کرد: «چون وارد دستگاه نارگیل شد».

فاطمه تنها نبود. شوهرش هم دچار همین حادثه شده بود. دست او پس از گیر افتادن در دستگاهی که پوست نارگیل را می‌کند، آسیب دید. فطری گفت: «این تمام کاری است که آنها می‌توانند برای کسب درآمد انجام دهند».

حرفه‌ی کشاورزی که در زمان زندگی آنها در دهکده سامپانگ وسیله امرار معاش آنها بود، در تبعیدگاه جموندو امکان‌پذیر نیست و کمک دولتی ۷۰۹۰۰۰ روپیه (حدود ۴۷ دلار) به ازای هر نفر نیازهای آنها و فرزندانشان را پوشش نمی‌دهد.

فاطمه، فطری و تقریباً ۸۰ خانواده دیگر نزدیک به ۱۰ سال است که در آپارتمان پوسپو آگرو زندگی می‌کنند. در آگوست ۲۰۱۲، آنها به دلیل اعتقادشان به مذهب شیعه از زمین و خانه خود در سامپانگ، مادورا، جاوه شرقی بیرون رانده شدند.

فاطمه که از محل سکونت خود در سامپانگ، جاوه شرقی بیرون رانده شده است، در حالی که دستش در یک حادثه کاری در کارخانه کوپرا مجروح شده است، در مقابل بلوک سکونتگاهی خود ایستاده است، ۲۲ نوامبر ۲۰۲۲.

هر خانواده در یک واحد از آپارتمان پنج طبقه‌ای سکونت دارد که فضای آن کسل‌کننده است. فطری گفت: «وقتی دور هم جمع می‌شویم، مانند ماهی کنسرو شده می‌خواهیم.» این زن ۳۵ ساله دارای هفت فرزند است که برخی از آنها فرزندان اکلیل از همسر اول مرحوم وی هستند. او گفت: «در واقع، ما واقعاً می‌خواهیم به سامپانگ بازگردیم. زمین آنجا شبیه جنگل شده است.»

داستان آوارگی

فطری هنوز حادثه خونینی را که در ۲۶ آگوست ۲۰۱۲ در روستای او در دهکده نانگکرانگ، روستای کارانگگایام، امبن، سامپانگ رخ داد، به یاد می‌آورد. در آن زمان، یک هفته پس از پایان ماه رمضان، ادول فطری، که به شدت باردار بود و چند نفر دیگر، بچه‌های روستای کارنگ گیام در امبن و روستای بلووران در کارنگ پنانگ را به مدرسه شبانه روزی می‌بردند. در راه، گروهی به خانه او و چند خانواده شیعه دیگر حمله کردند. ام کلثوم، همسر برادر زن فطری که در خانه بود، نگهبان پناهگاه بود.

شوهرام کلثوم، تاج الملوک یا علی مرتضی، یک روحانی شیعه است که مدرسه شبانه‌روزی اسلامی (پسانترن) مصباح الهدی را در نانگکرانگ اداره می‌کرد. ام کلثوم گفت: «مدرسه شبانه‌روزی و همچنین دام‌ها در آتش سوختند.

در یک ساختمان خالی بچه‌ها بودند، خوشبختانه نسوخته بود.» در این حادثه حدود ۴۸ خانه آسیب دید و یک نفر کشته شد.

به گفته فطری، پیش از این نیز چندین بار تنش رخ داده بود. پیش از این، در ۲۹ دسامبر ۲۰۱۱، خانه‌های برادران اکلیل، تاج الملوک و برادر کوچک‌ترشان و همچنین یک روستانشین مورد حمله گروهی قرار گرفته بود. اکلیل و تاج الملوک که از رهبران شیعیان آنجا هستند، تهدید به مرگ شدند. در آن زمان آنها برای حدود سه هفته قبل از بازگشت به خانه در ساختمان ورزشی سامپانگ پناه گرفتند.

اما پس از حمله اوت ۲۰۱۲، آنها برنگشتند. صدها مسلمان شیعه ابتدا به دفتر روستای امین و سپس به استادیوم سامپانگ منتقل شدند. فطری گفت: «حدود ۱۰ ماه آنجا بودیم. زمانی که ما را به جموندو بردند، به ما قول داده شد که فقط سه روز تا یک هفته در آنجا بمانیم. اما اکنون نزدیک به ۱۰ سال است که اینجاییم.»

فطری (سمت چپ) و ام کلثوم، پناهندگان از سامپانگ، در آپارتمان پوسپو آگرو در جموندو، سیدوارجو، جاوه شرقی، ۲۲ نوامبر ۲۰۲۲. آنها از جمله ده‌ها خانواده‌ای هستند که در پی حمله‌ای که به آنها انجام شد، مجبور به ترک خانه‌های خود شدند.

در زمان وقوع حادثه، تاج الملوک در حال گذراندن دوران محکومیت خود در یک پرونده توهین به مقدسات بود که توسط برادر کوچکترش، رویسول حکامه، که سنی بود، گزارش شده بود. پیش از این، در ژانویه ۲۰۱۲، شعبه‌ی سمپانگِ شورای علمای اندونزی (MUI) فتوایی مبنی بر بدعت بودن آموزه‌های شیعیان صادر کرد. تاج الملوک به دو سال حبس محکوم شد اما در حکم تجدیدنظر حکم او به چهار سال زندان افزایش یافت.

در ابتدا حدود ۴۸ خانواده شیعه از روستاهای کرانگیام و بلووران در آپارتمان پوسپو آگرو اسکان داده شدند. بعداً به حدود ۸۰ خانواده افزایش یافت؛ زیرا در این ده سال برخی فرزندان ازدواج کرده و خانواده خود را در این آپارتمان تشکیل دادند. اما کسانی هم هستند که آپارتمان را به دلیل کار یا نقل مکان به یک خانه اجاره‌ای ترک کرده‌اند.

زندگی در جموندو چالش‌برانگیز بوده است. ام کلثوم می‌گوید: «اقتصاد، آموزش کودکان،...»، سکوتی کوتاه کرده و ادامه می‌دهد: «در آن زمان نمی‌توانستم تصور کنم بچه‌ها چگونه خواهند بود.»

پناهندگان همه نوع کاری را انجام می‌دهند. بسیاری از آنها در بازار کوپانگ نارگیل پوست می‌کنند.

مدتی بود کودکان پراکنده بودند (و مدرسه نمی‌رفتند). فطری گفت: «برخی از دوستان (شیعه) ما کودکان ما را بردند و در خانواده‌های خود جای دادند.

بنابراین آنها می‌توانند به مدرسه بروند. برخی از خانواده‌ها دو یا چند فرزند را به طور همزمان پذیرفتند. این حدود سه تا چهار سال ادامه داشته و بعد به آغوش خانواده‌هایشان بازمی‌گشتند. آنها از سازمان‌ها یا دیگر پیروان شیعه در اندونزی کمک آموزشی دریافت کردند.»

مثل داستان رودیپا؛ پس از این حادثه، او به یک مدرسه شبانه‌روزی در جاوه مرکزی فرستاده شد. از آنجا، او دوباره به باندونگ در جاوه غربی فرستاده شد تا در دبیرستان تحصیل کند. این دختر ۲۰ ساله گفت: «استاد تاج الملوک وام کلثوم بودند که این کار را انجام دادند.»

بچه‌ها هم ضربه روحی را تجربه کردند. ام کلثوم می‌گوید: «فرزندان من تمایلی به ملاقات با خانواده‌های ساکن در سامپانگ نداشتند.» رودیپا هنوز جزئیات حادثه سال ۲۰۱۲ را به یاد دارد: «من با چشمان خود دیدم که برادرم مورد اصابت سنگ قرار گرفت که دندان‌ش شکست.»

در حال حاضر، روابط بین خاندان بزرگ تاج الملوک بهبود یافته است. آنها به دیدار یکدیگر رفته‌اند.

با این حال، نامشخص بودن سرنوشت آنها هنوز هم آنها را آزار می‌دهد. شایعاتی مبنی بر فروش این آپارتمان وجود دارد. ام کلثوم گفت: «ذهن من بی‌قرار است.» یک بار به آنها بلیط قطار دادند و اتوبوسی را در اختیار گذاشتند تا آنها را به ایستگاه راه‌آهن ببرد. به آنها گفته شد که به چندین مکان در جاکارتا و جاوه غربی فرستاده خواهند شد. فطری گفت: «اما چون معلوم نبود در آنجا چه باید کرد، ما نپذیرفتیم.»

آنها همچنین تلاش‌های مختلفی برای بازگشت به سامپانگ انجام داده‌اند، از جمله از طریق دفتر ریاست جمهوری (KSP). فطری گفت: «ما یک بار در زمان رئیس جمهور سابق، سوسیلو بامبانگ یوده‌ویونو، برای ملاقات با وی دوچرخه‌سواری کردیم. ما دو ماه دوچرخه‌سواری کردیم.» اما هنوز راهی برای بازگشت به خانه وجود نداشت.

داستان تغییر مذهب

اما اخیراً امیدی وجود دارد. ام کلثوم گفت: «رئیس سامپانگ کمک زیادی کرده است.»

در ملاقاتی که با سلامت جنیدی، رئیس سامپانگ، در نوامبر گذشته در محل اقامت رسمی او داشتیم، گفت: «از آغاز فعالیت خود در سال ۲۰۱۹، مصمم بودم که مشکل شیعیان آواره را حل کنم. اصل ما این است که آنها را از حقوق انسانی برخوردار کنیم. به هر شکل، هر ایدئولوژی، هر اعتقادی که باشد، زیرا آنها بخشی از ساکنان سامپانگ هستند.»

تاکنون تمامی امور شهروندی آنها از قبیل شناسنامه، سند ازدواج و سند زمین انجام شده است. او گفت: «آنها می‌ترسند سرزمینشان توسط مردم تصرف شود.» در همان زمان، تاج الملوک، ام کلثوم، اکیلل، فطری و تقریباً همه شیعیان پناهنده در جموندو تصمیم گرفتند که اعتقاد به تشیع را رها کرده و از اهل سنت و جماعت پیروی کنند، مذهبی که اکثریت مسلمانان اندونزی از آن پیروی می‌کنند. آنها با اتوبوسی که دولت سامپانگ تدارک دیده بود، در نوامبر ۲۰۲۰ به این منطقه رفته و بیعت کردند. تاج الملوک گفت: «بعد از اینکه درباره شیعه

زیاد خواندم، دریافتم که در واقع شیعه بسیار متفاوت از اهل سنت است. ما باید عقب‌نشینی کنیم. بنابراین به این دلیل نیست که من می‌خواهم به خانه بروم یا می‌خواهم توسط ساکنان (سامپانگ) پذیرفته شوم. این تنها مسئولیت من است که مورد اعتماد جامعه باشم.»

کودک‌انی که در مدارس شیعه درس می‌خواندند یا از جامعه شیعی کمک می‌گرفتند، از شیعیان اندونزی فاصله گرفتند. آنها به لیروبو در کدیری و تبو آیرنگ در مدارس شبانه‌روزی اسلامی جومبانگ در شرق جاوه فرستاده شدند. رئیس سلامت جنیدی پولی را برای پرداخت هزینه تحصیل آنها فراهم کرد. تعداد این دانش‌آموزان ۶۰ نفر است. با در نظر گرفتن کسانی که در آموزش عالی و خارج از مدارس شبانه‌روزی تحصیل می‌کنند، حدود ۱۰۰ نفر هستند.

دولت همچنین با جامعه و روحانیون در مورد بازگشت پناهندگان به سامپانگ ارتباط برقرار کرده است. سلامت گفت: «خدا را شکر، آنها پذیرفته شدند. در آوریل ۲۰۲۲، ۱۴ خانواده آواره به سامپانگ بازگشتند و حدود ۶۶ خانواده را در واحدهای آپارتمانی پوسپو آگرو باقی مانده‌اند. اما ما هنوز برای (کمک به آنها و دادن) خانه‌ها بدهی داریم.»

در واقع، همه پناهندگان جموندو نتوانستند خانه‌های خود را بازسازی کنند. سلامت جنیدی قول مساعدت برای ساخت و بازسازی خانه‌ها را داده است. در حال حاضر به گفته وی، سازمان صدقات کشور (بزناس) مبلغ ۲۰ میلیون روپیه برای هر خانواده کمک اعلام کرده است. سلامت قصد دارد بودجه منطقه‌ای را به مبلغ ۳۰ میلیون روپیه برای هر خانواده اختصاص دهد. او همچنین با دفتر ریاست جمهوری و وزارت فواید عامه و مسکن مردم (PUPR) در ارتباط است.

رومادی احمد، کارشناس ارشد معاون پنجم دفتر ریاست جمهوری در امور سیاسی، حقوقی و امنیتی و حقوق بشر، گفت که وزارت PUPR در حال رسیدگی به درخواست اسلامت است. با این حال، به گفته رومادی، آنها تلاش خواهند کرد تا در دو ماه آینده پناهجویان بیشتری به خانه بازگردند.

کودکی در حال بازی در آپارتمان پوسپو آگرو، که به عنوان پناهگاهی برای مردمان آواره از سامپانگ استفاده می‌شود. آنها به دلیل پیروی از مذهب شیعه که در اندونزی از فرقه‌های بدعت‌آمیز اسلام تلقی می‌شود از خانه‌های خود بیرون رانده شدند، ۲۲ نوامبر ۲۰۲۲.

اسلامت جنیدی گفت: «من از آنها می‌خواهم قبل از عید فطر (در ماه آوریل ۲۰۲۳) به خانه بروند. به جز چهار خانواده.» او افزود: «توافق با جامعه همینطور است. این چهار خانواده عبارتند از اکلیل و فطری، تاج الملوک و ام اکلثوم و دو خانواده که به پیروی از شیعه باقی مانده‌اند.»

اسلامت گفت که دولت برای حفظ هماهنگی جامعه در مورد اختلافات به جامعه اطلاع‌رسانی کرده است. او گفت: «دلیل (باقی ماندن این چهار خانواده) این است که هنوز شیعه هستند. مشکلی وجود ندارد. اگر هیچ دستاویزی وجود نداشته باشد، آزار و شکنجه‌ای اتفاق نخواهد افتاد.» به گفته تاج الملوک، علاوه

بر اداره منطقه، آنها واقعاً به حمایت دولت مرکزی نیاز دارند تا مردم در سامپانگ دوباره آنها را بپذیرند. «ما اکنون سنی هستیم»^۱

سه مقاله جدید درباره اقلیت شیعه مذهب در قاره آفریقا

نویسنده: کریستین گروبر، استاد و رئیس گروه تاریخ هنر دانشگاه میشیگان
شیعیان از مهم‌ترین اقلیت‌های مذهبی در قاره آفریقا به شمار می‌روند و حدود ۵ الی ۱۰ درصد از کل جمعیت مسلمانان این قاره را تشکیل می‌دهند. جمعیت‌های چشمگیری از شیعیان در کنگو، نیجریه، تانزانیا، مصر، سنگال و غنا حضور دارند. در کینشاسا پایتخت کشور کنگو که حدود ۸ میلیون نفر جمعیت

^۱ https://vice.com/id/article/۹۳axe/sampang-shia-refugees-living-in-apartment-units-in-jemundo-sidoarjo-had-pledged-allegiance-to-sunni-islam?utm_source=viceidtw

دارد که نزدیک به ربع آنها شیعه مذهب‌اند. در نیجریه که پرجمعیت‌ترین کشور قاره آفریقا است و جامعه‌ای با تنوع مذهبی بالاست، شیعیان با ۵ الی ۱۰ میلیون نفر جمعیت یک اقلیت مهم در کنار اکثریت ۷۰ میلیون نفری سنی به شمار می‌روند.

با توجه به حضور ادیان و مذاهب دیگر و جایگاه آنها در اقلیت و اکثریت، گروه‌های شیعه مذهب در هر منطقه جغرافیایی تاریخی و پویایی‌های اجتماعی-سیاسی خاص خود را دارند.

اخیرا سه مقاله در نشریات علمی-پژوهشی بین‌المللی منتشر شده است که بر اقلیت‌های شیعه مذهب در دو کشور نیجریه و سنگال تمرکز دارد.

مقاله نخست را Musa Ibrahim از پژوهشگران مرکز مطالعات آفریقایی در دانشگاه فلوریدا در نشریه *Islamic Africa* (Volume ۱۳ Issue ۲: ۲۰۲۰) با عنوان «شکل‌گیری اقلیت‌های مسلمان درون یک محیط با اکثریت مسلمان: مورد گروه‌های شیعه در نیجریه» به چاپ رسانده است. این مقاله با تمرکز بر «الحركة الاسلامیه فی نیجریه» که بزرگترین جمعیت شیعی در این کشور است به رشد شیعیان و روابط اجتماعی‌شان با یکدیگر و با اکثریت سنی مذهب پرداخته است. این مقاله بررسی می‌کند که چگونه این جنبش به رغم مخالفت دینی و سیاسی از سوی اکثریت سنی مذهب با استفاده از ساختار، شبکه‌ها و برنامه‌های اصلاحی خود به ترویج تشیع در میان توده‌ها می‌پردازد. شیعیان در کنار بحث‌های عقیدتی با سنی‌ها، خود را به یک جنبش دینی ساختاریافته تبدیل کرده‌اند و از این رو در چشم حکومت و هواداران سنی مذهب آن یک تهدید تلقی می‌شوند.

این جایگاه بر پویایی‌های روابط بین اقلیت‌های شیعی و اکثریت سنی‌مذهب و واکنش‌هایشان به یکدیگر تأثیر می‌گذارد.

مقاله بعدی نیز از نویسنده پیشین در مجله *Africa*، جلد ۵۲ شماره ۵ چاپ انتشارات دانشگاه کمبریج با عنوان «رویارویی‌های مسلمانان سنی و شیعه و مسیحیان در شمال نیجریه» منتشر شده است. موسی ابراهیم در این مقاله بر چرخش افکار و آیین‌های ترکیبی بین مسلمانان شیعه و مسیحیان در جامعه نیجریه می‌پردازد. او معتقد است گروه‌های مذهبی اقلیتی در رویارویی با فشار گروه‌های اکثریت و برای مقابله با جایگاه حاشیه‌ای خود، آگاهانه تجارب مشترک و حس همبستگی با یکدیگر می‌آفرینند. مثلاً شیعیان نیجریه مراسم مولد عیسی را با آیین‌هایی متفاوت از مسیحیان اما با دعوت و حضور مسیحیان برگزار می‌کنند. مواردی از واکنش گروه‌های صوفی‌مذهب به شیعیان نیز در این مقاله بررسی شده است.

و مقاله سوم با عنوان «سمن‌سازی به مثابه مشروعیت‌بخشی: «مهندسی» یک مدل توسعه اسلامی شیعی در سنگال» نوشته *Mara A. Leichtman* است که در مجله *Islamic Africa (Volume ۱۳ Issue ۲)*: ۲) به چاپ رسیده است. نویسنده این مقاله معتقد است رهبران شیعه در سنگال مراکز دینی را به عنوان ان‌جی‌او (NGO) یا سمن به ثبت می‌رسانند که باعث تحول مادی و معنوی در مناطق و روستاهای پیرامونشان می‌شود.

کسب جایگاه ان‌جی‌او باعث مشروعیت‌بخشی به فعالیت‌هایشان می‌شود و شبکه‌های گسترده‌ای از پیروان را نسبت به منافع پایبندی به این آیین اقلیتی اقناع می‌کند. نویسنده با تحلیل محتوای تولیدی این گروه‌های شیعه که مخاطبان خاصی

را هدف دارد، جهت‌گیری‌های اخلاقی شیعیان را برای ایفای نقش در توسعه جامعه سنگال بررسی می‌کند.^۱

موافقت رئیس طالبان با استخدام علمای شیعه به عنوان ماموران امر به معروف

محمد خالد حنفی وزیر امر به معروف حکومت سرپرست افغانستان در مصاحبه‌ای گفت: در ولایت‌های دایکنندی، غزنی و بامیان علمای شیعه به عنوان ماموران امر به معروف و نهی از منکر استخدام شده‌اند. در مناطقی از کابل هم که شمار شیعیان زیاد است، ماموران امر به معروف و نهی از منکر از علمای شیعه استخدام شده است.

مقالات/سه-مقاله-جدید-درباره-اقلیت- <https://clisel.com/> ۱

مذهب ۲٪/۸۰٪ شیعه

ملا هبت‌الله آخندزاده «طرفدار همین بود که باید در مناطق شیعه، محتسبین از علمای اهل تشیع استخدام شوند».

وزارت امر به معروف و نهی از منکر یک اداره مذهبی است و در کارهای اداری آن از هر مذهب از جمله شیعیان حضور دارند.

این در حالی است که پیش از این بارها شخصیت‌ها و نهادهای اهل تشیع از جمله شورای علمای شیعه، خواستار تأمین حقوق شیعیان از طریق گفتگو و مذاکره شده‌اند.

شورای علمای شیعه خواستار، حفظ رسمیت مذهب شیعه در کشور؛ حفظ رسمیت قانون احوال شخصیه تشیع؛ مشارکت اهل تشیع در حکومت به تناسب جمعیت و نفوس‌شان؛ تدریس عقاید و فقه جعفری در دانشگاه‌ها و مدارس که بیشترین شاگردانشان شیعیان هستند و باز شدن درب مدارس به روی دختران شده بودند.^۱

دیدار علامه جعفری چهره مطرح شیعیان پاکستان با عمران خان

علامه ناصر عباس جعفری روحانی شیعه اهل پاکستان و دبیرکل حزب مجلس وحدت مسلمین به همراه هیئت همراه با عمران خان رئیس حزب تحریک انصاف پاکستان در محل اقامت وی در پارک زمان لاهور دیدار کرد. علامه جعفری در این دیدار بدرفتاری مداوم با اعضای حزب تحریک انصاف را محکوم کرد.

عمران خان نیز از همکاری و همراهی علامه ناصر عباس جعفری در این شرایط سخت قدردانی کرد و گفت این شرایط در واقع یک شب تاریک موقتی است، و به زودی شاهد سحر خواهیم بود.^۱

---

۱ <https://syaaq.com/۲۰۵۴۴>

ملاحظه: عمران خان سال گذشته در پی برگزاری انتخابات پارلمانی که منجر به پایان دوره نخست‌وزیری‌اش شد، ژنرال‌های ارشد پاکستان را به تضعیف دولت‌ش متهم کرد. اما ارتش اتهام‌های وی را رد کرده است. وی چند هفته پیش به اتهام فساد مالی بازداشت شد که این اتفاق هوادارانش را به خیابان‌ها کشاند و درگیری‌های خشونت‌آمیزی میان آنها و ارتش رخ دهد. هزاران نفر از هواداران و مقام‌های حزب تحریک انصاف پاکستان وابسته به عمران خان بازداشت شده‌اند.

دادگاه و شریعت

دادگاه شریعت پاکستان: افراد نمی‌توانند به میل خود جنسیت‌شان را
تغییر دهند

دادگاه شریعت پاکستان طی حکمی گفته است که افراد نمی‌توانند به میل خود جنسیت‌شان را «تغییر دهند».

سازمان‌های مذهبی مفاد قانون افراد ترنس در سال ۲۰۱۸ را به چالش کشیده بودند و گفته بودند که این قانون اصول اسلامی را نقض می‌کند.

محمد انور، قاضی ارشد و خادم حسین، قاضی دادگاه شریعت اسلام آباد گفته‌اند که بخش‌هایی از قانون مصوب سال ۲۰۱۸ خلاف تعالیم اسلامی است. این قانون به افراد ترنس که در جنوب آسیا به هجرا شهرت دارند، اجازه می‌داد تا جنسیت مورد نظر خود را انتخاب کنند.

«هجرا»ها رسماً به عنوان جنسیت سوم در سراسر شبه قاره هند شناخته می‌شوند و نه کاملاً مرد و نه کاملاً زن محسوب می‌شوند.

اما حال دادگاه فدرال شریعت گفته است که تعالیم اسلامی اجازه نمی‌دهد که افراد به میل خود جنسیت خود را تغییر دهند و در حکم این دادگاه آمده که جنسیت فرد باید همان جنسیت تعیین شده در بدو تولد باقی بماند.

براساس حکم دادگاه تعیین جنسیت فرد باید براساس ویژگی‌های فیزیکی شخص باشد نه احساسات شخصی و در صورت غالب بودن ویژگی‌های مردانه یا زنانه فرد مذکر یا مونث محسوب می‌شود.

دادگاه شریعت این مسئله را که آیا «تغییر جنسیت» در این افراد با قوانین اسلامی در پاکستان مطابقت دارد یا نه بررسی کرده و قضات تأکید کرده‌اند که اسلام افراد ترنس را به عنوان جنسیت سوم به رسمیت می‌شناسد و گفته‌اند که آن‌ها مستحق برخورداری از تمامی حقوق مندرج در قانون اساسی هستند.

براساس حکم دادگاه به دولت هم دستور داده شده تا امکانات پزشکی، تحصیلی و مالی در اختیار این افراد گذاشته شود.^۱

---

۱ <https://www.bbc.com/persian/articles/cz۷۶۲۷k۹۹۵۱۰>

دولت مالزی اختیارات دادگاه شریعت را افزایش می‌دهد

ارائه طرحی از سوی دولت انور ابراهیم، نخست وزیر مالزی، برای افزایش قدرت دادگاه شریعت (Syariah Court) برخی انتقادها را برانگیخته است، از جمله انجمن چینی مالزی (MCA) به دلیل نگرانی از تحت تأثیر قرار گرفتن غیرمسلمانان از این طرح انتقاد کرده است.

این یکی از آخرین تلاش‌های دولت انور برای جلب توجه مسلمانان و خارج کردن آنان از ائتلاف اپوزیسیون، پیش از انتخابات پیش‌رو در این کشور است. محمد نعیم مختار، وزیر امور مذهبی به مجلس گفت که دولت قصد دارد این اصلاحیه را پس از تایید کابینه به قانون دادگاه‌های شریعت ارائه کند.

تحلیلگران گفتند که این قانون بر غیرمسلمانان تأثیر نخواهد گذاشت، زیرا فقط دادگاه‌های اسلامی را شامل می‌شود، اما بسیاری از غیرمسلمانان نسبت به آن محتاط هستند.

هدف این لایحه افزایش حداکثر مجازات دادگاه شریعت برای جرائم جنایی به ۳۰ سال زندان، ۱۰۰۰۰۰ رینگیت جریمه (۲۹۳۰۰ دلار سنگاپور) و ۱۰۰ ضربه چوب دستی است. محدودیت فعلی سه سال زندان، ۵۰۰۰ رینگیت جریمه و شش عدد ضربه با چوب دستی است.

با ارائه این لایحه، ائتلاف پاکاتان هاراپان به رهبری انور ابراهیم امیدوار است که حامیان بیشتری را در ایالت‌های مسلمان‌نشین که به زودی انتخابات ایالتی خود را برگزار خواهند کرد، جذب کند.

از سوی دیگر، تصمیم دولت مبنی بر رد درخواست تجدیدنظر علیه حکم دادگاه عالی سال ۲۰۲۱ که به غیر مسلمانان اجازه می‌دهد پس از چندین دهه نبرد، از واژه «الله» در منشورات و رسانه‌های عمومی استفاده کنند، اعتراض گروه‌های اسلامی مالزی را برانگیخت.

کارشناسان معتقدند دولت انور با فشار مخالفان مواجه است. چرا که به طرفداری از لیبرالیسم و همجنس‌گرایی متهم است. اما نخست‌وزیر در پی اثبات این مساله است که حکومت وحدت ملی در برخورد با مسائل مربوط به اسلام جدی است.^۱

ملاحظه: دادگاه شریعت دادگاهی است در مالزی که به قوانین منحصرأ اسلامی می‌پردازد. این دادگاه یکی از دو سیستم قضایی مستقل است که در سیستم حقوقی عمومی مالزی وجود دارد. هم اکنون دادگاه‌های شریعت فقط صلاحیت قضاوت امور مسلمانان آن هم فقط در مباحث

^۱ <https://www.straitstimes.com/asia/se-asia/anwar-s-government-draws-flak-for-controversial-syariah-law-bill>

خانواده و امور دینی را دارند و عموماً فقط می‌توانند احکامی به حداکثر سه سال حبس، جریمه نقدی تا سقف ۵۰۰۰ رینگیت و/یا تا شش ضربه با چوب دستی را صادر کنند. ماده ۱۴۵ قانون اساسی مالزی می‌گوید دادستان کل مالزی در امور مربوط به دادگاه‌های شریعت هیچ اختیاری ندارد.

هیچ قاضی شیعه در دستگاه قضایی طالبان حضور ندارد

«رواداری»، نهاد نظارتی حقوق بشر، روز دوشنبه، ۵ ژوئن در گزارش جدید خود به وضعیت شیعیان افغانستان در محاکم طالبان پرداخته است. در این گزارش آمده که هیچ قاضی شیعه در نظام طالبان وجود ندارد. براساس این گزارش طالبان تمام قضات شیعه را برکنار کرده و در حال حاضر در دستگاه قضایی این گروه، هیچ فردی از شیعیان در منصب قضا حضور ندارد.

این در حالی است که طالبان پس از تسلط بر افغانستان، قانون «احوال شخصیه» اهل تشیع را نیز لغو کرده و در حال حاضر دعاوی مدنی و احوال شخصیه شیعیان براساس فقه حنفی بررسی می‌شود.

«رواداری» در گزارش خود گفته که یافته‌هایش نشان می‌دهد که محاکم طالبان در قضایایی که یک طرف دعوی شیعه‌مذهب باشد، تبعیض‌آمیز عمل می‌کنند.

این نهاد افزوده که دادگاه طالبان دعاوی مالکیت بر سر یک مسجد میان شیعیان و اهل سنت در منطقه‌ی «دولت‌خانه» شهر هرات را به نفع پیروان مذهب

حنفی فیصله داده است، در حالی که شیعیان سالیان متمادی از این مسجد استفاده می کردند.

رواداری همچنین گفته که شیعیان کم تر به محاکم طالبان اعتماد می کنند و به خصوص در قضایای حقوقی و احوال شخصیه به روش های غیرقضایی، مثل حل اختلاف توسط بزرگ قوم یا امام مسجد رجوع می کنند.

به گفته این نهاد، عدم استقلال نهادی و فردی در محاکم طالبان، مداخله ی نهادهای غیرمسئول در رسیدگی به قضایای جزایی و حقوقی، بدرفتاری با زندانیان، توقیف خودسرانه و غیرقانونی و عدم التزام به موازین محاکمه ی عادلانه از مهم ترین عوامل در کاهش اعتماد شهروندان به نهادهای قضایی طالبان است.

یافته های «رواداری» نشان می دهد در بسیاری از مناطق زنان جرأت مراجعه به محاکم طالبان را ندارند چرا که طالبان در مورد دعاوی جزایی و حقوقی زنان، رفتار سخت گیرانه دارند.

این نهاد افزوده است که براساس شواهد، ۱۰۱۶ نفر از کارکنان بخش های مختلف دادستانی کل، اعم از زنان و مردان و ۲ هزار قاضی در سراسر کشور برکنار شده اند.

به گفته این نهاد اکثریت مطلق قضات و مفتی های محاکم طالبان، فارغ التحصیلان مدرسه های دینی پاکستانی هستند.

پذیرش قانون احوال شخصیه شیعیان و به رسمیت شناختن مذهب جعفری از خواسته‌های اصلی شورای علمای شیعه افغانستان از طالبان بوده که تاکنون پذیرفته نشده است.^۱

جنجال فرقه‌ای علی‌اللهی در عراق

خودکشی به قید قرعه؛ ماجرای آخرین فرقه مذهبی در عراق چیست؟

با اعلام تعقیب و پیگرد «جماعت قربان» توسط وزارت کشور عراق به اتهام «عقاید انحرافی‌آمیز»، این گروه به موضوع روز در عراق بدل شده است.

^۱ <https://ufuqnews.com/archives/۲۱۳۴۲۰>

یک گروه عراقی موسوم به «قربان الله» شهروندان جنوب عراق را به وحشت انداخت. با اعلام تعقیب و پیگرد «جماعت قربان» توسط وزارت کشور عراق به اتهام «عقاید انحراف‌آمیز»، این گروه به موضوع روز در عراق بدل شده است.

اواخر اردیبهشت دستگاه اطلاعات وزارت کشور عراق اعلام کرد که ۴ تن از اعضای این گروه بنا بر دستور وزیر کشور درباره برخورد با گروه‌های انحرافی در منطقه سوق الشیوخ در استان ذی‌قار، جنوب عراق، دستگیر شده‌اند.

در این بیانیه توضیحی درباره این گروه و وجه انحرافشان داده نشده، اما رسانه‌های عراقی و عربی تأکید کردند که این جماعت خود را «قربان» می‌خواند، چون اعضای آن در راه امام علی(ع) خود را قربانی می‌کنند و دست به خودکشی می‌زنند.

بر اساس این گزارش‌ها، این گروه در یک چادر در استان ذی‌قار متمرکز هستند و امام علی(ع) را می‌پرستند و در راه وی «قربانی انسانی» انجام می‌دهند به این ترتیب که فرد طی یک مراسم خاص خود را می‌کشد. فرد قربانی با قرعه‌کشی انتخاب می‌شود.

این گروه در جنوب شیعیان عراق به ویژه در استان ذی قار (۳۷۵ کیلومتری جنوب بغداد) فعالیت خود را آغاز کرد و از طریق شعارهای خود در زیارتگاه‌ها با عبارت «علی الله... الله علی» شناخته می‌شود.

خودکشی مذهبی به قید قرعه

آنچه در مورد رفتار این گروه بحث‌برانگیز شده است، تحقیقات آژانس خبری عراقی «السومریه» است که مدعی است اعضای این گروه گهگاهی میان خود قرعه‌کشی می‌کنند و هرکس قرعه به نام او بیافتد به عنوان قربانی برای حضرت علی(ع) خودکشی می‌کند.

السومریه مدعی است که خودکشی برای جماعت قربان یک آیین مذهبی محسوب می‌شود و یکی از اعضای این گروه اخیراً با طناب دار در داخل یکی از موب‌های حسینی در منطقه ناصریه استان ذی قار خودکشی کرده است.

با جست‌وجوی نام این گروه در ابزارهای جست‌وجوی اینترنتی صدها فیلم و عکس از آنها می‌یابیم به همراه عکس‌ها و توصیف‌هایی که از آنان به «گروه وحشتناک» یاد می‌کنند.

با وجود این، برادر یکی از اعضای این گروه که نخواست نامش فاش شود تأکید کرده که این گروه در واقع امتداد فرقه موسوم به «علی‌اللهی»‌ها هستند که در لهجه عامیانه عراقی از آنها به «علاهی» یاد می‌شود و حضرت علی(ع) را خدا می‌دانند.

او می‌گوید که این گروه مراسمی مذهبی با نام «شور» برگزار می‌کنند و در آن برای امام علی(ع) عزاداری می‌کنند و نوحه‌های خاصی را با ترتیبی خاص و با زدن بر صورت و سینه می‌خوانند.

وی می‌افزاید که اکثر اعضای این گروه افراد فقیر و دارای تحصیلات پایین هستند اما تأکید می‌کند که موضوع قربانی کردن خود بی‌اساس است.

«احمد غالب» روزنامه‌نگار فعال در عرصه آزادی‌های دینی، در ناصریه تأکید می‌کند که آموزه‌های صوفیانه محور اصلی آموزش‌های جماعت قربان

است. وی می‌افزاید که این گروه به معنای دینی و مذهبی کلمه یک فرقه یا گروه نیستند و این نام‌گذاری موجب بدفهمی شده است.

غالب که روابط نزدیکی با اعضای این گروه دارد می‌گوید که رهبر این گروه «حمدان الشاکری» است که چهره‌ای شناخته‌شده در حلقه‌های دینی استان است که پیروانش بر این باورند که او در یک سانحه تصادف عمدی در راه زیارت امام رضا(ع) در ایران جان باخته است.

به گفته این روزنامه‌نگار عراقی، پیروان این گروه خود را موظف کرده‌اند که هر سال به زیارت امام رضا(ع) در ایران بروند.

وی می‌افزاید که اعضای این گروه هر کسی از اعضایشان را که فوت کند «قربان» می‌خوانند و نام آنها از اینجا آمده است.

غالب تأکید می‌کند که اعضای این گروه نوعاً افرادی از طبقه محروم هستند و برخورد امنیتی با آنها درست نیست و خلاف قانون است، به خصوص که آنها هیچ سلاحی ندارند هرچند اعتراف می‌کند که مراسم مذهبی آنان با خشونت شدیدی همراه است و چیزی بیش از سینه‌زنی مرسوم شیعیان است.

با وجود این، «مکی الخیکانی» فرمانده پلیس ذی‌قار در مصاحبه‌ای تلویزیونی تأکید کرد که بازجویی از ۵ تن از اعضای این گروه جریان دارد.^۱

علی‌اللهی؛ گروهی انحرافی که امام‌علی (ع) را خدای پندارد

در ۲۶ اوت ۲۰۲۰، حدود ۲۵ مرد جوان در خیابان‌های اصلی منطقه بازار الشیوخ، در استان ذی‌قار، در جنوب عراق، در مراسمی شبیه به مراسم معمول عزاداری حسینی راهپیمایی کردند. اما این راهپیمایی همانند مراسم پیشین نبود. مردانی سیاه‌پوش با ریش‌های بلند به صورت غیر معمول عزاداری می‌کردند و شعارهای عجیبی سر می‌دادند. آنها شعارهایی می‌دادند که برای حاضرین عجیب بود. شعار می‌داند که «هر که گفت علی خداست، علی است که هزار خدا را آفریده است». مقصود آنها، علی بن ابی‌طالب (ع)، پسر عمو و داماد حضرت محمد (ص) است. این افراد از اعضای گروهی بودند که توسط فردی که مقیم مشهد است تأسیس شد و به علی‌اللهی معروف شد.

پیروان این گروه حدود ۲۵۰۰ تن تخمین زده می‌شوند و غالباً در استان‌های جنوب عراق از جمله ذی‌قار و بصره پراکنده هستند. روحانیون شیعه عراق و سرویس‌های امنیتی آن کشور گروه علی‌اللهی را به انحراف و تلاش برای از هم

گسیختن وحدت و تار و پود اجتماعی متهم کرده‌اند و به اعتقاد آنها این انحراف منجر به خودکشی عده‌ای زیادی از پیروان این گروه شده است.

شعارهای این گروه در راهپیمایی اشاره شده در ابتدا نه خشم اهالی منطقه را برانگیخت و نه توجه مرجع نظارت و اعطای مجوز برای موب‌های عزاداری حسینی در بازار الشیوخ را جلب کرد. این امر منجر به توسعه و گسترش این گروه در میان جوانان ذی‌قار شد. به دنبال این مسئله مقامات امنیتی مربوطه و حتی نهادهای مذهبی متهم به بی‌توجهی و عدم مقابله با آن و سکوت در مورد عملکرد اعضای آن شدند.

علی الهی

هسته این گروه در ابتدا توسط نوجوانان و جوانان نمایندگی می‌شد و توانست طی روزهای اول صدها تن را به خود جذب کند. این گروه مقر اولیه خود را در مرکز منطقه بطاط در شهرستان سوق الشیوخ جهت هماهنگی اعضا و ترویج عقاید خود ایجاد کرد. این افراد از طریق شعارهایی که در مناسبت‌ها و مناسک مذهبی شیعیان می‌دادند، شناخته شده‌اند که معروف‌ترین آنها «علی الله... الله علی» است. این گروه در میان روحانیون و شیعیان طرد شده‌اند با این حال پس از خودکشی اعضای از این گروه، انتقادات به آن جنبه مشخص و ملموسی به خود گرفته است.

یک منبع در پلیس محلی ذی قار که نخواست نامش فاش شود، اظهار داشت که حضور این گروه تنها به ذی قار محدود نمی‌شود، بلکه در سایر استان‌های جنوب عراق، یعنی بصره، میسان و دیوانیه نیز گسترش یافته است. وی گفت:

اعضای آن با استفاده از مراسم اربعین امام حسین (ع) تلاش می‌کنند تا بر جوانان تأثیر بگذارند و آنها را متقاعد کنند که به آنها بپیوندند.

این منبع امنیتی تأیید کرد که این گروه نه تنها به الوهیت امام علی معتقد است، بلکه قرآن که کتاب مقدس مسلمانان اعم از شیعه و سنی است، را منحرف شده می‌داند. این منبع با توجه به اطلاعاتی که به واسطه شغلش بدست آورده، بیان کرد: «ما مشاهده کردیم که این گروه برای خود مراسمی سالانه برگزار می‌کند که شامل انجام چیزی شبیه به قرعه‌کشی در بین اعضایش است و هر کس که قرعه به نام او افتاد، خود را قربانی (خودکشی) می‌کند».

وی افزود: این گروه مقر دیگری را در منطقه خنیطله، در حومه شمالی شهرستان سوق الشیوخ ایجاد کرد، اما نیروهای امنیتی آن را به طور کامل در سال ۲۰۲۱ تخریب کردند. او در پاسخ به علت تأخیر مداخله امنیتی، گفت: مقامات امنیتی در ابتدا از جدیت عقاید و اعتقادات این گروه آگاه نبودند.

مرجع و نظریه پرداز اصلی و موسس این گروه، «مولا» نام دارد و نام کامل وی عبدالعلی منعم الحسنی است. وی ساکن مشهد است. شاخه بصره به ریاست علاء المهدوی، اولین گروهی بود که با وی در سال ۲۰۲۲ دیدار کرد. علاء المهدوی یکی از موسسان گروه علی‌اللهی در عراق به ویژه در بصره و ذی‌قار است. وی به دلیل مناظره‌هایی که انجام داده توانسته توجهات زیادی را به خود جلب کند و به عنوان یک روحانی جنجالی شناخته شده است.

با این حال، هیچ نوشته یا یادداشتی حاکی از وجود رهبری و یا حتی گفتمان یا ایدئولوژی آن گروه در دسترس نیست. دلیل آن این است که گفتمان آنها بر اساس شعارهایی است که پیروان آن گروه در مناسبت‌های مذهبی تکرار می‌کنند

و دعوت‌های شفاهی آنها از دیگران برای پیوستن به آنها است. به گفته حیدر غانم، که یک نویسنده است، دلیل اینکه هیچ شخصی به نظر نمی‌رسد رهبری خود را بر این گروه تأیید کند، ترس از تعقیب شدن توسط نیروهای امنیتی است، زیرا کاری که او انجام می‌دهد منجر به به خطر انداختن امنیت اجتماعی می‌شود.

مولا

نویسنده این گزارش پس از چندین بار تلاش توانست با علی هاشم (با نام مستعار - ۲۵ ساله - اهل ذی قار) که مدعی است از جدانشدگان این گروه است، ارتباط برقرار کند. وی ماه‌ها پیش از ترس دستگیر شدن توسط نیروهای امنیتی مجبور به ترک استان شد.

علی هاشم گفت: «این گروه در شهرستان سوق الشیوخ که تعدادشان بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ مرد جوان بود، برای اولین بار در سال ۲۰۲۲ در مشهد با مرجع دینی نهضت، یعنی مولا، دیدار کردند. آن دیدار با هماهنگی علاء المهدوی رهبر گروه در بصره صورت گرفت». وی گفت: «علی‌اللهی‌ها برای دیدار با او در ایران پیاده تا مشهد حرکت کردند!»

وی گفت: مولا در آن دیدار دستور داد که پیروانش در قربانی کردن خود و «پیوستن و نزدیک شدن به پروردگار» عجله نکنند. وی همچنین در آن دیدار با طرح مسائل فرقه‌ای بحث‌برانگیز و تفرقه‌ای خواهان دشنام دادن به صحابه پیامبر شد.

علی هاشم در مورد ماهیت عضویت این گروه با توجه به اینکه یکی از اعضای این گروه بوده است، گفت: «اکثر اعضای گروه به بهانه‌ای از مواد مخدر

استفاده می‌کنند و هزینه‌های آن از کمک‌های جمع‌آوری شده تامین می‌شود». وی افزود: «پیوستن به گروه در ابتدا برای همه جوانان آزاد بود، اما پس از تشکیل ستاد برای آنها و افزایش تعداد پیروان، پیوستن به آن مشروط شد.»

علی هاشم در این رابطه توضیح داد: «مسئولان گروه باید دو هفته با جوانی که می‌خواست به عضویت گروه درآید زندگی کنند و از تعهد او به پوشیدن مشکی، نتراشیدن ریش و گذراندن دوره‌های عقیدتی در پذیرش فکری گروه مطمئن می‌شدند. این دوره‌ها محدود به دو کتاب کفر مقدس علاء المهدوی و کتاب امام علی در دوران باستان می‌شوند.»

بر اساس آنچه این جوان فاش کرد، علی‌اللهی‌های استان ذی قار به دنبال ایجاد گروه‌های مجازی در فیس‌بوک، جهت انتشار افکار، جذب جوانان و تحت تأثیر قرار دادن آنها با محتوای «نفرت‌آمیز و انحرافی» بودند. اسامی این گروه‌های مجازی عناوینی مانند «فدای علی» و «قربان الامام علی بن موسی الرضا» است. وی تعداد اعضای این گروه را در حال حاضر ۲۵۰۰ تن در استان‌های ذی قار و بصره تخمین زد و گفت احتمالاً این تعداد گسترش خواهد یافت، «مگر اینکه با اقدامات فوری دولت، جلوی آنها گرفته شود.»

قربانی‌شدگان

در نیمه دوم سال ۲۰۲۲، نیروهای امنیتی در شهرستان سوق الشیوخ جسد یک پسر ۱۶ ساله را که در منطقه نظامی در غرب شهرستان خودکشی کرده بود، پیدا کردند. در پایان همان سال منابع خبری اعلام کردند که یک جوان ۱۹ ساله دیگر در منطقه الشموع در شمال این شهرستان خودکشی کرده است. در ۴ فوریه

۲۰۲۳ جسد مرد جوانی (۲۳ ساله) پیدا شد که با حلق آویز کردن خود روی پشت بام یک فروشگاه تجاری خودکشی کرده بود. در ۱۵ مه ۲۰۲۳ جسد آویزان شده دیگری از سقف یک موبک به نام موبک «زهیر بن القین» در مرکز شهر پیدا شد.

به دنبال این خودکشی‌ها، حساسیت مقامات امنیتی برانگیخته شد. پس از مدتی فرمانده پلیس شهرستان سوق الشیوخ از دستگیری چهار نفر از گروه موسوم به «علی‌اللهی» خبر داد. وی گفت: آنها مسئول مستقیم گسترش افکار این گروه در بین برخی از جوانان منطقه هستند. وی افزود که نیروهای امنیتی سه عضو فعال دیگر گروه را تعقیب کردند، اما آنها به یکی از کشورهای همسایه عراق گریختند و دستگیری آنها مدتی طول می‌کشد. رئیس پلیس شهرستان سوق الشیوخ اذعان کرد که هر ۴ خودکشی که در ۹ ماه اخیر ثبت شد، براساس اعتقادات آنها به عنوان قربانی شدن صورت گرفتند.

وی اضافه کرد؛ اطلاعات امنیتی موجود نشان می‌دهند که «علی‌اللهی‌ها دارای ۴ مقر در استان ذی قار واقع در مناطق البطاط، نیسان، الاسماعیلیه الأولى و الدجیل هستند.» وی بدون اینکه نامی از کسی یا جایی ببرد اعلام کرد که این گروه توسط عده‌ای از خارج از کشور حمایت و تامین مالی می‌شوند.

طرد مردمی

این گروه نشان‌دهنده اتفاق جدیدی در وضعیت عراق نیست؛ چرا که از زمان تغییر سیاسی در سال ۲۰۰۳، این کشور شاهد ظهور مسلک‌های متعددی

است که غالباً علمای دین آنها را از نظر عقیدتی انحرافی می‌دانند و سعی کرده‌اند آنها را خشتی کنند.

تصویری که پیروان جنبش «حیدر مشنت» از رهبر خود منتشر کرده‌اند.

از جمله این جنبش‌ها؛ جنبش «حیدر مشنت» است که در سال ۲۰۰۳ در استان‌های میسان و بغداد گسترش یافت و توسط فردی به نام ابو عبدالله حسین القحطانی رهبری می‌شد که در همان سال به دست اعضای گروه احمد الحسن الیمانی کشته شد.

همچنین «جنبش انصار المهدی» به رهبری احمد اسماعیل قاطع السویلیم که در سال ۲۰۰۴ در منطقه مسجد السهله کوفه به طور علنی ظهور کرد. رهبر این گروه که خود را «احمد الحسن الیمانی» می‌نامد، مدعی است فرزند امام دوازدهم شیعیان، مهدی موعود است. این جنبش در چندین استان جنوبی و فراتر از آن گسترش یافت و هنوز هم طرفداران و مؤمنانی در این گروه وجود دارند که کانال ماهواره‌ای «المنقذ العالمی (ناجی جهانی)» را برای خود در شبکه‌های اجتماعی ایجاد کرده‌اند.

تصویر ضیاء عبد الزهره الکرعاوی، رهبر جنبش جند السماء

جنبش «جند السماء» توسط ضیاء عبد الزهره الکرعاوی رهبری می‌شد. این جنبش بین سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۶ در منطقه الزرکه در استان نجف تشکیل شد. رهبر این سازمان مدعی بود مهدی موعود است. این گروه قصد داشت حرم امام علی بن ابی طالب (ع) را اشغال کند و مراجع برجسته شیعه را در روز عاشورا، یعنی سه شنبه ۹ دی ۱۳۸۶، کشته یا برباید. روز دوشنبه ۸ دی ماه ۱۳۸۶ مصادف با نهم محرم، گروه جند السماء مورد حمله نیروهای عراقی قرار گرفت و موفق شدند تعداد زیادی از اعضای جند السماء از جمله رهبر آنها را به هلاکت رسانده و بقیه آنها به اسارت درآمدند.

جنبش «الموطئون» که بین سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ در منطقه الخالص استان دیاله ظاهر شد، توسط فاضل عبدالحسین المرسومی رهبری می‌شد که ادعا می‌کرد امام مهدی موعود است.

گروه دیگری موسوم به «اهل القضیه» که معتقدند امام مهدی (عج) در مسجد کوفه ظهور می‌کند از دیگر نمونه‌های بارز انحرافی هستند. این گروه در ۲۰۲۳ مقتدی صدر را مهدی موعود اعلام کرد.

صلاح الموسوی، که یک روحانی است، ظهور چنین جنبش‌هایی را به «فقدان دانش اعتقادی» نسبت داد. وی گفت: باید بدانیم که ظاهر آن جدید نیست، بلکه از زمان ائمه مشابه چنین گروه‌های انحرافی وجود داشته و غالباً به عنوان تندرو و افراط‌گرا شناخته شده‌اند. وی از دولت و همین‌طور روحانیون برجسته شیعه خواست نسبت به چنین گروه‌های انحرافی ساکت نباشند و با موثرترین شیوه ممکن با آنها برخورد شود.

بلیس الزاملی، که یک محقق اجتماعی است، ظهور جنبش‌های مذهبی با ایده‌هایی که در واقعیت عراق به عنوان انحراف توصیف می‌شوند را به «فضای رها شده مجازی و همین‌طور نبود قانون» نسبت داد. وی معتقد است که پرداختن به آن باید همراه با آگاهی باشد تا از گسترش و نفوذ آن در میان جوانان جلوگیری شود. به عقیده او این یک مسئولیت مشترک بین وزارت کشور، جامعه مدنی و نهادهای مذهبی و رسانه‌ای عراق است.

مجازات‌های بازدارنده

اگرچه قوانین عراق به طور مستقیم مجازات‌هایی را برای گروه‌هایی که عقایدشان با اعتقادات مذهبی در جامعه مطابقت ندارد، در نظر نگرفته است، فصلی در قانون جزا شماره ۱۱۱ در سال ۱۹۶۹ وجود دارد که به جرایمی که به اصطلاح بر احساسات مذهبی تأثیر می‌گذارد، می‌پردازد.

حیدر الصوفی که یک کارشناس حقوقی است، در این زمینه گفت: با اینکه قاعده حقوقی می‌گوید هیچ جرم و مجازاتی جز با نص قانونی وجود ندارد و اگرچه ادعای تشکیل گروه‌های انحرافی در نص صریح قانون دیده نمی‌شود، اما

قانون از آن غفلت نکرده است. زیرا به طور ضمنی در ماده (۳۷۲) قانون مجازات عراق به آن اشاره شده است.

وی افزود: این ماده به جرایمی که بر احساسات مذهبی تأثیر می‌گذارد، پرداخته و برای مرتکبین مجازات حبس «حداکثر سه سال» در نظر گرفته است. همچنین ماده ۲۰۰ همین قانون که جزو جرایم مخل امنیت داخلی کشور است، هر کس را که به نفع یا ترویج آنچه موجب نزاع فرقه‌ای یا قومی و تحریک به درگیری بین اقوام کند، را به حبس حداکثر تا ۷ سال محکوم می‌کند.

الصوفی گفت: همان گونه که قانونگذار اقدام به خودکشی را جرم‌انگاری کرده است، تحریک یا معاونت در آن را نیز بر اساس ماده ۱/۴۰۸ قانون مجازات، جرم‌انگاری کرده است و تحریک، مساعدت و یاری دیگران برای خودکشی، با حبس حداکثر ۷ ساله مجازات می‌شود.^۱

بخش سوم: تحلیل‌ها

حس اشتراک عاطفی؛ معیار واکنش مسلمانان روسیه به تحولات خاورمیانه

مرکز مطالعات سیاست بین‌الملل ایتالیا در گزارشی به قلم متیو بنوسی ضمن بررسی نوع واکنش مسلمانان روسیه به عملیات‌های نظامی دولت این کشور در سوریه به واکاوی عوامل موثر در این واکنش‌ها پرداخته است.

در این گزارش با اشاره به این که «مسلمانان دومین گروه مذهبی بزرگ روسیه هستند و آنها اگرچه به گروه‌های قومی جداگانه، مستقر در مناطق مختلف کشور و دارای دیدگاه‌های کلامی متفاوت تقسیم شده‌اند، اما نماینده یک نیروی جمعیتی قابل توجه در کشور هستند»، به اهمیت نوع فهم مسلمانان از سیاست‌های مسکو در خاورمیانه تاکید شده است.

نویسنده در این گزارش با اشاره به این که اطلاعات موثق کمی در مورد دیدگاه‌های مسلمانان در مورد سیاست‌های مسکو در سوریه وجود دارد، مجموع نگاه‌های مسلمانان را به سه گروه تقسیم کرده است: «سه گرایش را می‌توان شناسایی کرد: ۱) آنهایی که از داعش حمایت کردند (و ممکن است همچنان از

اسلام‌گرایی جهادی حمایت‌کنند، ۲) کسانی که از سیاست‌های کرملین استقبال می‌کنند و ۳) کسانی که حمایت مسکو از اسد را نمی‌پذیرند، اما در عین حال ضرورت مبارزه با تروریسم را درک می‌کنند.»

نویسنده تأکید می‌کند که گروه نخست از تراکم جمعیتی بالایی برخوردار نیست و مطالعات عمیق او در میان متدینین منطقه تاتارستان نشان می‌دهد که هواداران داعش گروهی بسیار کوچک و ناچیز هستند که به عنوان یک جریان حاشیه‌ای در گفتمان‌های مردمی اسلامی نقش مؤثری ایفا نمی‌کنند. در مقابل این گروه و در سر دیگر طیف، طرفداران مداخله نظامی در سوریه قرار دارند که موضع رسمی مفتی‌های مورد حمایت دولت را که بخشی از دستگاه دولتی کشور و همسو با مواضع کرملین هستند تأیید می‌کنند. اگرچه در برخی موارد این مفتی‌ها از حسن شهرت برخوردار نیستند اما ساده‌لوحانه است که توانایی آنها برای هدایت حداقل بخشی از افکار عمومی مسلمانان را دست کم بگیریم. اما موضع «میانه»، که نگاهی خصمانه به داعش دارد و در عین حال منتقد مداخله مسکو در سوریه است نگاه غالب فعالان مسلمان مردمی است که در چندین رسانه اسلامی روسی‌زبان نیز بیان شده است.

متیو بنوسی در ادامه یادداشت خود به یک گروه چهارم اما مغفول از مسلمانان روسیه در قبال مسأله سوریه اشاره می‌کند. از نظر او این گروه بخش قابل توجهی از مسلمانانی هستند که از اعلام موضع در این موضوع خودداری می‌کنند. از نظر او قوانین ضد حمایت از تروریسم نقش قابل توجهی در این سکوت داشته است چرا که هرگونه انتقاد از رفتار کرملین در موضوع سوریه می‌تواند به عنوان نوعی حمایت ضمنی از عناصر تروریستی در سوریه قلمداد شود.

او ادامه می‌دهد: «با این حال، توضیح و اکنش غیرحساس مسلمانان روسیه صرفاً به دلیل احتمال سرکوب از بالا به پایین ساده‌نگری خواهد بود. به نظر می‌رسد وضعیت سوریه و به طور کلی، استراتژی مسکو در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا برای بسیاری از توده مسلمانان موضوع واقعاً کم‌اولیتی است. به عنوان مثال، در جمهوری تاتارستان، جایی که من تحقیقات قوم‌نگاری را در میان متدینین اهل سنت انجام دادم وضعیت بر همین منوال بود. این بی‌علاقگی به موضوع تا حدی ناشی از تأثیر «ضدسیاسی» نهادهای رسمی مذهبی است که می‌کوشند با اقناع و تحریض‌های ایدئولوژیک، گفتمان‌های اسلامی را در محدوده‌های مورد تأیید مقامات مرکزی نگه دارند. با این حال، تا حد قابل توجهی، علل این وضعیت را باید در ویژگی سکوت‌گرایانه بسیاری از جنبش‌های مردمی اسلامی دانست که در تاتارستان پس از شوروی ریشه دوانده است. بسیاری از این جنبش‌ها اعضای خود را از درگیری با امور دنیوی برحذر می‌دارند که در نتیجه این وضعیت، بخش‌های زیادی از مسلمانان دغدغه‌های محدودی درباره مسائل سیاسی در سطح دولتی دارند و اطلاعات آنها درباره سوریه و فراز و نشیب‌های آن را می‌توان نسبتاً محدود دانست.»

نویسنده در ادامه با اشاره به داده‌های آماری در مورد تفاوت نگاه تاتارهای مسلمان اعم از سکولار و متدین و هموطنان روس‌شان تأکید می‌کند که بر اساس این مطالعات آماری تفاوت معناداری در نوع فهم و نگاه تاتارهای مسلمان از هموطنان روس مسیحی ساکن تاتارستان در مساله سوریه وجود ندارد.

«مسلمانان تاتارستانی (فارغ از سکولار و متدین بودن آنها) نسبت به مسیحیان تاتارستانی با ۲۴ در مقابل ۱۸ درصد فقط اندکی بیشتر از مسیحیان از

عملیات روسیه در سوریه انتقاد دارند. همین درصد از تاتارها و روس‌ها (۲۳ درصد) حمایت کرم‌لین از اسد را تایید کرده‌اند. مسلمانان کمتری نسبت به مسیحیان (۱۸ در مقابل ۲۸ درصد) از ایده پیوستن به نیروهای غربی حمایت کرده‌اند و به همین دلیل تمایلات طرفدار کرم‌لین را حتی بیشتر از همسایگان روسی خود نشان می‌دهند.

با این حال، به طور واضح، اکثر مسلمانان (حدود یک نفر از هر چهار نفر) هیچ نظری در مورد بهترین اقدام ممکن در جنگ ندارند. در این نظرسنجی هنگامی که از آنها خواسته شد ماهیت رویدادهای سوریه را تعریف کنند، حدود ۲۵ درصد از پاسخ‌دهندگان تاتار - در مقابل ۲۰ درصد روس‌های تاتارستانی - مناقشه را در قالب جنگ علیه تروریسم، کاملاً مطابق با گفتمان کرم‌لین و در توافق با آن می‌دانستند. در حالی که ۱۵ درصد به دلیل منافع ژئوپلیتیک قائل به این جنگ بودند، باز هم به طور واضح، بیشتر مسلمانان تاتار (تقریباً ۴۰٪) در مورد ماهیت این درگیری نظر قاطعی ارائه نکرده‌اند.

حتی اگر نظرسنجی در مورد چنین موضوعات حساسی ممکن است به دلیل خودسانسوری یا تردید شرکت کنندگان چالش برانگیز باشد، این ارقام نشان می‌دهد که اکثر پاسخ‌دهندگان مسلمان بین پذیرش خط کرم‌لین و عدم تعامل فعال با این موضوع در نوسان هستند.»

متیو پس از اشاره به این داده‌های آماری که توسط محققان دیگر به دست آمده است نتایج آن را در تطابق با نتایج مشاهدات میدانی خود می‌داند: «مشاهدات کار میدانی من نتایج این داده‌پردازی را تایید می‌کند. اگرچه برخی افراد مسلمان «فعال» ممکن است ضمن ناخرسندی از رژیم اسد دل خوشی از حمایت‌های مسکو

نیز نداشته باشند، اما تعداد کمی از مردم در تاتارستان این سیاست را به عنوان موضوعی می‌دانند که ارزش مبارزه علیه آن را داشته باشد. اکثریت قریب به اتفاق مسلمانان تاتارستانی، از جمله متدینین، به طور سازش ناپذیر با جهادگرایی خشونت آمیز مخالف هستند و نابودی گروه‌های تروریستی اسلام‌گرا را یک امر ضروری و شایسته می‌دانند.

علاوه بر این، به نظر می‌رسد که بخش قابل توجهی از مسلمانان روی گشاده‌ای به موضوع منافع ملی روسیه دارند. استدلال‌های الهیاتی «حب الوطن من الایمان» معمولاً نه تنها توسط سازمان‌های مسلمان وفادار به دولت، بلکه در محیط‌هایی که می‌توان آن‌ها را بیان واقعی اقشار مردمی متدین دانست نیز مورد پذیرش واقع می‌شود. احساسات میهن پرستانه که با درگیری با اوکراین و با هفتادمین سالگرد پیروزی اتحاد جماهیر شوروی بر آلمان نازی، درست چند ماه قبل از مداخله روسیه در سوریه، تشدید شده بود، جریان اصلی مسلمانان این کشور را نیز متأثر از خود کرده است.»

پژوهشگر مرکز مطالعات سیاست بین الملل ایتالیا به هنگام بررسی علل بی‌تفاوتی و عدم حساسیت توده عمومی مسلمانان روسیه نسبت به تحولات خاورمیانه، ریشه این مساله را در بُعد مسافت می‌داند. از نظر او دوری جغرافیایی مسلمانان روسیه از منطقه خاورمیانه باعث نوعی بیگانگی در آنها نسبت به تحولات آنجا و تبدیل شدن این سرزمین به منطقه‌ای مبهم برای آن مسلمانان شده است. اگرچه نسل جدید مسلمان در مقایسه با نسل‌های پیشین خود گرایش مشهودتری به تعلقات امتی دارد و حتی کشورهایی همچون ترکیه، عربستان سعودی و امارات متحده عربی مورد توجه مسلمانان روسیه هستند اما دلیل اصلی

توجه به این کشورها به دلیل هویت‌های قومی-فرهنگی، شیفتگی به توسعه اسلامی، و علاقه به تجارت حلال، تجملات موجود در آن کشورها و امکان گذراندن اوقات فراغت برای اعضای طبقه متوسط مسلمان است. از آنجا که سوریه در مجموعه این کشورهای جذاب برای مسلمانان روسیه قرار نداشته است، طبیعی است که تحولات موجود در آنجا نیز چندان جلب توجه نکند.

متیو در تحلیل خود بر اهمیت تاثیر مستقیم «حس اشتراک عاطفی» مسلمانان روسیه با کشورهای مختلف بر میزان حساسیت آنها نسبت به تحولات سیاسی روابط روسیه با آن کشورها تاکید کرده و نوع واکنش تاتارها به برهم خوردن روابط روسیه و ترکیه در حادثه اسقاط هواپیمای جنگی روسیه توسط ترکیه را مثال می‌زند: «نمونه بارز آن مقایسه واکنش ضعیف مسلمانان تاتار به کارزار نظامی روسیه در سوریه با تنش‌ها است که پس از بحران دیپلماتیک بین مسکو و آنکارا در اواخر نوامبر ۲۰۱۵، ناشی از سرنگونی یک جت تهاجمی روسیه در مرز ترکیه و سوریه توسط هواپیمای ترکیه ایجاد شد. این حادثه موجی از لفاظی‌های ضدترکیه و اقدامات تهاجمی علیه آنکارا از جمله تعطیلی مراکز فرهنگی ترکیه در سراسر فدراسیون روسیه را برانگیخت.

مسلمانان تاتارستانی که اکثراً خود را به عنوان جمعیت ترک معرفی می‌کنند، با ناخرسندی به تشدید تنش دیپلماتیک بین روسیه و ترکیه واکنش نشان دادند. تا جایی که در قازان، تظاهرکنندگان به جای این که مانند روس‌ها به ابراز خشم نسبت به «خیانت» ترکیه اقدام کنند به اعتراض خود نسبت به اقدامات مسکو را بیان کردند. در پی آن بحران، بر اساس مشاهدات من بسیاری از تاتارها - اعم از متدین و سکولار - نسبت به از دست دادن روابط خوب با

کشوری که تصور می‌شد یک «دوست» نزدیک است، ابراز نگرانی و اندوه کردند.

این بحران دیپلماتیک نسبتاً کوتاه مدت بود و روابط مسکو با آنکارا به مرور زمان ترمیم شد و این درگیری روسیه و ترکیه را می‌توان صرفاً به‌عنوان یک اپیزود حاشیه‌ای در میان فاجعه‌های بسیار بزرگ‌تر موضوع سوریه در نظر گرفت. با این حال، از نظر مسلمانان تاتارستانی، اهمیت آن بیشتر از خود مداخله نظامی در سوریه بوده است. این مساله اهمیت حسن اشتراک عاطفی - یا عدم وجود آن - را در تعریف واکنش مسلمانان به سیاست‌های مسکو در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا نشان می‌دهد.^۱

---

^۱ <https://www.ispionline.it/en/publication/politically-numb-russian-muslims-attitudes-towards-putins-wars-۳۵۲۶۱>

جولانی و قحطانی از جهاد، دوری شوند؛ دو پیام به غرب

رهبر گروه تحریر الشام فعالانه به دنبال کنار گذاشتن برچسب «تروریست» از خود و گروه تحت امرش است. وسیم نصر خبرنگار فرانس ۲۴ اخیراً از ادلب بازدید کرده و در آنجا با ابومحمد جولانی و ابوماریه قحطانی، رهبران تحریر الشام دیدار کرده است.

بر اساس گزارش نصر، جولانی اعلام کرد که گروهش دیگر به اصول جهاد جهانی پایبند نیست و اذعان داشت که این جهاد فقط ویرانی و شکست را برای جوامع آنها به همراه دارد.

این خبرنگار در مصاحبه با مرکز مبارزه با تروریسم در آکادمی وست پوینت اظهار داشت: «تغییر قابل توجهی در حال رخ دادن است و این گروه و رهبران آن از هر چیزی که با جهاد جهانی مرتبط است فاصله می‌گیرند.»

ما نمی‌خواهیم با غرب بجنگیم

اظهارات جولانی با اظهارات قحطانی، یکی از رهبران برجسته تحریر الشام، همخوانی دارد. نصر گزارش می‌دهد که قحطانی تمایل خود برای دور شدن از جنگ را ابراز و تأکید کرده است که تحریر الشام به دنبال درگیری با غرب نیست، بلکه هدفش مبارزه با کسانی است که در منطقه آنها تهدیدی برای غرب هستند.

قحطانی همچنین اظهار داشت که تحریر الشام نه تنها از زور، بلکه متقاعدسازی برای منصرف کردن جوانان از پیوستن به دولت اسلامی و القاعده استفاده می‌کند و جایگزینی کارآمد و قابل اجرا را به نمایش می‌گذارد. این خبرنگار می‌گوید که قحطانی علناً خواستار انحلال القاعده شده و حتی با شاخه یمن تماس گرفته و از آنها خواسته که فعالیت‌های خود را متوقف کنند. نصر همچنین خاطر نشان می‌کند که تحریر الشام به جنگجویان خارجی به عنوان یک دارایی استراتژیک نگاه می‌کند که آماده رویارویی با چالش‌های ایجادشده از سوی آنها است.

دولت اسلامی مدرن

به گزارش این خبرنگار، تحریر الشام آرزوی تأسیس یک دولت اسلامی معاصر را دارد و پیش از این وزارتخانه‌هایی را ایجاد کرده است. با این حال، این دفاتر در حال حاضر از نظر اندازه محدود و گاهی اوقات خالی از سکنه هستند، اما این نشان‌دهنده عزم قوی برای اقدام عملی در تأسیس دولت اسلامی است. خبرنگار فرانس ۲۴ در رابطه با بیش از ۲۴ نفر درون دولت نجات مرتبط با تحریر الشام گفت که آنها تمایل خود را برای حمایت سیاسی جامعه بین‌المللی

ابراز کرده‌اند و هدف آنها صرفاً بازسازی نیست، بلکه ایجاد یک سیستم کاملاً جدید از ریشه است.

نصر دیدگاه‌هایی را از افراد درون دولت نجات مرتبط با تحریر الشام مطرح کرده که تمایل خود را برای دریافت حمایت سیاسی از سوی جامعه بین‌المللی ابراز کرده‌اند. آنها گفته‌اند که هدف آنها صرفاً بازسازی نیست، بلکه ایجاد یک سیستم کاملاً جدید از پایه است^۱.

---

^۱<https://syrianobserver.com/news/۸۳۰۸۷/julani-and-qahtani-move-away-from-jihad-two-messages-to-the-west.html?rand=۱۹۰۷۴>

اقبال به حماس در کرانه باختری؛ دومین پیروزی در انتخابات دانشگاهی

گروه اسلامی وفا وابسته به حماس در انتخابات اتحادیه‌های دانشجویی دانشگاه بیرزیت در رام الله در آخرین نشانه از تغییر تمایلات سیاسی در کرانه باختری پیروز شد.

گروه وفا با کسب ۲۵ کرسی از ۵۱ کرسی شورای اتحادیه دانشجویی، ۴۹ درصد آرا را به دست آورد و برای دومین سال متوالی کرسی‌های متعددی را حفظ کرد.

گروه یاسر عرفات - شاخه دانشجویی حزب حاکم فلسطین فتح - با کسب ۳۹,۲ درصد آرا و کسب ۲۰ کرسی در جایگاه دوم قرار گرفت.

«قطب دانشجویی دموکراتیک مترقی» که با جبهه مردمی آزادی فلسطین (PFLP) مرتبط است، شش کرسی به دست آورد.

یحیی کاروت، نماینده وفا و رئیس سابق شورای دانشجویی، به رسانه‌های محلی گفت که «این پیروزی علیرغم محدودیت‌ها، موانع و پیگردهای قانونی

اعمال شده بر اعضای این گروه توسط نیروهای صهیونیستی و امنیت تشکیلات خودگردان به دست آمده است».

دستگیری‌های سرویس‌های امنیتی فلسطین بیش از ۴۰ دانشجوی گروه اسلامی را تحت تأثیر قرار داد. کاروت گفت: «نیروهای امنیتی بیش از ۱۰۰ دانشجو را برای تحقیق احضار کردند، اما ما خودمان را ثابت کردیم و تأیید کردیم که بر عهدی که با شهدا و اسرا بستیم باقی می‌مانیم.» او این پیروزی را به خانواده مصعب آشتیه، یکی از اعضای حماس وابسته به گروه‌های مقاومت مردمی «بیشه شیرها» در نابلس تقدیم کرد که از ماه سپتامبر در بازداشت نیروهای خودگردان فلسطین به سر می‌برد.

فضای دموکراتیک

بشاره دومانى، استاد فلسطینی-آمریکایی و رئیس دانشگاه Birzeit، پس از اعلام نتایج انتخابات از «فضای دموکراتیک» در دانشگاه استقبال کرد. این دومین انتخابات بزرگ دانشگاهی در سال جاری است که گروه‌های دانشجویی وابسته به حماس در آن پیروز می‌شوند. چندی قبل گروه «الاسلامیه» وابسته به حماس ۴۰ کرسی را در دانشگاه النجاج در نابلس در شمال کرانه باختری به دست آورد، در حالی که گروه «شیبیه» مورد حمایت تشکیلات خودگردان فلسطین ۳۸ کرسی و سه کرسی توسط گروه PFLP به دست آمد. همچنین گروه دانشجویی حماس اکثریت کرسی‌های دانشگاه پلی تکنیک فلسطین در الخلیل را در ماه مارس به دست آورد.

انتخابات بیرزیت و النجاح به عنوان زنگ خطر سیاسی در کرانه باختری تلقی می‌شود. نتایج این انتخابات به عنوان بازتابی از جامعه گسترده فلسطین به حساب می‌آید و دیدگاه‌ها در مورد تشکیلات خودگردان و جهت‌گیری رأی‌دهندگان در هر انتخابات گسترده‌تری که ممکن است در آینده برگزار شود نیز با این انتخابات مشخص می‌شود.

دانشگاه Birzeit یکی از بزرگترین موسسات آموزشی در کرانه باختری است و استقلال خود را از کنترل تشکیلات خودگردان حفظ می‌کند.

در حالی که انتخاباتی عمومی در فلسطین در پیش رو نیست، نظرسنجی‌های دانشجویی به عنوان «آزمایشی برای سنجش افکار عمومی» در فلسطین تلقی می‌شود. آخرین باری که تشکیلات خودگردان انتخابات ریاست جمهوری و پارلمانی را برگزار کرد به ترتیب در سال‌های ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ بود.

محمود عباس، رئیس‌جمهور فلسطین، انتخابات برنامه‌ریزی شده در سال ۲۰۲۲ را به دلیل امتناع رژیم صهیونیستی از رأی‌گیری در قدس شرقی که فلسطینی‌ها آن را پایتخت خود می‌دانند، لغو کرد.

اما تحلیلگران فلسطینی می‌گویند عباس از ترس اینکه حماس، که نوار غزه را در کنترل دارد، فتح را در کرانه باختری نیز شکست دهد، به شدت واهمه دارد.^۱

---

۱ https://www.middleeasteye.net/news/west-bank-hamas-bloc-wins-major-student-birzeit-elections?utm_source=twitter&utm_medium=social&utm_campaign=Social_Traffic&utm_content=ap_ww6euwrotd&rand=۱۹۰۲۴

باز هم بازیگری پاپ واتیکان و شیخ الازهر برای امارات؛ این بار در شورای امنیت سازمان ملل

پاپ فرانسیس، رهبر کاتولیک‌های جهان و شیخ احمد الطیب، شیخ الازهر مصر، در نشست شورای امنیت سازمان ملل که با ریاست دوره‌ای امارات متحده عربی و با شعار «برادری انسانی» برگزار شده بود، خواستار صلح شدند.

رهبر کاتولیک‌های جهان که همچنان پس از جراحی روده در بیمارستان به سر می‌برد، با ارسال بیانیه‌ای از بیمارستان به شورای امنیت سازمان ملل، گفت که جنگ جهانی سوم در حال انجام است و بشریت از نبود برادری رنج می‌برد.

در بیانیه پاپ که توسط پل ریچارد گالاگر، وزیر روابط واتیکان قرائت شده، آمده است: «در روزگار ما، با سلاح‌های هسته‌ای و سلاح‌های کشتار جمعی، میدان نبرد عملاً نامحدود شده است و اثرات بالقوه آن فاجعه‌بار است.»

در همین حال، شیخ احمد الطیب، با اشاره به نبردها در افغانستان، عراق، سوریه، فلسطین و لیبی گفت که به جنگ‌های بی‌معنا باید هرچه زودتر نقطه پایان گذاشته شود.

شیخ الازهر افزوده است: «ماموریتی که الازهر و کلیسای کاتولیک در سند ۲۰۱۹م در مورد برادری انسانی برای صلح جهانی دنبال می‌کنند، باید توسط رهبران سیاسی دنبال شود.»

پس از اظهارات کلیسای کاتولیک و جامعه الازهر، اعضای شورای امنیت سازمان ملل، قطع‌نامه‌ای را تصویب کردند که بر مبنای آن از سخنان نفرت‌انگیز، نژادپرستی، بیگان‌هراسی، عدم مدارا، تبعیض جنسیتی و اعمال افراط‌گرایی که سبب تشدید درگیری‌های شده است، دوری شود.

گفتنی است که امارات متحده عربی در ماه ژوئن جاری ریاست دوره‌ای شورای امنیت سازمان ملل را بر عهده گرفته است. امارات محور اصلی این دوره از ریاست خود در شورای امنیت را تأکید بر اهمیت «برادری انسانی» عنوان کرده است.

مثلث «امارات متحده عربی»، «پاپ فرانسیس رهبر واتیکان» و «احمد الطیب شیخ الازهر»، در سالیان اخیر پروژه‌ای مشترک را به پیش برده‌اند که تحت عناوینی همچون «صلح، هم‌زیستی، برادری انسانی، فرزندان ابراهیم، دیانت ابراهیمی و مانند اینها»، برای عادی‌سازی کشورهای اسلامی با رژیم صهیونیستی ریل‌گذاری می‌کنند.^۱

۱ <https://syaqa.com/۲۱۰۳۰>

حسینون آذربایجان: چشم انداز و چالش‌های حزب الله قفقاز

«موسسه خاورمیانه» مستقر در واشنگتن، در یادداشتی به قلم «پیمان اسدزاده» در تاریخ ۱۲ ژوئن ۲۰۲۳، به معرفی جنبش مقاومت اسلامی آذربایجان یا همان «حسینون» پرداخته است. آنچه در ادامه می‌آید تنها ترجمه‌ای از این یادداشت است و سیاق موضوعی در رد یا اثبات گفته‌های نویسنده آن ندارد.

محور مقاومت، شبکه‌ای از بازیگران غیردولتی همسو با ایران، در دو دهه اخیر به عنوان یک نیروی مهم در خاورمیانه ظاهر شده است. این ائتلاف شامل گروه‌های مطرحی مانند حزب الله لبنان، حماس در غزه و گروه‌های مختلف شیعه در عراق و سوریه است. ایران طی دهه گذشته با موفقیت از جمعیت شیعه در افغانستان و پاکستان عضوگیری کرده است و به طور قابل توجهی دامنه نفوذ خود را از طریق این شبکه گسترش داده است. علیرغم توجه به اعضای شناخته شده محور مقاومت، گروه آذربایجانی حسینون) یا Hüseynçilər به زبان آذری (که در داخل این شبکه نیز فعالیت می‌کند، نسبتاً ناشناخته باقی مانده است.

حسینیون چه کسانی هستند؟

این گروه در ابتدا متشکل از طلاب دینی بود که برای ادامه تحصیلات دینی به ایران سفر کرده بودند. به گفته مؤسس این گروه، توحید ابراهیم بیگلی، شش شیعه آذربایجانی در سال ۲۰۱۳ به سوریه رفتند تا به عنوان «مدافعان حرم» خدمت کنند - اصطلاحی که در ایران برای توصیف مبارزانی که ظاهراً از مقدسات شیعیان محافظت و دفاع می‌کنند استفاده می‌شود. سوریه از گروه‌های سنی تندرو. در حالی که انگیزه‌های مذهبی یک نیروی محرکه برای این گروه بود، بیگلی همچنین اظهار داشت که پیوستن حدود ۱۵۰۰ نفر از آذربایجان با اکثریت شیعه به گروه جهادی سنی داعش، آنها را وادار کرد که سوریه بروند. مؤسس این گروه و بسیاری از اعضای برجسته آن از قومیت تالشی هستند که یک گروه اقلیت در آذربایجان هستند. مردم تالش عمدتاً در جنوب شرقی آذربایجان ساکن هستند و دارای مرز مشترک و ارتباطات فرهنگی و تاریخی قوی با ایران هستند. تبعیض و به حاشیه راندن اقلیت تالشی ممکن است در شکل‌گیری شکایات آنها نقش داشته باشد.

با وجود اینکه این گروه در جنگ داخلی سوریه شرکت کرد، اما به طور رسمی به عنوان بخشی از محور مقاومت شناخته نشد تا اینکه در سال ۲۰۱۷، سردار قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس، آن را تایید کرد و اجازه ایجاد آن را داد. بیگلی اظهار داشت که گروهی از افرادی که از آنها به عنوان شبکه‌ای از لابی‌گران الهام علی‌اف، رئیس جمهور آذربایجان در داخل حکومت ایران یاد می‌کند، مخالف تشکیل این گروه هستند. اما سردار سلیمانی از این گروه حمایت

کرد و تأسیس آن را تأیید کرد. به نظر می‌رسد که این گروه با سردار سلیمانی رابطه نزدیکی برقرار کرده است، که به عنوان نشانه‌ای از آن اورخان ممدوف، یکی از اعضای برجسته گروه که در روسیه تحصیل کرده بود، مترجم سلیمانی در دیدارهای وی با مقامات نظامی روسیه عمل می‌کرد.

پس از رسمیت یافتن، این گروه در رسانه‌های ایران و آذربایجان شهرت یافت. دولت علی‌اف این گروه را به دست داشتن در سوء قصد نافرجام به ترور المار ولیف، شهردار دومین شهر بزرگ آذربایجان، گنجه، در سال ۲۰۱۸ متهم کرده است. در حالی که حسینون هرگونه دخالت مستقیم را رد کرده است، آنها از این اقدام حمایت کرده‌اند. آنها بر این باورند که ارتباط با این ترور مشروعیت آنها را افزایش داده است زیرا شهردار به طور گسترده‌ای فاسد و نامحبوب تلقی می‌شد. برخی از تحلیلگران با ارزیابی حسینون موافقت و استدلال می‌کنند که یونس صفروف، فردی که اقدام به ترور شهردار کرد، حتی در میان اقشار غیرسیاسی و غیرمذهبی آذربایجان محبوبیت پیدا کرده است.

در سال‌های اخیر، فعالیت‌های حسینیون از جمله استفاده از شبکه‌های اجتماعی برای انتقاد از دولت آذربایجان و حمایت صریح از سقوط آن، به موضوعی مناقشه‌برانگیز بین تهران و باکو تبدیل شده است. این گروه که رهبران آن در ایران مستقر هستند، به شدت از روابط نزدیک آذربایجان و اسرائیل انتقاد می‌کند و حتی خواستار تغییر رژیم در آذربایجان شده است. باکو که فعالیت‌های این گروه را به عنوان یک تهدید تلقی کرده است، از تهران خواسته تا اعضای آن را استرداد کند. در سال‌های اخیر آذربایجان شش نفر از آنها را زندانی کرده است.

یک سازمان مبارز یا یک جنبش فرهنگی؟

اگرچه گروه‌های مرتبط با محور مقاومت عموماً به‌خاطر جهت‌گیری نظامی‌شان شناخته می‌شوند، حسینیون می‌گویند این گروه را نباید صرفاً یک گروه شبه‌نظامی دانست. در عوض، اهمیت هویت فرهنگی آن و اهمیت به کارگیری قدرت نرم را برجسته می‌کند. رهبران این گروه بر این باورند که اتکای انحصاری بر قدرت نظامی بدون افزایش آگاهی عمومی بی‌اثر خواهد بود. این به دلیل کنترل طولانی‌مدت دولت آذربایجان بر رسانه‌ها و در نتیجه آگاهی محدود شهروندان در مورد رویدادهای داخلی و جهانی است. بنابراین، آنها استدلال می‌کنند که یک حرکت فرهنگی گسترده‌تر برای ارتقای آگاهی عمومی ضروری است و برای ایجاد تغییر در آذربایجان ضروری است.

جالب است که در حالی که این گروه خود را با اسلام شیعی می‌شناسند، مذهب را تنها ابزار اعمال قدرت نرم نمی‌دانند. در عوض، این گروه از رهبران ایران می‌خواهد تا رویکرد تمدنی گسترده‌تری را در قبال آذربایجان اتخاذ کنند

که بر تمامی ارتباطات تاریخی و فرهنگی بین دو کشور تأکید دارد، نه اینکه تنها بر دین تکیه کنند.

برخی از تحلیلگران همچنین اشاره کرده‌اند که حسینیون به دلیل سوابق تحصیلی اعضای خود از دیگر گروه‌های مقاومت متمایز است. بسیاری از آنها در دانشگاه‌های ایران، روسیه و اروپا تحصیل کرده‌اند و به تحصیل علوم دینی نیز پرداخته‌اند. همچنین به زبان‌های مختلف از جمله فارسی مسلط هستند. این تسلط به زبان، به ویژه در زبان فارسی، این امکان را به آنها می‌دهد که به طور مؤثر با مخاطبان در ایران و جوامع فارسی‌زبان ارتباط برقرار کنند. این نه تنها آنها را قادر می‌سازد تا پیام خود را به طور مؤثر منتشر کنند، بلکه آنها را قادر می‌سازد تا از طریق مصاحبه، سخنرانی و سایر بسترهای عمومی با مردم درگیر شوند. همچنین، ایفای نقش به عنوان مترجم در دیدار با مقامات روسی، دسترسی ارزشمندی به افراد با نفوذ به ویژه سردار سلیمانی را برای آنها فراهم و ارتباطات آنها را بیشتر تقویت کرده است.

چالش‌های پیش‌روی حسینیون آذربایجان

با تهاجم ایالات متحده به عراق و بهار عربی که قدرت‌های دولتی را تضعیف کرده و به خلأ امنیتی انجامید و در نتیجه به بازیگران غیردولتی اجازه رشد داد، تا حد زیادی گسترش بازیگران غیردولتی همسو با ایران در سراسر منطقه تسهیل شد. چنین خلأ امنیتی در آذربایجان وجود ندارد و این بدان معناست که حسینیون برای گسترش شبکه خود در داخل کشور با موانع قابل توجهی مواجه خواهد شد. علاوه بر این، علی‌رغم شهرت علی‌اف به اقتدارگرایی و مشارکت در

رسوایی‌های فساد اداری، مشروعیت او به طور قابل توجهی با پیروزی نظامی آذربایجان در جنگ دوم قره باغ در سال ۲۰۲۰ تقویت شده است. پس از موفقیت او در هدایت آذربایجان به سوی پیروزی در جنگ اخیر، دشوار است که هر گونه چالش مهم اپوزیسیون را برای حکومت علی‌اف - حداقل در کوتاه مدت - متصور شویم.

علاوه بر این، در مورد ظرفیت سازمانی حسینون تردیدهایی وجود دارد و برخی توانایی این گروه را برای بسیج هواداران قابل توجه به دلیل اندازه نسبتاً کوچک آنها زیر سوال می‌برند. به دنبال روشن شدن اندازه گروه، مستقیماً از طریق یک روزنامه‌نگار واسط به اورخان ممدوف مراجعه کردم. ممدوف با اطمینان گفت که آنها پایگاه اختصاصی ۱۵۰۰۰ حامی در آذربایجان دارند. با این وجود، این به معنای انکار این نیست که گروه هنوز نیاز به تحکیم ساختار سازمانی خود و گسترش نفوذ خود برای دستیابی به شناخت و تأثیر گسترده‌تر دارد.

این ممکن است یکی از دلایلی باشد که رهبران این گروه به جای تکیه بر رویکرد منحصرانظامی، بر اهمیت افزایش آگاهی عمومی و برقراری یک رابطه ارگانیک با جامعه آذربایجان تأکید می‌کنند. علیرغم تجدید حیات اسلامی در آذربایجان پس از شوروی، سکولاریسم همچنان یک نیروی مسلط در نهادهای دولتی و در کل جامعه است. بدون پایگاه اجتماعی مذهبی قوی، این گروه برای جذب اعضای جدید با چالش روبه‌رو است.

آخرین چالش اما نه کم‌اهمیت، به نظر می‌رسد که حسینون آذربایجان علیرغم شهرتش به عنوان یک نماینده ایرانی، از حمایت یکپارچه دولت ایران

برخوردار نیست. اعضای اصلی این گروه شکایت کرده‌اند که برخی مقامات ایرانی بارها آنها را تحت فشار قرار داده‌اند تا فعالیت‌های خود را کاهش دهند. در واقع، در اواخر آوریل، دو رهبر اصلی این گروه، توحید ابراهیم بیگلی و اورخان ممدوف، بیش از یک هفته در بازداشت بودند.

این دستگیری به دلیل ادعاهای مطرح شده از سوی دولت آذربایجان مبنی بر اینکه آنها تهدیدی امنیتی برای باکو هستند، صورت گرفت که یک مقام امنیتی ایران اعلام کرد که باید به طور کامل مورد بررسی قرار گیرد. دستگیری آنها با واکنش شدید در فضای مجازی، به ویژه در میان فعالان مذهبی و ملی ایران مواجه شد. احمد نادری نماینده مجلس با انتشار توییتی مخالفت خود را اعلام کرد و دستگیری آنها را اقدامی علیه منافع ملی ایران خواند. اگرچه رهبران در نهایت آزاد شدند، اما بازداشت موقت آنها موقعیت آسیب‌پذیر آنها را آشکار کرد و موقعیت متزلزل آنها را افزایش داد.

با توجه به روابط اقتصادی ایران با آذربایجان، که بیش از ۵۰ درصد تجارت تهران با قفقاز جنوبی را تشکیل می‌دهد، تعجب‌آور نیست. همچنین، هر گونه تشدید درگیری با باکو با سیاست خارجی ایران مبنی بر «اولویت همسایگان» ناسازگار خواهد بود. این سیاست به دنبال جبران تأثیر تحریم‌های اقتصادی با افزایش تجارت با کشورهای همسایه است. علاوه بر این، اگر ایران به پناه دادن به این گروه ادامه دهد، ممکن است بهانه‌ای برای آذربایجان برای تقویت بیشتر همکاری امنیتی و اطلاعاتی خود با اسرائیل باشد. این یک معضل قابل توجه برای ایران است، زیرا می‌تواند منجر به تحکیم بیشتر شراکت بین آذربایجان و اسرائیل شود که چالش مهمی برای اهداف منطقه‌ای و امنیت کلی ایران ایجاد می‌کند. به

عبارت دیگر، به نظر می‌رسد که برخی از افراد در دولت ایران، این گروه را حداقل در این مقطع زمانی بیشتر به عنوان یک بدهی می‌دانند تا یک دارایی ارزشمند در سیاست خارجی.

با وجود چشم‌انداز چالش‌برانگیزی که حسینیون آذربایجان برای موفقیت پیش رو دارد، رهبران این گروه همچنان مصمم هستند که به هدف خود برای تغییر رژیم در باکو در بلندمدت دست یابند. امید بلندمدت آنها برای تغییر ممکن است بی‌اساس نباشد. در حالی که علی‌اف در حال حاضر دارای یک مزیت سیاسی است، چشم‌انداز آینده او به دلیل شهرت او به عنوان یک دیکتاتور فاسد و شکنندگی ثبات استبدادی نامشخص است.

بحران مشروعیت، که به طور موقت توسط رهبری موفق او در طول جنگ قره باغ ۲۰۲۰ کاهش یافت، ممکن است پس از فروکش کردن سرخوشی پیروزی دوباره ظهور کند. علاوه بر این، با وجود تلاش‌های مداوم برای تنوع بخشیدن به اقتصاد، آذربایجان همچنان به شدت بر صادرات انرژی وابسته است و بنابراین در برابر شوک‌های خارجی بسیار آسیب‌پذیر است.

کاهش قابل توجه قیمت جهانی نفت و گاز می‌تواند یک بحران سیاسی ایجاد کند. آسیب‌پذیری سیاسی و اقتصادی بالقوه علی‌اف در درازمدت می‌تواند فرصتی برای گروه‌های مخالف، از جمله حسینیون، ایجاد کند تا از ضعف او به نفع خود استفاده کنند.^۱

بخش چهارم: گزارش‌ها

گزارش العربی‌المجدید از تحقیقات آف‌کام در مورد شیعیان انگلیسی

اهالی دهکده ثروتمند فولمر در حومه باکینگهامشر در یک دهه گذشته میزبان یک همسایه غیرعادی بوده‌اند. روحانی شیعه کویتی یاسر الحیب و گروه تحت حمایت او، هیئت خدام المهدی (MSU) مدتی است که در این روستا مشغول به فعالیت هستند.

به غیر از یک مجتمع ۲ میلیون پوندی - که به عنوان فدک صغری نیز شناخته می‌شود - یاسر الحیب مدیریت هیئت خدام المهدی و شبکه تلویزیونی فدک تی وی را نیز بر عهده دارد.

ژوئن ۲۰۲۲، رسانه‌های انگلیس تجمع اعتراضی انبوهی از مسلمانان سنی، خارج از محل نمایش یک فیلم را پوشش دادند. فیلم مورد بحث، بانوی بهشت بود که علاوه بر به تصویر کشیدن حضرت محمد(ص) که در اسلام ممنوع است، به اصحاب ایشان توهین کرده و باعث تفرقه و ایجاد تنش شده بود.

پس از این اتفاق شبکه نمایش Cineworld تحت فشار، فیلم را از لیست پخش خود خارج کرد. اما این اقدام به جای بر طرف کردن مشکل، به سرعت به یک جنجال رسانه‌ای تبدیل شد.

گروه حامی آزادی بیان انگلیس با اعلام اینکه این اقدام یک «جنگ فرهنگی» است به این اقدام اعتراض کرد. آنها معترضان را به دلیل مخالفت با «ارزش‌های آزادی در انگلیس» سرزنش کردند و به دفاع از عبدالمالک شلیبک، یکی از تهیه کنندگان بانوی بهشت و چهره عمومی فیلم پرداختند.

شلیبک که یک تبعه هزاره خوش بیان و به ظاهر خوش اخلاق است، با بی‌بی‌سی و جی‌بی‌بی‌ویز نیز درباره انتشار فیلم مصاحبه کرد و محتوای آن را بر اساس آزادی بیان توجیه کرد. به هر دلیل در این مصاحبه‌ها به وابستگی عبدالمالک شلیبک به هیئت خدام المهدی، نقش شیخ یاسر الحیب به عنوان فیلمنامه نویس بانوی بهشت یا تاریخچه اهانت‌های وی اشاره چندانی نشده است. تیم رسانه‌ای العربی الجديد در ۴ آوریل از مجتمع هیئت خدام المهدی در فولمر بازدید کرد اما اجازه مصاحبه به این تیم داده نشد. مقامات خدام المهدی تا زمان انتشار برای اظهار نظر در مورد محتوای این تحقیقات در دسترس نبودند. در ۴ اگوست ۲۰۲۲، کمی بیش از یک ماه پس از آخرین حضور شلیبک در رسانه‌ها برای بانوی بهشت، اعضای هیئت خدام المهدی به سفارت آذربایجان در لندن یورش بردند و با وجود پیوندهایی که این دو رویداد را به هم مرتبط می‌کردند، پوشش رسانه‌ای محدود بود و هیچ یک از خبرگزاری‌های انگلیسی زبان که با شلیبک مصاحبه کردند، در مورد این حمله موضعی نگرفتند.

مجموعه رسانه‌ای - نظامی

هیئت خدام المهدی آن‌قدر که در شبکه خود نمایش می‌دهند، میانه‌رو نیست. شبکه ماهواره‌ای آن، فدک تی وی - که توسط عبدالمالک شلیبیک اداره می‌شود - در حال حاضر توسط آفکام، سازمان تنظیم‌کننده مقررات رسانه‌ای انگلیس (Ofcom)، به دلیل «فتنه‌انگیزی و ایجاد بی‌نظمی» تحت نظر و تحقیق است.

حمله به سفارت آذربایجان در لندن نیز اولین بازی آنها نبود. اعضای هیئت خدام المهدی در گذشته به دو سفارت دیگر حمله کردند: حمله به سفارت ایران در ۹ مارس ۲۰۱۸ و سفارت عربستان سعودی در ۱۱ مه ۲۰۲۲، کمتر از سه ماه قبل از حمله اخیر آنها به سفارت باکو.

خدام المهدی هرگز با عواقب جدی مواجه نشده است. حمید ضیف الله الطاهر، مدیر عامل سابق تلویزیون فدک در گفتگو با العربی الجدید عنوان کرد که «کمسیون خیریه و اسکاتلندیارد چشم خود را بر هیئت خدام المهدی بسته‌اند. اگرچه آنها [هیئت خدام مهدی(عج)] خطوط قرمز را زیر پا گذاشته‌اند اما همچنان تهدیدی برای امنیت ملی محسوب نمی‌شوند.»

«أرض فدك الصغرى» که از بیرون دروازه‌های محوطه در فولمر، باکینگهامشر دیده می‌شود.

خطای روحانی

یاسر الحیب، رهبر کاریزماتیک خدام المهدی، با جنجال یا «توهین به مقدسات» بیگانه نیست. او اولین بار در سال ۲۰۰۳ پس از محکوم شدن به «توهین به صحابه پیامبر اسلام، سوء استفاده از یک فرقه مذهبی و توزیع یک نوار صوتی بدون مجوز» در زادگاهش کویت خبرساز شد.

الحیب قرار بود یک سال در زندان بماند، اما طبق گزارش عفو بین الملل، به طور تصادفی پس از چند ماه به عنوان بخشی از عفو دسته جمعی امیر این کشور به مناسبت روز ملی کویت آزاد شد. یک تلگراف وزارت امور خارجه در سال ۲۰۰۴ که منبع آن از سفارت ایالات متحده در کویت و توسط ویکی لیکس منتشر شد، توضیح می‌دهد که آزادی الحیب «ظاهراً اشتباهی» بوده است.

این روحانی در عوض در مصاحبه‌ای در سال ۲۰۱۰ با روزنامه پان عرب ایلاف ادعا کرد که این خواست خدا بوده است. برخی بر این باور هستند که این اتفاق با مداخله و هماهنگی دولت انگلیس رخ داده است.

الحیب پس از آزادی از کشور گریخت و غیابی به ده سال زندان محکوم شد. او ابتدا به عراق، سپس ایران و در نهایت در سال ۲۰۰۵ به انگلیس رفت. در آن سال او هیئت خدام المهدی را تأسیس کرد که پس از دو تغییر مکان، سرانجام در سال ۲۰۱۲ در روستای فولمر در باکینگهامشر ساکن شد. آمار قابل اعتمادی در مورد تعداد اعضای هیئت خدام المهدی در سراسر جهان در دسترس نیست.

روافض

هیئت خدام المهدی متشکل از شیعیان دوازده امامی است که معتقدند حضرت مهدی علیه السلام منجی آخرالزمان است که توسط خداوند ظهور ایشان وعده داده شده است.

یاسر الحیب جوان، تحصیلات خود را در مکتب تشیع شیرازی تکمیل کرده است. خاندان شیرازی در کنار تعدادی از خانواده‌های روحانی مسلمان شیعه که مقر آنها در قم است، از معروفترین خاندان‌های عالم شیعه به شمار می‌روند.

پس از انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۹۷۹، خانواده شیرازی، که در عراق و کویت نیز دارای مناصب هستند، یکی از ارکان علمی شیعه بودند که با انقلاب آیت الله روح الله خمینی مخالفت کردند. در عوض، موضع آنها در ایجاد شورایی از روحانیون برای حکومت ایران به معنای طرد از عرصه سیاسی کشور بود.

جریان اصلی تشیع نیز آموزه‌های فرقه شیرازی را خطری برای جامعه می‌داند. به عنوان مثال، فرقه شیرازی اغلب مسلمانان شیعه را تشویق می‌کند تا آشکارا مخالفت خود را با شخصیت‌های مورد احترام اهل سنت اعلام کنند. اعتقاد یاسر الحیب به آموزه‌های شیرازی از آن زمان به نسخه خودش و حتی مشکل سازتر تبدیل شد. بخشی از جذابیت مذهبی الحیب مربوط به سخنرانی‌های جذاب او است.

یاسر الحیب از مکتب خود به عنوان واقعی‌ترین شکل اسلام شیعه یاد می‌کند. همانطور که از نامش پیداست، الحیب شور و حرارت پیروان خود را در برابر سایر گروه‌های مذهبی و سیاسی قرار می‌دهد: وی معتقد است هرچه مخالفت با وی بیشتر باشد به معنای صحیحتر بودن عقیده و منش وی می‌باشد. به گفته حمید الطاهر، مدیر سابق تلویزیون فدک، در حالی که حملات الحیب بیشتر بر سنی‌ها متمرکز است، اختلاف نظر شیخ ظاهراً «رابطه او با شیرازی‌ها را تیره کرده است، علی‌رغم اینکه همچنان کمک‌های غیرقابل ردیابی دریافت می‌کند».

همانطور که الیور شاربروت، استاد تاریخ ادیان و علوم رفتاری دینی در دانشگاه لوند، به العربی الجدید توضیح داد، الحیب «یک پدیده حاشیه‌ای در جامعه شیرازی است. اکثر مردم در لندن و خاورمیانه با روش‌های او موافق نیستند.»

تحقیقات آفکام از فدک تی وی

بانوی بهشت جسورانه‌ترین شیرین‌کاری هیئت خدام المهدی (عج) تا به امروز بوده است. این فیلم که در ۳ ژوئن ۲۰۲۲ در تعداد محدودی از سینماهای انگلیس اکران شد، داستانی دوگانه دارد.

اولین داستان در شهر جنگ زده موصل در عراق اتفاق می‌افتد، جایی که پسر جوانی که یتیم شده است، لیث، پس از قتل مادرش در خشونت‌های گروه تروریستی داعش گرفتار می‌شود. لیث توسط سربازی از بغداد به فرزندی پذیرفته می‌شود و مادر آن سرباز با گفتن داستان حضرت فاطمه (س)، دختر حضرت محمد (ص) به او دل‌داری می‌دهد.

خط داستانی دوم بیننده را به اواسط قرن هفتم عربستان بازمی‌گرداند و نسخه‌ای شیعه از جانشینی حضرت محمد (ص) را به تصویر می‌کشد.

فیلمنامه یاسر الحیب از طریق روایت دوگانه فیلم، یکی از ایده‌های غالب هیئت خدام المهدی (عج) را به تصویر می‌کشد: اینکه مظاهر معاصر افراط‌گرایی سنی — مانند القاعده و داعش — را می‌توان به دخالت ابوبکر و عمر در شهادت حضرت فاطمه (س) ردیابی کرد.

برای مسلمانان سنی، ابوبکر و عمر به عنوان دو تن از چهار جانشین (خلیفه) حضرت محمد (ص) پس از رحلت ایشان بسیار مورد احترام هستند. پیوند بین بنیانگذاران اسلام سنی و جهادگران دولت اسلامی، زیرمتن نه چندان ظریف فیلم بانوی بهشت و مبنایی برای خشم پیرامون این فیلم است. اما برای بینندگان معمولی تلویزیون فدک این مقایسه غیرعادی نیست.

به گفته حمید الطاهر، بنا بر گزارش ها، تلویزیون فدک در سال ۲۰۱۰ پس از اقدام جنجالی یاسر الحیب در سالروز مرگ همسر سوم حضرت محمد(ص)، عایشه، تأسیس شد.

مسلمانان شیعه بر این باورند که عایشه به همراه ابوبکر و عمر پس از رحلت پیامبر(ص) علیه آل محمد توطئه کردند. از آن زمان، هیئت خدام المهدی(عج) هر سال مراسمی را در سالروز درگذشت عایشه از شبکه فدک پخش می‌کند.

به عنوان مثال، در نسخه ۲۰۲۳ سالروز مرگ عایشه، کودکان عبارت‌های توهین آمیز درمورد عایشه را در حال بازی می‌خوانند. با این حال، اقداماتی مانند این نشان می‌دهد که هیئت خدام المهدی(عج) چگونه با اکثر جریان اصلی شیعیان تفاوت دارد.

در پاسخ به الحیب، آیت‌الله سید علی خامنه‌ای، رهبر کنونی ایران، توهین‌های انجام شده به عایشه را طی فتوایی در سال ۲۰۱۰ ممنوع و حرام اعلام کرد.

مراسم جشن در سالروز مرگ عایشه دور از جریان اصلی است و از نظر اکثریت تحریک آمیز است. در سال ۲۰۱۲، یاسر الحیب در تلویزیون فدک گفت که همه مردان غیر شیعه همجنسگرا هستند و همه زنان غیر شیعه روسپی هستند.

این سخنرانی منجر به اولین مورد از پنج مورد ارجاع به آفکام شد. و در حالی که چهار مورد از این موارد به عنوان «استانداردهای پذیرفته شده عمومی» آفکام ارزیابی شده‌اند، تنظیم کننده همچنین «راهنمایی» را برای تلویزیون فدک

صادر کرده است. آفکام از به اشتراک گذاشتن این راهنمایی با العربی الجدید خودداری کرده است.

در حال حاضر پنجمین مرحله تحقیقات درمورد تلویزیون فدک توسط آفکام ادامه دارد، اما TNA اسناد فاش شده‌ای را به دست آورده است که محتوای پخش احتمالی توهین‌آمیز را نشان می‌دهد.

Classification: CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

Ofcom Standards Team
Content Standards, Licensing &
Enforcement

Email:
ofcomstandards@ofcom.gov.uk

By first class post and email:

22 August 2022

Dear [Redacted]

Live with Sheikh Yasser Al-Habib, Fadakh Media Broadcasts, 25 June 2022, 1800

Ofcom has received a complaint that material broadcast in the above programme included statements that encouraged and incited violence. In particular, the complainant suggested that the programme does so "under the pretext that such acts are necessary in accordance to his presentation of punitive Shari'a Law".

We have assessed the programme and consider that the content raises issues under [Ofcom's Broadcasting Code](#) ("the Code").

Since the programme was broadcast in Arabic, Ofcom has commissioned a translation of the programme, a copy of which is enclosed.

The programme

The programme was a three-hour lecture by Sheikh Yasser Al-Habib attended by a studio audience. The lecture was titled [translated]: "After the Policy of Slippers and Pounds... the Policy of Hitting the Back".

شکایت افشا شده آفکام یاسر الحیب را به تحریک خشونت به صورت زنده در تلویزیون فدک متهم می‌کند.

Ofcom's concerns

We consider that this content raises potential issues under the following rules of the Code:

- Rule 3.1: "Material likely to encourage or incite the commission of crime or to lead to disorder must not be included in television or radio services or BBC CBPS."
- Rule 2.3: "In applying generally accepted standards broadcasters must ensure that material which may cause offence is justified by the context [...] Such material may include, but is not limited to discriminatory treatment or language (for example on the grounds of... religion or belief [...]) Appropriate information should also be broadcast where it would assist in avoiding or minimising offence."

Page 6 of 7

Classification: CONFIDENTIAL

Ofcom takes investigations under Rule 3.1 extremely seriously. In accordance with our [published procedures](#), Ofcom is now launching an investigation and we are seeking Fatale Media Broadcasts formal comments on how it believes the content complied with the Code rules set out above.

Please provide us with your comments within ten working days, i.e., by no later than 5pm on Monday 5 September 2022.

Working to the same time timeframe, please also confirm that:

- You accept the translation we have enclosed is accurate;
- All the content relevant to Ofcom's investigation has been translated; and
- You are content for Ofcom to use the translation for the purpose of our investigation.

If you are unable to respond with the requested information by the deadline of 5pm on Monday 5 September 2022, please contact us as soon as possible.

Yours sincerely,

Ofcom Standards Team

این پنجمین تحقیق آف کام از تلویزیون فدک است.

در ۲۵ ژوئن ۲۰۲۲، سه هفته پس از مصاحبه عبدالمالک شلیبک با نایجل فراژ، سیاستمدار ضد مهاجرت انگلیسی در GB News، تلویزیون فدک سخنرانی یاسر الحیب را با عنوان «پس از سیاست دمپایی و ضربه... سیاست ضربه زدن به پشت» را پخش کرد.

در این سخنرانی توضیح داده می‌شود که چگونه عناصر «بدخواه» و «سرطانی» جامعه باید حذف شوند. الحیب می‌گوید: «کسی که فرق بین حق و باطل را نمی‌داند، اخلاق ندارد، فحاشی می‌کند و به زندگی احترام نمی‌گذارد. او سزاوار است که او را بیرون کنند و به او آسیب برسانند و علناً رسوا شود تا از گناهانش توبه کند.»

الحیب در ادامه روش‌های سرویس‌های مخفی اردن و مصر را توصیه می‌کند، به‌ویژه کوبیدن با کفش به پشت گردن برای تحقیر کسانی که تخلف می‌کنند.

سند فاش شده از آفکام می‌گوید که این مطالب شامل دو ماده قانونی زیر می‌شود: «مواد محتمل برای تشویق یا تحریک ارتکاب جرم و بی‌نظمی» (۳،۱) و «استانداردهای پذیرفته شده عمومی» (۲،۳).

آفکام از اظهار نظر در مورد هر دو مورد یا یافته‌های العربی الجدید خودداری کرده است زیرا تحقیقات آنها در حال انجام است.

جیب پر پول هیئت خدام المهدی

هیئت خدام المهدی ظاهراً توانسته است هزینه پخش و تولید تلویزیون فدک را تأمین کند، ملک دو میلیون پوندی را در فولمر خریداری کند و ۱۰ میلیون پوند را صرفاً از طریق کمک‌های مالی برای فیلم «بانوی بهشت» هزینه کند. بر اساس اطلاعاتی که الطاهر، مدیر سابق تلویزیون فدک به العربی الجدید ارائه کرده و در حساب‌های شرکت «Companies for BV Projects Limited» وابسته به هیئت خدام المهدی منعکس شده است، هیئت خدام المهدی نیز ۴ میلیون پوند برای یک پروژه سینمایی شکست خورده در سال ۲۰۱۷ هزینه کرده است.

الطاهر به العربی الجدید گفت: از آنجایی که این گروه فاقد سیستم بایگانی مالی بوده حساب‌های آنها به اشتباه به دلیل سوء مدیریت مالی علامت‌گذاری شده است و کمیسیون خیریه دو مورد تحقیق از این هیئت انجام داده است.

اولین تحقیقات در سال ۲۰۱۴ پس از اینکه کمیسیون خیریه متوجه شد که سازمان جمع آوری سرمایه برای خرید دفتر مرکزی هیئت در فولمر، یک سال قبل منحل شده بود، آغاز شد. این کمیسیون در پاسخی کتبی به العربی الجدید از اظهار نظر در مورد آنچه که آنها را وادار به بستن این تحقیق کرده است خودداری کرد.

الطاهر، که نامش در سند مالکیت ملک ذکر شده بود، معتقد است که این یک اشتباه بوده است و می‌گوید که تحقیقات منجر به امضای این ملک به یک سازمان خیریه جدید به نام مسجد المحسن شد. العربی الجدید با اداره ثبت اسناد و املاک تماس گرفت که نسخه الطاهر از این رویداد را تایید کرد.

در آگوست ۲۰۱۷، پس از اینکه متولیان هیئت خدام المهدی (عج) به کمیسیون اطلاع دادند که یکی از مدیران آنها در حال اختلاس است، دومین تحقیق در مورد رسانه فدک آغاز شد. گفته می‌شد مدیر مذکور حمید الطاهر است.

Matter of emphasis

During the year ended 31 March 2017, Mr Hamid Al-Tahir, an ex-director of Fadak Media Broadcasts was found to have embezzled very substantial sums of donations and had directed these donations to his personal interest companies / entities.

Within these financial statements, the 'other donations' of £446,529 were wholly embezzled and were transferred to Mr Al-Tahir's possession. Mr Al-Tahir has offshore and local limited companies which were used to formulate concealed manipulation of Charity funds which were later found to be seriously fraudulent transactions.

Mr Al-Tahir's embezzlement in total is not just limited to the £446,529, he has also been found of channelling funds from donors directly to his companies whilst making the donors think that they are in fact donating to Fadak Media Broadcasts. The embezzlement amount is enormous and has been reported to the Charity Commission. A more detailed working of the actual amount embezzled is available with the management of Fadak Media Broadcasts.

Since the above issue has been uncovered, the Board of Directors (Trustees) has taken measures to safeguard the internal controls of the Charity. The existing Board of Trustees endeavours to act in the best interest of Fadak Media Broadcasts and avoid such incidents in future.

همکاران سابق الطاهر، مدیر سابق تلویزیون فدک را به اختلاس بیش از ۴۰۰ هزار پوند متهم کردند.

کمیسیون خیریه و اسکاتلندیارد حمید الطاهر را از تقلب و جعل تبرئه کردند. در عوض، آنها دریافتند که «امنا به تعهد قانونی خود تحت قانون خیریه

برای نگهداری سوابق کافی عمل نمی‌کنند.» و اینکه هیئت خدام المهدی (عج) «برای جمع آوری کمک‌های نقدی، از اهداکنندگان ناشناس که برای تحویل وجوه نقدی به انگلیس سفر کرده‌اند، استفاده کرده است.»

الطاهر می‌گوید که در سال ۲۰۱۷ اتحادیه خادمان مهدی را ترک کرد. او به العربی الجدید گفت که با یاسر الحیب که در آن زمان برادر همسرش نیز بود درگیری شخصی داشته است. پس از این اختلاف بود که گفته می‌شود اتهامات کلاهبرداری علیه وی مطرح شد.

بنابراین ممکن است برخی از اظهارات الطاهر در مورد هیئت خدام المهدی ناشی از کینه شخصی علیه یاسر الحیب باشد.

حملات به سفارت‌ها

اولین حمله اعضای هیئت خدام المهدی به سفارت ایران در سال ۲۰۱۸ در واکنش به دستگیری حسین شیرازی، فرزند آیت الله صادق شیرازی در قم بود. وی به دلیل توهین به آیت الله خامنه‌ای دستگیر شده بود.

در پاسخ، چهار شبه‌نظامی هیئت خدام المهدی به سفارت ایران حمله کردند. همه آنها پس از این اقدام آزاد شدند. چهار سال بعد اعضای هیئت خدام المهدی به سفارت عربستان حمله کردند. این بار هم همه افراد آزاد شدند.

حمله به سفارت آذربایجان در ۴ اوت ۲۰۲۲ با اختلاف، مخرب‌ترین اقدام خدام المهدی بود. این گروه انگیزه حمله خود را، پاسخ به دستگیری زنی به اتهام نوشتن «شعارهای شیعه» بر دیوار خانه اش در آذربایجان عنوان کرد.

تصاویر و ویدئوهای زیادی از تخریب اموال توسط اعضای هیئت خدام المهدی منتشر شد. سفارت آذربایجان در بیانیه‌ای هیئت خدام المهدی (عج) را «گروه مذهبی افراطی» توصیف کرد.

هشت مرد به جرم تجاوز دیپلماتیک مجرم شناخته شدند. آنها در دادگاه دادرسی وست مینستر محاکمه شدند و همه آنها سه ماه حبس تعلیقی و جریمه‌هایی از ۱۰۰ تا ۱۹۹ پوند دریافت کردند.

پلیس از اظهار نظر در مورد اینکه آیا با هیئت خدام المهدی در تماس بوده و اقداماتی برای جلوگیری از حوادث بعدی انجام شده است، خودداری کرد.

هشام الأشقر سخنگوی هیئت خدام المهدی ویدئویی را در توئیتر منتشر می‌کند که حمله این گروه به سفارت آذربایجان در لندن در ۴ اوت ۲۰۲۲ را مستند می‌کند.

Sheikh_alHabib @Sheikh_alHabib | الشيخ ياسر الحبيب

بیان | #الشیخ_الحبيب یوجه الإدارة الاتحادية لاتخاذ تحرك عاجل ضد نظام علیف في #اذربيجان

عبر القطرة:

al-qatrah.net/ns1322

#سیدہ_شہلا

تم إطلاع الشيخ الحبيب على إقدام سلطات أذربيجان على احتفاد سيدة مؤمنة بجرده أنها كتبت على جدار منزلها شعار (يا حسين) ورفعت الأعلام الحسينية تعبيراً عن الحداد على سيد شباب أهل الجنة السيد المظلوم الإمام الحسين عليه الصلاة والسلام.

الشيخ أبدى غضبه الشديد ولا سيما بعد اطلاعه على تصريح وزارة الداخلية الأتية حول المحاولة والتي اعتبرت أن ما أقدمت عليه السيدة كان «رفعاً لشعارات دينية متطرفة» وأن «رفع أي علم غير العلم الوطني هو أمر غير مقبول». كما أوصت الوزارة «بإتباع القيم العثمانية»؛

سماحته اعتبر هذه المحاولة مؤشراً على مدى الاحتفاظ الذي وصل إليه نظام الدكتاتور الماجين إلهام علييف الذي يستنبت لنزع الهوية الدينية والثقافية للشعب الأتري ولجوئله لنسب الهياة الغربية العارفة في التحلل والفساد والفر الرضي والأخلاقي. ويتر سماحته عن لفته من أن هذه المحاولات المتحفة تستغل. كما فشلت محاولات جميع الدكتاتوريين المعروفين كآتانوروك ويهلوي؛ في نزع الهوية الدينية من شعوبنا الإسلامية، خاصة أن الشعب الأتري عريق في ولاته للعترة الطاهرة (عليهم السلام) ولم يستطع الاتحاد السوفيتي بكل مجرته وحملاته الضمحية أن يصر هذا الشعب الأصيل عن شعائره الحسينية المتوارثة عبر الأجيال. وقد ضمننا الله تعالى بضمائنا إذ قالت المجررة «زينب (عليها السلام) في وجه الغالبة يزيد لعنة الله» «والله لا نحر ذكرنا ولا تبت وحيانا».

سماحته يدعو المؤمنين لمناصرة الشعب الأتري الكريم في جهوده للحفاظ على هويته الدينية والوقوف أمام طغيان وقيادي هذا النظام الفاجر. كما يوجه الإدارة الاتحادية لاتخاذ تحرك عاجل.

محمد أبو سلطان
كاتب الكتيب

المنطقة: 44 7999 997975 | +44 1753 353355 | alqatrah.net | alqatrah@gmail.com

8:19 PM - Aug 4, 2022

ياسر الحبيب یک روز قبل از حمله بیانیهای در توئیتر صادر کرد و از پیروان خود خواست علیه «رژیم سکولار آذربایجان» اقدام کنند.

نیروی شبه نظامی

جوانانی که کلاه نظامی پوشیده‌اند فقط در خارج از سفارتخانه‌های لندن دیده نمی‌شود. در فولمر، گارد نخبگان با عنوان شَرطَةُ الخميس در حال آماده سازی است. آنها با لباس‌های تیره نظامی در اطراف مقر هیئت خدام المهدي به

رهبری فرمانده‌شان مصطفی یونس که معمولاً با خود شمشیر حمل می‌کند، رژه می‌روند.

«امنیت ستاد رسمی» و «برگزاری مراسم در جریان رویدادهای مهم هیئت خدام المهدی» به گارد امام علی علیه السلام سپرده شده است. با این حال، میزان عملیاتی بودن گارد نخبگان همچنان مورد بحث است.

در سال ۲۰۱۶، هیئت خدام المهدی ادعا کرد که یک واحد از سازمان شبه نظامی آنها به عنوان بخشی از نیروهای بسیج مردمی با داعش در عراق می‌جنگید. در سال ۲۰۱۶، تلویزیون فدک کلیپی از مردان غیرمسلح که پرچم هیئت خدام المهدی را حمل می‌کردند در دیدار با فرمانده نیروهای حشدالشعبی حامد حسین الاعرجی در کربلا پخش کرد. اما سخنگوی صفحه رسمی فیس بوک اداره رسانه‌های حشدالشعبی به العربی‌الجدید گفت که هیچ سابقه‌ای از گارد نخبگان در پایگاه داده آنها وجود ندارد.

هیچ اطلاعات دقیقی در مورد تعداد اعضای گارد نخبگان وجود ندارد.

هیئت خدام المهدی مدعی شده است که نیروهای آنها علیه داعش در عراق جنگیده‌اند، اما این موضوع مورد مناقشه قرار گرفته است.

خدمات امنیتی؟

ثروت خوب، جیب‌های پر پول الحیب، دستور کار ضد ایرانی، و ارتباطی که به نظر می‌رسد هیئت خدام المهدی با مقامات انگلیس دارد، بسیاری را به این باور رسانده است که این هیئت یکی از دارایی‌های سرویس‌های امنیتی غربی است. رسانه‌های اجتماعی مملو از گمانه زنی‌ها در مورد چگونگی و چرایی محافظت از الحیب است. در واقع، شایعات فراتر از رسانه‌های اجتماعی است و به طور آشکار توسط تصمیم‌گیرندگان کلیدی در حوزه سیاسی شیعه به اشتراک گذاشته می‌شود.

سید حسن نصرالله، دبیرکل حزب‌الله، الحیب را یک عامل انگلیسی خطاب کرده است، اتهامی که الحیب در ویدئوی اخیر خود به تمسخر به آن پرداخته است.

اعتقاد بر این است که فرقه‌گرایی الحیب با استراتژی غرب برای ترویج بی‌ثباتی در خاورمیانه به صورت نیابتی مرتبط است.

حمید الطاهر به العربی جدید گفت: الحیب مورد حمایت قرار نمی‌گیرد، اما از او استفاده می‌شود. آنها از او به عنوان محل اختلاف استفاده می‌کنند.

در هر صورت، متهم کردن الحیب به اینکه یک عروسک خیمه شب بازی تحت حمایت دولت است، نشان دهنده سلب نمایندگی است و نیروهای «دیگر» پیروان او را تغذیه می‌کنند. اینها از جریان اصلی دور هستند، اما همچنان از یک پایگاه حمایتی در منطقه برخوردار هستند.

استانداردهای دوگانه انگلیس در مقابله با رادیکالیسم

همانطور که تحقیقات العربی جدید نشان می‌دهد، خدام المهدی به رهبری شیخ یاسر الحیبب همچنان بافت اجتماعی مسلمانان انگلیس را به خطر می‌اندازد و تقریباً بدون هیچ گونه اختلالی در حال گسترش است. علیرغم سابقه فعالیت‌های تفرقه‌انگیز و خشونت طلبانه هیئت خدام المهدی، هنوز تحقیقات جدی در مورد فعالیت‌های این گروه انجام نشده است. این با تاکید انگلیس بر امنیت ملی و راهبردهای موجود برای جلوگیری از افراط‌گرایی و رادیکالیسم در تناقض است.^۱

«الأغوات»؛ خواجه‌هایی که نگهبان حرمین شریفین بودند

«اغوات یا آگاهای حرمین شریفین» داستانی دارند که بیش از ۸۰۰ سال پیش با «رویای» یک سلطان مسلمان در سال ۵۵۷ هجری قمری منطبق با سال ۱۱۶۱ میلادی آغاز شد و آخرین فصل آن با یک عالم اسلامی در سال ۱۹۷۹ میلادی به پایان رسید. صفحه‌ای پر از روایت‌ها و خاطرات گروهی که قرن‌ها در حرمین شریفین خدمت می‌کردند.

وقتی در مکه یا مدینه «اغوات الحرم» را می‌شنوید، منظور گوینده گروهی از «خواجه‌ها» است که در خدمت مسجد جامع و مسجدالنبی بوده و با لباس و اعمال متمایز خود در وسط نمازخانه و برخی از راهروهای مسجد می‌ایستادند و برخی دیگر مشغول نظافت حجره پیامبر و همراهی امام جماعت در هنگام خطبه نماز جمعه بودند. آنها اصطلاح «طواشیه» را به خود اختصاص می‌دادند. داستان آنها از ۴۵ سال پیش به تدریج به پایان رسیده است.

تلاش برای سرقت قبر پیامبر(ص)

ایده شکل‌گیری «آگاهای حرم» پس از تلاش برای سرقت بدن مطهر پیامبر

اسلام در زمان سلطان نورالدین زنگی، که در سال ۱۱۷۴ میلادی درگذشت، آغاز شد. عبدالله المدیفر از دانشگاه‌ام‌القری در باره تاریخچه «اغوات» می‌گوید که سلطان نورالدین زنگی در خواب پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را می‌بیند که به او می‌گوید مرا از شر این دو مرد نجات ده. این رؤیا در یک شب سه بار برای او تکرار می‌شود.

پس وحشت‌زده از خواب بیدار می‌شود و قضات را جمع می‌کند. قضات به او توصیه می‌کنند که با اموالی زیاد به مدینه برود و شروع کند به دادن صدقه اموال به همه مردم تا بتواند آن دو مرد را ببیند و شناسایی کند. او با پولی برای اهل مدینه به آنجا رسید و مردم را جمع کرد و به آنها هدیه داد، اما آن دو نفر را ندید.

و چون پرسید: «کسی مانده که از صدقه چیزی نگرفته باشد؟» گفتند: «نه» به زیردستان خودش دستور داد: «تفکر و تأمل کنید». پس آنها دو مرد عادل و ثروتمند از اهل اندلس را به یاد آوردند که در کنار قبر پیامبر در مدینه زندگی می‌کنند، سلطان امر کرد آنها را بیاورید هنگامی که آن دو مرد را دید آنها همان

دو مردی بودند که سلطان در خواب آنها را دیده بود. از آنها پرسید: «از کجا هستید؟» گفتند: حاجیانی از مراکش. از خانه آنها پرسید و چون به آنجا رفت جز پول و کتاب چیزی نیافت و چون حصیر را بلند کرد، تونلی یافت که به اتاق شریف مرقد مطهر پیامبر منتهی می‌شد و نقشه آنها ربودن بدن مطهر پیامبر بود. این دو مرد از طرف صلیبیون در (زمان جنگهای صلیبی) فرستاده شده بودند. پس از این ماجرا نورالدین زنگی دستور داد در اطراف قبور شریف خندقی با دیوار سربی محکم بسازند که هیچ کس جرات تعدی به مرقد پیامبر را نداشته باشد. اطرافیان به او پیشنهاد کردند که نگهبانانی بر قبر بگذارد، پس گفت: «چگونه کاری کنم که هیچ کس از مخلوقات بر من، سبقت نداشته باشد؟» سپس ۱۲ خواجه را برای نگهبانی و خدمت به مسجد النبی فرستاد. و این بعدها به یک رویه تبدیل شد و حاکمان آینده به طور متوالی آن را ادامه دادند.

اغوات حرم

تعداد اغوات در مسجد النبی در زمان صلاح الدین ایوبی پس از ترتیب دادن مأموریت‌ها و دادن حقوق ماهانه به ۲۴ نفر می‌رسید، سپس کم کم افزایش یافتند تا اینکه در سال ۱۱۷۶ هجری قمری در مدینه به ۱۲۰ آغا رسید و بعد از آن تعداد آنها کاهش یافت تا اینکه اکنون شش آغا باقی مانده است، سه نفر در مدینه و همین تعداد در مکه مکرمه که همگی ۹۰ سال سن دارند و دیگر قادر به انجام هر کاری نیستند.

در ابتدا شرایطی را که آغاها باید داشته باشند، حفظ قرآن کریم و تسلط به مقداری عبادت بود. اما کم کم این شرایط رو به کاهش گذاشت تا اینکه در عصر

عثمانی، شرط علم‌آموزی کم‌رنگ و شرایط آنها متمرکز به توان کار و شیفت شب شد.

سحر ددع، استاد دانشگاه‌ام القری، در مورد فرهنگ اغوات تأیید کرد که آنها در آغاز برای همراهی زنان در کاخ‌های سلاطین خدمت می‌کردند و سپس برای خدمت به حرمین شریفین حرکت به کار گرفته شدند.

در زمان ملک عبدالعزیز بنیانگذار عربستان، فرمانی سلطنتی مبنی بر حفظ آغاها صادر شد و سپس در سال ۱۳۵۵ هجری قمری، مجلس شورا قانونی برای سازماندهی «اغوات حرمین» تصویب کرد. نظامی که شامل ۴۲ ماده بود که مرجع تمامی امور داخلی آنها شد. ددع در کتاب خود که در آن تمام جزئیات مربوط به این مقوله بررسی شده، اشاره می‌کند که با اغوات مانند اتباع سعودی رفتار می‌شد، به طوری که پس از آنکه شیخ آغاها و دو شاهد اخته بودن آنها را تأیید می‌کردند، به آنها تابعیت داده می‌شد و سپس امور آنها به وزارت حج و عمره سپرده می‌شد تا به عنوان آغای حرم خدمت کنند.

از سال ۱۳۹۹ هجری قمری مصادف با سال ۱۹۷۹ میلادی که به مفتی اعظم سعودی‌ها، عبدالعزیز بن باز، خبری رسید مبنی بر اینکه مردم کشورهای اسلامی به ویژه اتیوپی فرزندان خود را برای وقف خدمت به حرمین شریفین اخته می‌کنند، در پیامی از ملک فهد بن عبدالعزیز خواستار توقف به‌کارگیری این افراد شد. با متوقف شدن این رویه، از آن زمان در حرمین شریفین کسی به عنوان آغا منصوب نشده است.

از همه ملیتها

در گذشته بیشتر کارهایی را که این روزها توسط شرکت‌های نظافتی حرمین شریفین انجام می‌شود، آغاها انجام می‌دادند. در عهد سعودی وظایف آنها پذیرایی از شاه و هیئت همراه و هیئت‌های رسمی خارجی در باب السلام در مسجد النبی و ورود با آنها به روضه‌ی شریفه بود و در مسجد الحرام از درب ملک عبدالعزیز هیئت‌های خارجی را برای طواف کردن و سیراب کردن از آب زمزم همراهی می‌کردند تا اینکه اکنون آنها بازنشسته شدند.

آنان با وجود اینکه از ملیت‌های گوناگونی همچون اتیوپی، سودان، ازبکستان و مالزی و از نژادهایی متفاوت بودند، از مقام والایی برخوردار شده و در کنار حاکمان جای داشتند و زائران هنگام خدمت در حرمین شریفین دست آنان را می‌بوسیدند. همچنین ملاقات‌هایی برای آنها ترتیب داده می‌شد تا با پادشاهان عربستان سعودی دیدار کنند.

با اینکه خواجه بودند، بسیاری از آنها در قرون گذشته با بیوه‌ها یا زنان مطلقه ازدواج کردند تا در فضای خانوادگی با آنها زندگی کنند و ثروت فراوان

آنها به این امر نیز کمک می‌کرد، زیرا صاحب موقوفات و اوقافی هستند که هنوز حفظ شده است. در طول قرون گذشته، مبالغ هنگفتی به آنها هدیه شده است و اندازه دارایی آنها در مکه و مدینه صدها میلیون دلار تخمین زده می‌شود. بر اساس اطلاعاتی که آکادمی سعودی از منابع رسمی مخابره کرده است، عواید این موقوفات پس از خروج آغاها، در اختیار حرمین شریفین قرار گرفته و حجم آن سالانه صدها میلیون برآورد می‌شود.^۱

بحران گوشت حلال؛ چالش جدیدی برای مسلمانان انگلیس

بحران اقتصادی در انگلیس چالش جدیدی را برای مسلمانان برای دسترسی به غذای حلال ایجاد کرده است.

«کیت کرتوس» مسئول بانک غذای Love Works در جنوب شرقی لندن در گفتگو با الجزیره گفت: تعداد دریافت‌کنندگان بسته‌های غذایی از ۷۴۱ بسته در سال ۲۰۱۹ به ۲۵۹۰ بسته در سال ۲۰۲۲ رسید.

کیت می‌گوید تقاضا برای بسته‌های غذایی در فصل زمستان به دلیل قبض‌های گرمایشی افزایش می‌یابد، بنابراین گزینه پیش روی تعدادی از خانواده‌هایی از این دو مورد است: قبض گرمایش یا غذا.

بانک غذای Love Works تماس‌های متعددی در خصوص تهیه غذاهای ویژه از جمله غذاهای دیابتی و غذای حلال دریافت کرده است.

این بانک غذا به کمک‌های غیرنقدی متکی است، نه کمک‌های مادی. باوجود تماس‌های مستمر آن برای دریافت انواع کمک‌ها، کمک‌هایی که بانک دریافت می‌کند، پاسخگوی درخواست گروه‌های استثنایی نیست.

گوشت حلال چالشی بی‌سابقه برای خانواده‌های مسلمان ایجاد می‌کند، زیرا بانک‌های رسمی بسته‌هایی از موادغذایی خشک، کنسرو، مواد شوینده، سبزیجات و میوه جات و شیرینی‌های تازه را که توسط رستوران‌های منطقه تهیه می‌شود، ارایه می‌دهد. هزینه سوسیس حلال به ۱۰ پوند استرلینگ رسیده که ۱۰ برابر هزینه سوسیس غیر حلال در منطقه است.

خانواده‌های مسلمان دو سال گوشت نخوردند!

برهمن اساس، الجزیره نت با برخی از خانواده‌های مسلمان که از بانک‌های مواد غذایی در منطقه «رد هیل ساری» حمایت می‌شوند، تماس گرفت. این خانواده‌ها، مسلمان پناهجو هستند و در خانه‌های موقت اقامت دارند که در آنجا هزینه‌های اسکان و صورتحساب‌ها تامین می‌شود، پناهجویان مبالغی بین ۹ تا ۴۵ پوند استرلینگ در هفته به همراه وعده‌های غذایی یا کوپن‌های غذایی را دریافت می‌کنند.

یکی از پناهجویان به الجزیره می‌گوید: دو سال یا بیشتر طعم گوشت را نچشیده‌ام. دقیقاً از زمانی که به طور موقت در محل اقامت دیگری بودم که غذای آماده سرو می‌کرد. یکی از زنان پناهجوی دیگر می‌گوید: من سال گذشته در عید قربان گوشت خوردم، وقتی که برخی از مسلمانان به ما گوشت قربانی هدیه دادند.

خانواده‌های ساکن در محل زندگی پناهجویان از موقعیت حقوقی خود در این کشور رنج می‌برند، زیرا اعضای این خانواده‌ها به الجزیره نت گفته‌اند که بیش از سه سال است که در این مرحله (درخواست پناهندگی) گیر افتاده‌اند و برخی از آنها اخیراً مجوز کار گرفتند. در حالی که درخواست پناهندگی آنها هنوز معلق است.

این در حالی است که جامعه از برقراری ارتباط با پناهجویان، به دلیل انتشار اخباری در مورد عواقب ارتباط با آنها می‌ترسند.

تعداد مسلمانان در بریتانیا در حال افزایش است و بسیاری از مسلمانان در شهرهای خاصی مانند منچستر و بیرمنگام متمرکز شده‌اند، همچنین بسیاری از خانواده‌های مسلمان به دلیل جمعیت کم با کمبود شدید خدمات به ویژه غذای حلال مواجه می‌شوند.^۱

---

۱ <http://shabestan.ir/detail/News/۱۲۶۹۶۱۱>

ازدواج مدنی؛ ثبت روزانه ۴۰ درخواست در امارات

اداره قضایی ابوظبی اعلام کرد که «بیش از ۱۰ هزار درخواست ازدواج مدنی را در دادگاه مدنی امور خانواده برای خارجی‌ان ثبت کرده است. این یعنی از زمان لازم الاجرا شدن قانون شماره ۱۴ در سال ۲۰۲۱ در مورد ازدواج مدنی و عملیاتی شدن آن از آغاز سال گذشته در امارت ابوظبی، روزانه معادل ۴۰ درخواست ازدواج مدنی برای اتباع خارجی مقیم به ثبت رسیده است.»

طبق اصلاحات قانونی جدید، زوجها می‌توانند بی‌آنکه ایمان و مذهب یکسانی داشته باشند، بی‌توجه به مقررات و محدودیت‌های شرعی تنها در ۲۴ ساعت مجوز ازدواج مدنی دریافت کنند.

فوریه گذشته روزنامه انگلیسی تایمز در گزارشی تأیید کرد که تقاضا برای ازدواج‌های سریع جدید زیاد در امارات زیاد است و زنان می‌توانند برخلاف قوانین شرع اسلام، بدون نیاز به تأیید پدر یا قیم مرد خود ازدواج کنند. تایمز مدعی شده بود که دبی قرار است به «لاس وگاس خاورمیانه» تبدیل شود، زیرا در امارات ازدواج‌های مدنی امکان‌پذیر شده و این یعنی دبی به مقصدی محبوب برای تعطیلات و عروسی‌های سریع تبدیل خواهد شد.

ازدواج مدنی و ازدواج شرعی

ازدواج مدنی ازدواجی است که در دادگاهی که حقوق و قانون اساسی را اجرا می‌کند، بین دو نفر که در دفاتر اسناد رسمی کشور ثبت شده و یا ساکن آنجا هستند، ثبت می‌شود و اساس آن بر لغو عقاید مذهبی، فرقه‌ای و قومی است. اختلاف بین طرفین ازدواج در مذهب، مانع از ازدواج پیروان دین اسلام با پیروان دین مسیحی یا یهودی یا بالعکس نیست و با قبول طرفین در حضور شهود و عاقد ازدواج صورت می‌گیرد. زن و شوهر در این ازدواج از حقوق کامل شهروندی، اجتماعی، سیاسی و خدماتی برخوردارند و هیچ کس نمی‌تواند آن را نقض کند؛ زیرا تخلف از قانون کشوری تلقی می‌شود که این نوع ازدواج را مجاز دانسته است.

ازدواج شرعی که نوع رایج ازدواج در بین افراد مذاهب مختلف است، به ازدواجی گفته می‌شود که بر اساس قوانین دینی مندرج در کتب آسمانی بر حسب هر دین و با حضور روحانیون دینی همچون کشیشان و شیوخ مساجد یا از طریق شخص دارای مجوز از سوی محاکم شرعی صورت می‌گیرد.

در ازدواج اسلامی برای زوجه مهریه تعیین می‌شود و مرد موظف به دادن نفقه است. در شریعت اسلام، در صورت اختلاف بین دو طرف طلاق منعی ندارد، اما در دین مسیحیت ازدواج یک پیوند دائمی است که در آن صرف نظر از شرایط، طلاق ممنوع است.

مردود بودن در کشورهای اسلامی

در حالی که ازدواج مدنی در بسیاری از کشورها قانونی است، اما در اکثر کشورهای جهان اسلام پذیرفته شده نیست، زیرا ادیان ابراهیمی آن را از منظر مذهبی مغایر با قوانین خود می‌دانند.

این موضوع از یک کشور اسلامی به کشوری دیگر متفاوت است، اما تونس و ترکیه تنها استثناها در کشورهای اسلامی بوده‌اند ازدواج مدنی را به رسمیت می‌شناسند و جدایی دین از قانون و احوال شخصیه را به روش کشورهای اروپایی تایید می‌کنند.

در مصر، اکثر مناقشات در مورد این نوع ازدواج از جانب مسیحیان قبطی است که طلاق یا ازدواج با شخصی دیگر رد می‌کنند. در مورد مسلمانان مصر، آنها ازدواج مدنی را در میان خود به رسمیت نمی‌شناسند، زیرا همه موارد ازدواج و طلاق مطابق با آموزه‌های شریعت اسلامی صورت می‌گیرد.

در لبنان نیز موضوع ازدواج مدنی جنجالی چند دهه‌ای را ایجاد کرده است. حدود ۱۸ مذهب در لبنان وجود دارد که هر کدام قوانین و دادگاه‌های خاص خود را دارند و ازدواج مدنی با طرد قاطع روحانیون مواجه شده است. در غیاب قانون احوال شخصیه واحد در لبنان، در رابطه با ازدواج، طلاق، حضانت فرزندان و غیره، رسیدگی به همه این مسائل از طریق دادگاه‌های مذهبی وابسته به هر مذهب صورت می‌گیرد.

معمولاً لبنانی‌هایی که می‌خواهند ازدواج مدنی را انجام دهند به قبرس یا یونان متوسل می‌شوند، زیرا قانون لبنان اجازه انعقاد ازدواج مدنی را در داخل کشور نمی‌دهد، اما در صورت انجام آن در خارج از خاک لبنان، آن را به رسمیت می‌شناسد.

چندی پیش وزیر کشور لبنان، ریا الحسن، در اظهاراتی مدعی شد که قصد دارد در را برای گفتگوی جدی در مورد پرونده ازدواج مدنی باز کند. اما این موضع‌گیری با واکنش روحانیون مذهبی روبه‌رو شد و دارالافتای اهل سنت لبنان بار دیگر بر مواضع شناخته شده خود مبنی بر مردود بودن ازدواج مدنی تأکید کرد^۱.

---

^۱ <https://syaaq.com/۲۰۷۵۸>

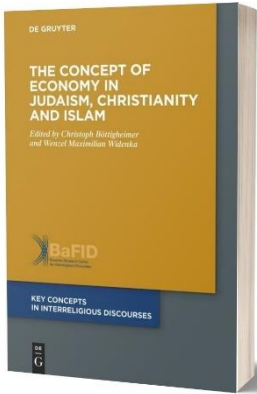

منشورات

معرفی کتاب، مفهوم اقتصاد در یهودیت، مسیحیت و اسلام،

The Concept of Economy in
Judaism, Christianity and
Islam

Christoph نویسنده:

Wenzel Böttigheimer

Maximilian Widenka

انتشارات: De Gruyter

سال انتشار (۲۰۲۳)

کتاب حاضر، دیدگاه‌های قابل توجهی از تاریخ، ایده‌های اصلی و تحولات جاری در اندیشه اقتصادی را از منظر سه دین اصلی توحیدی یعنی یهودیت، مسیحیت و اسلام ارائه می‌دهد.

خواننده با موضوعاتی مانند کنترل قیمت در یهودیت خاخامی (یکی از شاخه‌های اصلی یهودیت)، راهبان مسیحی که مبانی حسابداری مدرن را تشریح می‌کنند و آخرین نوآوری‌ها در بانکداری اسلامی آشنا می‌شود. هر کدام از مقالات توسط یک متخصص شناخته شده در این حوزه نوشته شده است و با مروری تاریخی بر توسعه این مفاهیم، اصول کلامی و فلسفی در کتب مقدس هر یک از ادیان، طرح کلی از کاربرد عملی این مفهوم در زمان حال، اهمیت آن برای آینده، و بسیاری موارد دیگر در مقالات ارائه می‌شود.^۱

^۱ <https://clisel.com/book/مفهوم-اقتصاد-در-یهودیت-مسیحیت-و-اسلام/>